



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ДОКЛАД

ОТНОСНО

**ДЕЙНОСТТА НА СЪВЕТА ЗА КООРДИНАЦИЯ В БОРБАТА
С ПРАВОНАРУШЕНИЯТА, ЗАСЯГАЩИ ФИНАНСОВИТЕ
ИНТЕРЕСИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
ПРЕЗ 2016 г.**

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ.....	2
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
I. ЗАСЕДАНИЯ НА СЪВЕТА АФКОС.....	6
II. ЗАКОНОДАТЕЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ ЗА БОРБА С НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС	6
1. Законодателни мерки.....	7
2. Административни мерки	10
III. ОРГАНИЗАЦИОННИ И ОПЕРАТИВНИ МЕРКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ПРИХОДНАТА И РАЗХОДНАТА ЧАСТ НА БЮДЖЕТА НА ЕС И НА НАЦИОНАЛНИЯ БЮДЖЕТ... ..	15
1. Организационни мерки.....	15
2. Реорганизация на звена/подобряване на кадровото обезпечаване	16
3. Обучения за повишаване осведомеността в борбата с измамите.....	18
4. Въведени ИТ инструменти, системи за обмен на информация, риск индикатори, рискови профили, червени флагове	20
IV. ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА КООРДИНАЦИЯТА И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО НА НАЦИОНАЛНО НИВО, С ОЛАФ И С КОМПЕТЕНТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС И/ИЛИ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ ЗА ЗАЩИТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС.....	23
1. Въпросник по чл. 325 от ДФЕС за 2015 г.	23
2. Препоръки на Европейската комисия по доклада – Борба с измамите – 2014 г.	23
3. Докладване на нередности – координация на национално ниво и с ОЛАФ	24
4. Оперативно сътрудничество на дирекция АФКОС с ОЛАФ.....	33
5. Мерки за активизиране на работата в МВР по линия на борба с измамите със средства на ЕС...35	
6. Междуетаботствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол на движението на рискови стоки и товари	36
7. НАП – сътрудничество с ОЛАФ и участие в инициативите на ЕК.....	36
8. Агенция „Митници” – участие в регионални и международни операции и проверки	37
9. ДАНС – международно сътрудничество и взаимодействие с ОЛАФ.....	38
10. ПРБ – международно сътрудничество и взаимодействие с ОЛАФ.....	38
11. Работни групи, комитети, конференции, срещи, работни посещения, обучения	39
V. ОПЕРАТИВНИ ДЕЙСТВИЯ В БОРБАТА С НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ПРИХОДНАТА И РАЗХОДНАТА ЧАСТ НА БЮДЖЕТА НА ЕС И НАЦИОНАЛНИЯ БЮДЖЕТ.....	45
1. Извършени административни проверки, включително проверки на място, финансови инспекции, одити, ревизии и други действия	45
2. Образуване на преписки и наказателни производства, приключили със съдебно решение на наказателни производства.....	62
VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯТА И ИНФОРМАЦИОННИЯ ОБМЕН, ПОВИШАВАНЕ ИНФОРМИРАНОСТТА И ПОСТИГАНЕ НА ШИРОКА ОБЩЕСТВЕНА ОСВЕДОМЕНОСТ ПО ВЪПРОСИТЕ НА БОРБАТА С НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС	63
ПРИЛОЖЕНИЕ 1 ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ, ИЗПРАТЕНА ОТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ОТНОСНО ПРЕПОРЪКА № 4 НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ДОКЛАДА НА КОМИСИЯТА ДО ЕП И СЪВЕТА ОТНОСНО ЗАЩИТАТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС – БОРБА С ИЗМАМИТЕ – 2015	67
ПРИЛОЖЕНИЕ 2 ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДОКЛАДВАНИТЕ СЛУЧАИ НА НЕРЕДНОСТИ ДО ОЛАФ ЗА 2016 Г.	76

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АДФИ	Агенция за държавна финансова инспекция
АИС	Автоматизирани информационни системи
АМ	Агенция „Митници“
АМС	Администрация на Министерския съвет
АОП	Агенция по обществени поръчки
БД на НАП	Бази данни на Национална агенция за приходите
БДРС	База данни „Рискови субекти“
БИМИС	Българска интегрирана митническа информационна система
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВКП	Върховна касационна прокуратура
ВОД	Вътреобщностна доставка
ВОП	Вътреобщностно придобиване
ГД ГРР	Главна дирекция „Градско и регионално развитие“
ГД МАРЕ	Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“
ГД УТС	Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“
ГДБОП	Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“
ГДГП	Главна дирекция „Гранична полиция“
ГДНП	Главна дирекция „Национална полиция“
ГКПП	Граничен контролно-пропускателен пункт
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
ДВ	Държавен вестник
Дирекция „СФР“	Дирекция „Структурни фондове по рибарство“
Дирекция АФКОС	Дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ (АФКОС)
ДОПК	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ДП	Досъдебно производство
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ДЧ	Държава членка
ЕВРОДЖЪСТ	Орган на Европейския съюз за съдебно сътрудничество
ЕВРОПОЛ	Европейска полицейска служба
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕП	Европейски парламент
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ	Европейския социален фонд
ЕФГЗ	Европейския фонд за гарантиране в земеделието
ЕФР	Европейския фонд за рибарство
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗАДС	Закон за акцизите и данъчните складове
ЗДБ	Закон за държавния бюджет
ЗДДС	Закон за данък върху добавената стойност
ЗДДФЛ	Закон за данъците върху доходите на физическите лица

ЗДФИ	Закон за държавната финансова инспекция
ЗКПО	Закон за корпоративното подоходно облагане
ЗЛ	Задължени лица
ЗМ	Закон за митниците
ЗМВР	Закон за Министерството на вътрешните работи
ЗМИП	Закон за мерките срещу изпирането на пари
ЗМФТ	Закона за мерките срещу финансирането на тероризъм
ЗНАП	Закон за националната агенция за приходите
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗУСЕСИФ	Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове
ИА	Изпълнителна агенция
ИА ОСЕС	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“
ИА СОСЕЗФ	Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“
ИДЕС	Институт на дипломираните експерт-счетоводители
ИПА	Институт по публична администрация
ИПП	Инструмент за предприеждинителна помощ
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение за програмен период 2014-2020
КСО	Кодекс за социално осигуряване
КФ	Кохезионен фонд
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МКЦПККДРСТ	Междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол върху движението на рискови стоки и товари
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МФ	Министерство на финансите
НАНЕСИФ	Наредба за администриране на нередности по Европейските структурни и инвестиционни фондове
НАП	Национална агенция за приходите
НК	Наказателен кодекс
НОПАНФИПСЕС	Наредба за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз
НПК	Наказателно-процесуален кодекс
НСлС	Национална следствена служба
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
ОДМВР	Областна дирекция на МВР
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите
ОП ИМСП	Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020
ОП НОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОП РЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“
ОПГ	Организирана престъпна група
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020

ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРР	Оперативната програма „Регионално развитие“ 2007-2013
ОПРР 2014-2020	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020
ОПРСР	Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (2007 – 2013)
ОПТТИ	Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014 - 2020
ОСП	Обща селскостопанска политика
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство (2014- 2020)
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПРБ	Прокуратура на Република България
ПРГН	Постоянна работна група по нередностите
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДМВР	Правилник за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи
САД ФР – ДАНС	Специализирана административна дирекция „Финансово разузнаване“ – ДАНС
СГП	Софийска градска прокуратура
СЕПП	Схема за единно плащане на площ
СМР	Строително-монтажни работи
СО	Сертифициращ орган
СОП Черноморски басейн	Съвместна оперативна програма „Черноморски басейн“
СП	Специализирана прокуратура
СРП	Софийска районна прокуратура
Съвет АФКОС, Съвет	Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз
ТД	Териториални дирекции
УО	Управляващ орган
ФЛ	Физическо лице
ЦКЗ	дирекция „Централно координационно звено“, АМС
ЦУ на НАП	Централно управление на Национална агенция за приходите
ЮЛ	Юридическо лице
ARACHNE	Специализиран софтуерен инструмент на ЕК за оценка на риска
COCOLAF	Консултативен комитет за борба с измамите
EMCS	Система за движение и контрол на акцизни стоки
PMI, JTI, VAT	Тютюнопроизводители
EUBAM	Мисия на ЕС за съдействие в областта на граничния контрол в Молдова и Украйна
IMS	Система за управление на нередностите
NCTS	Компютъризирана транзитна система
OWNRES	Система за докладване на нередности по традиционните собствени ресурси
SEED	Система за обмен на акцизни данни
TARIC	Система за управление на интегрирана тарифа

ВЪВЕДЕНИЕ

Съветът за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз е създаден с Постановление № 18 на Министерския съвет от 2003 г. за създаване на Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС (ПМС № 18 от 2003 г.) и съгласно чл. 4, т. 2 от него ежегодно отчита дейността си пред Министерския съвет.

Докладът за дейността на Съвета за 2016 г. е изготвен въз основа на получена информация от членовете на Съвета и Прокуратурата на Република България, и обобщава мерките, предприети в страната с цел борба с измамите, засягащи приходната и разходната част на бюджета на ЕС и националния бюджет в изпълнение на член 325 от Договора за функциониране на ЕС.

В доклада са открити по-важните законодателни, административни, организационни и оперативни мерки в изпълнение на държавната политика по защита на финансовите интереси на Европейския съюз, и осъществяване на ефективна превенция и противодействие на нередностите и измамите. Той представя и дейностите в областта на координацията, и сътрудничеството на национално и европейско ниво в борбата с измамите, с приоритет оперативното сътрудничество с Европейската служба за борба с измамите.

Документът излага предприетите от страна на представените в Съвета институции конкретни оперативни действия и добри практики - административни проверки, финансови инспекции, одитни дейности и др., както и тези от страна на Прокуратурата на Република България, като съдържа информация за образуваните преписки и наказателни производства.

Специално внимание в него се отделя на докладваните до ОЛАФ случаи на нередности за 2016 г., засягащи бюджета на ЕС. Обобщението и анализът на информацията за докладваните нередности до ОЛАФ са изложени в раздел IV., т. 3. „Докладване на нередности - координация на национално ниво и с ОЛАФ”, като в допълнение Приложение 2 към доклада представя информацията в графичен вид, съпоставима с минали периоди.

I. Заседания на Съвета АФКОС

През 2016 г. са проведени две редовни заседания на Съвета.

Първото редовно заседание е проведено на 23.03.2016 г. В рамките на заседанието е представен и приет проект на Доклад за дейността на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС през 2015 г., както и отчет за изпълнението на задачите през 2015 г., заложи в Плана за действие за 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2014-2020 г. Представена е информация по подготовката от българска страна на годишния доклад на ЕК по чл. 325 от ДФЕС за 2015 г., включваща попълването на Въпросника по чл. 325 за 2015 г. и изпълнението на Препоръките на ЕК във връзка с годишния доклад на Комисията до ЕП и Съвета на ЕС, относно мерките по защита на финансовите интереси на ЕС - Борба с измамите за 2014 г. Представен е Регламент (ЕС, Евратом) 2015/1929 на ЕП и на Съвета от 28 октомври 2015 г. за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, който въвежда новата база данни EDES-DB, създадена и управлявана от Комисията с цел защита на финансовите интереси на ЕС чрез ранно откриване на рисковете, отстраняване и/или налагане на административни санкции на икономически оператор. По време на заседанието е обсъдена поканата на Председателството на Съвета на ЕС за заявяване на интерес за участие в процедурата по избор на членове на Надзорния съвет на Европейската служба за борба с измамите и определянето на кандидат на Република България за член на Надзорния съвет на ОЛАФ. Представена е информация за изпълнение на решения от предходното заседание, взети са решения по текущи въпроси.

Второто редовно заседание на Съвета АФКОС е проведено на 12.12.2016 г. По време на заседанието е представен, обсъден и приет проект на План за действие за 2017 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2014-2020 г. Представени са План-график за извършване на административно-контролни проверки от дирекция АФКОС за периода 2017-2018 г., Въпросника за 2016 г. по чл. 325 от ДФЕС и Препоръките на ЕК във връзка с доклада на Комисията до ЕП и Съвета за защита на финансовите интереси на ЕС - Борба с измамите - 2015 г. Разгледано и прието е предложение по искане на дирекция „Централизирано възлагане и обществени поръчки“, Министерство на финансите, за изменение на Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от ЕС. Представена е информация за изпълнение на решения от заседанието на 23.03.2016 г., в т.ч. относно внасянето за разглеждане и приемане от Министерския съвет на актуализирания План за действие за 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС 2014-2020 г., както и Доклада за дейността на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС през 2015 г.; предприетите от компетентните органи в Република България мерки по препоръките в доклада на ОЛАФ по приключено разследване, свързано с неправомерно усвояване на средства по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013 г.; избора на членове на Надзорния съвет на Европейската служба за борба с измамите. Представена е и допълнителна информация във връзка с приложението на Регламент 2015/1929 за изменение на Регламент 966/2012 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

II. Законодателни и административни мерки за борба с нередностите и измамите,

засягащи финансовите интереси на ЕС

1. Законодателни мерки

1.1. Закон за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 2016 г.). Законът въвежда новите Директива 2014/24/ЕС за обществените поръчки и Директива 2014/25/ЕС относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, Директива 2009/81/ЕО относно обществените поръчки в областта на отбраната и сигурността, както и действащите директиви в областта на обжалването, изменени с Директиви 2007/66/ЕО и 2014/23/ЕС; регламентиране на национални правила за възлагане на обществени поръчки под праговите стойности на директивите, чрез които се осигуряват основните принципи за публичност, прозрачност и недопускане на дискриминация. Със ЗОП се разширява обхвата на предварителния контрол, който се осъществява от АОП.

1.1.1. Правилник за прилагане на ЗОП (ДВ, бр. 28 от 2016 г.). В правилника се съдържат разпоредби с цел установяване на правила, към които законът препраща или са съществено необходими за прилагането му. В тази връзка са разписани разпоредби, свързани с устройството, работата и функционирането на Регистъра на обществените поръчки, правилата за работа на комисиите за разглеждане и оценка на офертите, както и цялостната уредба, свързана с провеждането на конкурсите за проект. Разписан е минималният набор от основни договорни условия, които всеки договор за обществена поръчка следва да съдържа. Уреден е и разширения предварителен контрол, осъществяван от АОП.

1.2. Закон за изменение и допълнение на ЗМ (обн. ДВ бр. 58/2016 г.). Документът е изготвен във връзка с привеждане на националното законодателство в съответствие с актуализираното митническо законодателство на Съюза и прецизиране на разпоредбите с цел улесняване практическото им прилагане. Митническото законодателство на Съюза е пряко приложимо в Република България, предвид което е направено предложение за отмяна на разпоредби, които уреждат материя и обществени отношения, вече уредени първично на ниво европейско митническо законодателство. Направено е изменение на разпоредбите, касаещи митническото представителство. В закона изрично е определена компетентността на митническите органи при издаването на решения. В европейското митническо законодателство е посочено, че същите се издават от компетентните митнически органи, като в правомощието на държавите членки е да уредят кой е компетентният орган за издаване на решението на национално ниво. Промяната е в интерес и на икономическите оператори, и на митническите органи. Въведена е нова възможност за връчване на решенията - електронно. Промяната е продиктувана от обстоятелството, че в европейското митническо законодателство се предвижда обменът на информация между митническите органи и между икономическите оператори и митническите органи, както и съхраняването на такава информация, да се извършва, като се използват средства за електронна обработка на данни, и информационните и комуникационните системи да предлагат същите възможности на икономическите оператори във всички държави членки. С новия документ се предлага по-широк кръг форми за обезпечаване на размера на митническото задължение. Разпоредбите ще улеснят дейността на икономическите оператори, като едновременно дават на митническата администрация сигурност, че митническото задължение ще бъде погасено. Прецизирани са и административно-наказателните разпоредби, с цел ускоряване на административно-наказателното производство, ефективност и своевременно събиране на публичните държавни вземания.

1.3. Закон за изменение и допълнение на Закона за акцизите и данъчните складове (ДВ,

бр. 97 от 2016 г.). Документът е изготвен във връзка с усъвършенстване на данъчното законодателство и прецизиране на разпоредбите на закона с цел отстраняване на неясноти и улесняване на практическото му прилагане, както и съобразяване със съдебната практика на Съда на ЕС. Предвид последното е предложена промяна в чл. 45д, ал. 1, която предвижда корекция в реда за възстановяване на сумите по схемата за държавна помощ относно специалния ред за възстановяване на акциз върху закупен газьол, използван в първично селскостопанско производство. Регламентирано е, че АМ ще възстановява сумите, предназначени за земеделските производители, като ги превежда на ДФЗ. Друго предложение, с цел намаляване на административната тежест при лицензирането и регистрационните режими, е отпадне от административните задължения на лицата да представят пред митническата администрация удостоверения за наличие или липса на данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски. Тази информация ще се получава по служебен ред от Националната агенция за приходите. Предложена е и промяна в съотношението между специфичния и пропорционалния акциз за цигарите, като специфичният да бъде увеличен от 70 лв. на 101 лв. за 1000 къса, като едновременно с това се изменя пропорционалният акциз поетапно за достигане на минималните нива на облагане за ЕС до 01.01.2018 г. (27% от продажната цена за 2017 г. и 28% от продажната цена за 2018 г.). Въведена е нова разпоредба в чл. 90б, която урежда в случаите на разпознаваема търговия или продажба на тютюневи изделия без предварителна заявка, идентификационните данни на транспортните средства да се вписват в разрешителното за търговия с тютюневи изделия. Промяната е във връзка с наложената вече практика търговците (основно на едро) да дистрибутират тютюневите изделия чрез превозни средства, от които се извършва реална продажба. До момента ЗАДС е регламентирал обектите, от които може да се осъществява продажба на тютюневи изделия, като МПС не са сред тях. В чл. 103 е създадена правна възможност, при която в случаите на чл. 42 и 43 от ДОПК претърсването и изземването по реда на НПК да се извършва и от митническите органи. Направени са и други предложения с цел регламентация и прецизиране на разпоредбите на закона.

1.4. Наредба за администриране на нередности по Европейските структурни и инвестиционни фондове (обн. ДВ, бр. 57/2016 г.). Във връзка с приетия Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, на основание чл. 69, ал. 6 и в съответствие с § 8 от Преходните и Заключителни разпоредби, дирекция АФКОС изготви проект на Наредба, която урежда обществените отношения при администрирането на нередности и цели регламентиране на процедурите за администриране на нередности по ЕСИФ, както и осъществяването на контрол при тяхното изпълнение. Проектът е обсъден, съгласуван и приет на заседание на Постоянната работна група по нередностите, проведено на 15.04.2016 г., като след проведена съгласувателна процедура е внесен за обсъждане и приемане в Министерския съвет на Република България и приет с ПМС № 173 от 13.07.2016 г. В Наредбата се определят обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на постъпилите сигнали и установените нередности, засягащи средствата по ЕСИФ, редът за извършване на проверка за установяване на нередност, докладването на нередностите, както и редът за осъществяването на контрол от дирекция АФКОС относно прилагането на процедурите за администриране на нередности по ЕСИФ. Наредбата е нормативен документ с важни последици за правилата и сроковете за плащания по оперативните програми, верификация и сертификация на разходите, възстановяване и отписване на неправомерни разходи (финансови корекции), счетоводно отчитане.

1.5. Постановление № 160 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне правилата

за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Постановлението е прието на основание чл. 54 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Нормативният акт подобрява ефективността на процеса на изпълнение на проектите, съфинансирани от ЕСИФ, осигурява мерки за намаляване на нивото на допуснатите грешки и нарушения, осигурява публичност при разходването на средствата и ограничава възможността за допускането на нередности и измами. Постановлението определя правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите при провеждане на процедура за избор на изпълнител с публична покана съгласно ЗУСЕСИФ от страна на бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от ЕСИФ, които не са възложители по смисъла на Закона за обществените поръчки. Посредством въведеното изискване за публикуване на публичните покани и кандидатстването в процедурите чрез ИСУН се постига и значително намаляване на административната тежест на всички нива в системата. С постановлението се въвежда и изискване при стойности на поръчката, при които не се провежда процедура, да бъде публикувано съобщение в ИСУН за набиране на ценови предложения. По този начин се осигурява необходимата публичност при разходване на публични средства и спазване на принципа за добро финансово управление.

1.6. Постановление № 162 на Министерския съвет от 2016 г. (ПМС № 162 от 2016 г.) за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. Постановлението е прието в изпълнение на изрична законова делегация, предвидена в чл. 28, ал.1, т.1 от ЗУСЕСИФ, съгласно която Министерският съвет определя детайлни правила по прилагането на глава трета „предоставяне на Безвъзмездна финансова помощ“. Чрез постановлението се постига създаване на ясна и унифицирана уредба за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, чрез която се осигуряват предпоставки за ефективното и ефикасно разходване на средствата от ЕСИФ. В рамките на общата законова делегация в ПМС № 162 от 2016 г. се определят: детайлните правила за предоставяне на БФП по програмите, съфинансирани от ЕСИФ; структурния състав на комисията за оценка на проектни предложения в процедура чрез подбор, изискванията към лицата, участващи в нея, както и правилата за работа на комисията; изискванията към лицата, които извършват проверка на постъпили възражения, лицата извършващи оценка на концепции за проектни предложения и лицата, извършващи оценка при директно предоставяне на БФП; правила за осигуряване на информация и публичност при предоставяне на БФП. В постановлението са включени разпоредби, за които ЗУСЕСИФ изрично изисква допълнителна регламентация в подзаконовия нормативен акт по прилагането му. В ПМС № 162 от 2016 г. са предвидени детайлни правила за оценителния процес при процедура чрез подбор, включително изисквания към състава на оценителните комисии и правила за тяхната работа. Въведени са и основни изисквания към оценяването на проектни предложения при директно предоставяне. С постановлението се създават гаранции за прилагането на ясни, прозрачни и унифицирани правила при предоставянето на БФП по програмите, финансирани от ЕСИФ и се осигуряват предпоставки за постигане на максимална ефективност при разходването на средствата по тях.

1.7. Постановление № 189 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г. Постановлението е прието в изпълнение на изискванията на чл. 59, ал. 1 на ЗУСЕСИФ и с него

националните правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от ЕСИФ, за програмен период 2014-2020 г. се привеждат в съответствие с разпоредбите на закона. Постановлението регулира програмите и по петте ЕСИФ. За осигуряване на необходимата гъвкавост при изпълнение на програмите и намаляване на промените в нормативните актове е продължено прилагането на принципа приложимите за дадена схема правила за допустимост да се дефинират изчерпателно в насоките за кандидатстване за съответната процедура. Разширени са възможностите за прилагане на опростени разходи като включително прилагането им е направено задължително за определени категории разходи и/или бенефициенти. С постановлението се създават гаранции за прилагане на ясни, прозрачни и унифицирани правила и процедури при изпълнението на програмите, съфинансирани от ЕСИФ.

1.8. Постановление № 243 на Министерския съвет от 2016 г. за приемане на Наредба за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Постановлението е прието в изпълнение на изискванията на чл. 22, ал. 2 и чл. 23 от ЗУСЕСИФ с оглед регулиране на обществените отношения, свързани с използването на ИСУН и създаването на условия и ред за провеждане на производствата пред управляващите органи посредством ИСУН. С нормативния акт се уреждат електронното провеждане на части в производствата, предвидени в ЗУСЕСИФ, а именно: приемането на документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕСИФ; предоставянето на безвъзмездна финансова помощ; верификация и регистрация на плащания; определяне на финансови корекции. Нормативно се определят и общите правила, отнасящи се до структурата на въвежданата в ИСУН информация, реда и правилата за използване на системата, общите изисквания към обмена на електронни документи и изявления между кандидати и бенефициенти от една страна и органите за управление и контрол по смисъла на ЗУСЕСИФ, от друга. Наредбата се прилага за програмите, финансирани през Програмен период 2007-2013 г. и Програмен период 2014-2020 г. Това е обусловено от обстоятелството, че и за двата програмни периода са използва една система, а именно ИСУН, която е създадена и се доразвива в изпълнение на задълженията на страната ни, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1303/2013. ИСУН се въвежда като официален документен регистър, което допълнително намалява обема на документи и вътрешноведомствена комуникация по обичайния ред.

2. Административни мерки

2.1. Наредба № Н-2 от 2016 г. (ДВ, бр. 52 от 2016 г.) за реда и начина за осъществяване, координация и хармонизация на специфичните одитни дейности по фондове и програми на ЕС, издадена от министъра на финансите. С Наредбата се актуализира нормативната уредба на осъществяваните от ИА „Одит на средствата от ЕС“ специфични одитни дейности в съответствие с изискванията на приложимите регламенти за програмен период 2014-2020 г. Наредбата съдържа разпоредби относно одита на отчетите, който ще се извършва по отношение на разходите в новия програмен период; за първи път в национален нормативен акт се предлага описание на дейностите, съставляващи одита на системите и одита на операциите; прецизирани са текстовете относно планирането, извършването, докладването и проследяването на резултатите от одитната дейност, както и координацията с генералните дирекции и службите на ЕК и с другите национални органи в системата за управление и контрол на средствата от ЕС.

2.2. Наредба № Н-3 от 2016 г. (ДВ, бр. 57 от 2016 г.) на министъра на финансите за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество. Наредбата е издадена на основание чл. 7, ал. 4, т. 4 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и има за цел да определи правилата за изплащане на финансова подкрепа; верификация и сертификация на разходите; финансови корекции и възстановяване на вземания; счетоводна отчетност; приключване на счетоводна година. В обхвата на Наредбата са включени оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, както и двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС, по които Република България е страна, съфинансирани от Инструмента за предприєдинителна помощ на ЕС. В Наредбата е предвидена детайлизация на национално ниво на процесите по разплащания, верификация, сертификация, приключване на счетоводната година, възстановяване и отписване на неправомерни разходи и осчетоводяване по програмите, както и регулиране на взаимоотношенията между управляващи органи и сертифициращ орган във връзка с тези процеси.

2.3. Инструкция № И-1 от 2016 г. (ДВ, бр. 32 от 2016 г.) за условията и реда за обмен на информация между органите на МВР и АМ чрез достъп до АИС. С Инструкцията се определят условията и редът за обмен на информация между органите на МВР и АМ чрез достъп до автоматизирани информационни системи при изпълнение на функциите им, произтичащи от ЗМВР и ЗМ. Обменът на информация чрез достъп до АИС допринася за оперативност и бързина при разследване на нарушения и престъпления съобразно компетентността на двете ведомства. С документа се регламентират организацията и редът за достъп до АИС, както и са разписани ясни правила за създаване на автоматизирани работни места и предоставяне на достъп за извършване на справочна дейност в информационните системи от служителите на АМ и МВР.

2.4. Инструкция № 17 от 2016 г. (ДВ, бр. 89 от 2016 г.) за реда за извършване на проверка на фактурите за закупен газьол във връзка с прилагане на схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“, издадена от министъра на земеделието и храните и министъра на финансите.

2.5. Наръчник за одит на средствата от ЕС за програмен период 2014-2020 г. (версия 2), изготвен от ИА ОСЕС, утвърден със Заповед № 3-80 от 28.10.2016 г. на изпълнителния директор на ИА ОСЕС. Документът съдържа подробно описание на правилата, политиките и процедурите, които Одитният орган следва да прилага през новия програмен период. Наръчникът се основава на издадените регламенти на ЕП, Съвета и Комисията, указанията на ЕК за програмен период 2014-2020 г., националното право, както и международно признатите одиторски стандарти и добри практики, приложими за дейността на Одитния орган. Отразени са и натрупаните от Одитния орган методологически познания и практически опит през програмен период 2007-2013 г., както и промяната в нормативната уредба и методологията на ЕК в периода януари 2016-октомври 2016 г.

2.6. Указание на министъра на финансите ДНФ № 2 от 30.08.2016г., изготвено от Дирекция „Национален фонд“, МФ с цел регламентиране на отношенията между участниците в процеса за определяне на реда за изплащане на финансова помощ, верификация и

сертификация на разходите, възстановяване и оттегляне на неправомерни разходи, осчетоводяване и приключване на счетоводната година по Оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане, съфинансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица.

2.7. Главна дирекция „Градско и регионално развитие“, МРРБ, като УО на ОПРР 2014-2020 през 2016 г. изготви:

2.7.1. Вътрешни правила за администриране на нередности, одобрени със Заповед № РД-02-36-1371/10.11.2016 г. на основание чл.13, ал. 2 от Наредба за администриране на нередности по европейските структурни и инвестиционни фондове;

2.7.2. Наръчник за управление и изпълнение на ОПРР (на ГД ГРР) - версия 5, Глава 13 - Нередности с включена секция в Контролен лист за проверка на проведените процедури за наличие на конфликт на интереси и за откриване на случаи на измами/нередности, одобрен със Заповед № РД-02-37-1238/14.10.2016 г., отчитайки настъпили законодателни промени.

2.8. Главна дирекция "Управление на териториалното сътрудничество" изготви:

2.8.1. Стратегия за борба с измамите по Интеррег ИПП Програмите за трансгранично сътрудничество България - Сърбия, България - Македония и България - Турция, одобрена на 16.11.2016 г. с цел минимизиране на риска от загуба на средства на ниво програма в резултат на измами и корупция;

2.8.2. Наръчник за борба с измамите за бенефициерите по Интеррег ИПП Програмите за трансгранично сътрудничество България - Сърбия, България - Македония и България - Турция, одобрен на 18.07.2016 г., с който се цели предприемане на ефективни информационни и превантивни мерки за намаляване на риска от измами и корупция в резултат от външни източници;

2.8.3. Наръчник за изпълнението на Интеррег ИПП Програмите за трансгранично сътрудничество България - Сърбия 2014-2020, България - Македония 2014-2020 и България - Турция 2014-2020 и Наръчник за изпълнението на ИПП Програмите за трансгранично сътрудничество България - Сърбия 2007-2013, България - Македония 2007-2013 и България - Турция 2007-2013, одобрен на 29.01.2016 г., за осигуряване на ефективното изпълнение на програмите, включително и по отношение на процедурите по администриране на нередности и борба с измамите.

2.9. Управляващият орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 през 2016 г. изготви:

2.9.1. Наръчник по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (вариант 2), утвърден със Заповед № РД-16-277/31.03.2016 г., изменен със Заповед № РД-16-468/19.05.2016 г. и Заповед № РД-16-817/25.08.2016 г. на ръководителя на управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, приет на 31.03.2016 г., изменен на 19.05.2016 г. и 25.08.2016 г. Документът цели изграждане и адаптиране на системите за управление и контрол в Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 съобразно общностната и националната нормативна рамка за програмен период 2014-2020 и препоръките от одита за акредитация на УО на ОПИК;

2.9.2. Описание на действащите функции и процедури на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, утвърдено със Заповед № РД-16-195/18.03.2015 г., изменено със Заповед № РД-16-724/25.08.2016 г. и Заповед № РД-16-277/31.03.2016 г. на ръководителя на управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020. Документът е свързан с изграждането на системите за

управление и контрол в Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 съобразно общностната и националната нормативна регламентация за програмен период 2014-2020 и препоръките от одита за акредитация на УО на ОПИК;

2.9.3. Описание на действащите функции и процедури на Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 (вариант 1), утвърдено със Заповед № РД-16-260/29.03.2016 г. на ръководителя на управляващия орган на Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020. Документът е свързан с изграждане на системите за управление и контрол в УО на ОП ИМСП съобразно общностната и националната нормативна рамка за програмен период 2014-2020;

2.9.4. Описание на действащите функции и процедури на Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 (вариант 2), утвърдено със Заповед № РД-16-694/25.07.2016 г. на ръководителя на управляващия орган на Оперативна програма ОП ИМСП. Документът цели актуализиране на системите за управление и контрол в УО на ОП ИМСП съобразно препоръките от одита за акредитация на УО на ОП ИМСП.

2.10. Управляващия орган на ОПТТИ прие на 14.10.2016 г. Вътрешни правила за администриране на нередности по ОПТТИ, които определят детайлните вътрешни правила, по които Управляващия орган ще изпълнява дейностите, свързани с администриране на нередности, издадени на основание чл. 13, ал. 2 от Наредба за администриране на нередности по европейските структурни и инвестиционни фондове.

2.11. В Министерство на образованието и науката със Заповед № РД 09-498/20.04.2016 г. са одобрени Системи за управление и контрол и Наръчник на ОП НОИР (Вариант 2). Като част от Наръчника е и глава 12 „Нередности“. Документът е изготвен в изпълнение на ЗУСЕСИФ, Решение № 792 на Министерския съвет от 2013 за определяне органи, отговорни за управлението, координацията, контрола и одита на Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020, както и отразяване препоръки от извършен анализ на СО и одитен доклад от ИА ОСЕС за акредитация на органите по ОП НОИР.

2.12. Дирекция „Добро управление“, АМС, в края на 2016 г. инициира цялостна ревизия на процедурите за борба с нередностите и измамите по ОПДУ с оглед на измененията в нормативната уредба и препоръки от одитни и контролни органи. Новите правила и процедури ще бъдат утвърдени от ръководителя на УО на ОПДУ през първо тримесечие на 2017 г.

2.13. В Министерство на земеделието и храните е:

2.13.1. Изготвена процедура от УО на ПМДР за достъп до инструмента ARACHNE на Европейската комисия за измерване на риска от измами и нередности в изпълнение на заповед на заместник-министър председателя по европейските фондове и икономическата политика на Република България;

2.13.2. Изготвена Заповед на ръководителя на УО на ПМДР за одобрение на Описанието на действащите функции и процедури на ПМДР 2014-2020 и Наръчник по ПМДР;

2.13.3. УО на ПРСР е сформирал работна група за изготвяне на проект на Вътрешни правила за администриране на нередности по фондове и програми, съфинансирани от ЕС.

2.14. Държавен фонд „Земеделие“ е приел:

2.14.1. Вътрешни правила за издаване на акт за установяване на публично държавно вземане и решение за финансова корекция (касят ЕЗФРСР и ЕФГЗ) на 31.10.2016 г. с цел Прилагане на Тълкувателно решение №8/11.12.2015 г. на Върховния административен съд;

2.14.2. На 31.10.2016 г. правила за прилагане на критерии за отстраняване на кандидати

за финансово подпомагане или за ползватели на финансова помощ, съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25.10.2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза. Правилата целят унифициране прилагането на критериите за отстраняване за приложимите мерки за подпомагане съгласно националното законодателство;

2.14.3. С оглед предотвратяване риска от измами, свързани с необосновано завишаване на цени, са издадени съответно на 03.02.2016 г. и 21.06.2016 г. два броя заповеди на Изпълнителния директор на ДФЗ, с които предвид ангажиментите за борба с измамите се определят референтни цени: а. При доставка и монтаж на фотоволтаични (соларни) системи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници; б. При определяне на основателността на предложените от кандидатите за финансово подпомагане разходи по реда на Наредба 9/21.3.2015г. за прилагане на подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.“

2.15. В Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури са направени три мотивирани предложения с входящи номера съответно № Z-10782 от 05.12.2015 г., № Z-10853 от 29.07.2016 и № Z - 10667 от 27.07.2016 г. както следва:

2.15.1. Мотивирано предложение за промяна правилника за работа на Дирекция „Структурни фондове по рибарство“: Процедура за осъществяване на последващ контрол върху процедури за възлагане на обществени поръчки, съгласно Правилника за работа на Дирекция „СФР“, проведени от кандидати/бенефициенти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“, които се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и ал. 4 от Закона за обществените поръчки за разходи, финансирани напълно или частично със средства от Европейския фонд за рибарство. Мотивите за предложението са подобряване на последващия контрол, осъществяван от УО по ОПРСР в областта на обществените поръчки, с въвеждането на нови контролни листа за проверка;

2.15.2. Мотивирано предложение за промяна на Указание от Управляващия орган към бенефициентите по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ на Република България, финансирана от Европейския фонд за рибарство за програмен период 2007–2013 г., относно Механизъм за прилагане на Процедура за събиране на вземанията на Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури във връзка с възстановяване на недължимо платени и/или надплатени суми в резултат на администриране на нередност с финансово изражение или в резултат на неизпълнение на нормативно установени или договорни задължения на проекти, финансирани по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013 г. Мотивите за предложението са осъвременяване на съществуващата процедура в съответствие с препоръките на ЕК и ГД МАРЕ от проведена Одитна мисия през 2016 г. във връзка с осъществяване на ежегоден мониторинг по изпълнение на производствени програми, заложи в инвестиционните намерения на одобрени проектни предложения по мерки 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата“ и 2.6 „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ от ОПРСР (2007-2013);

2.15.3. Мотивирано предложение за изменение и допълнение в процедура за извършване на проверка по изпълнението на производствените програми, заложи в инвестиционни намерения на одобрени проектни предложения по мерки 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата“ и 2.6 „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ от ОПРСР. Мотивите за предложението са осъвременяване на съществуваща процедура с цел изпълнение на препоръките на ГД МАРЕ от проведена Одитна

мисия през 2016 г. във връзка с осъществяване на ежегоден мониторинг по изпълнение на производствени програми, заложи в инвестиционните намерения на одобрени проектни предложения по мерки 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата“ и 2.6 „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“, изразяващо се в актуализиране на контролните листа и работните листа и добавяне на уведомително писмо.

2.16. В ДАНС е приключена работата по една от задачите на междуинституционалната работна група, сформирана със съвместна заповед на Председателя на ДАНС и Министъра на вътрешните работи (рег.№ 3-3235/16.10.2015г. на ДАНС) със задачи за избор/изготвяне на методика за извършване на национална оценка на риска по отношение на изпирането на пари и финансирането на тероризма и прилагане на методиката за изготвянето на национална оценка на риска; преглед на националното законодателство и изготвяне на предложение за законодателни промени с цел въвеждане и прилагане на Директива (ЕС) 2015/849 и Регламент (ЕС) 2015/847 и анализ на необходимостта от извършване на изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на тероризъм, както и други относими нормативни документи. Във връзка с горепосочените международни нормативни документи е изготвен Проект на нов ЗМИП и изменения на ЗМФТ и други относими нормативни актове, за което е уведомен Председателя на ДАНС с докладна записка от 19.12.2016 г.

2.17. Главна дирекция „Гранична полиция“ участва в работна група, създадена със Заповед № 81213-1319/09.11.2016 г. на министъра на вътрешните работи за изготвяне на проект на Инструкция за взаимодействие между органите на МВР и МФ с цел отмяна на Инструкция за взаимодействието между органите на МВР и МФ № Из-1191/04.08.2006 г. по описа на МВР, № И-7/28.08.2006 г. по описа на МФ. Целта на изготвянето на документа, който към м. 01, 2017 г. все още не е приет, е синхронизиране с актуалното вътрешно и европейско законодателство. В допълнение, с оглед създаване на вътрешноведомствени указания за противодействие на контрабандата и повишаване на ефективността и координацията е издадена Заповед № 32823-1701/13.06.2016 г. на директора на ГДГП, касаеща вътрешни указания за противодействие на контрабандата през държавната граница.

2.18. От Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ е изпратено Окръжно писмо с №1266р-14876/12.09.2016 г. до Териториалните структури на ГДБОП с искане за представяне на ежемесечна информация с цел повишаване ефективността на осъществяваната оперативно-издирвателна дейност по линия „Измами с фондове на ЕС“ и „Корупция в държавната и местна власт“.

III. Организационни и оперативни мерки за осъществяване на ефективна превенция и противодействие на нередностите и измамите, засягащи приходната и разходната част на бюджета на ЕС и на националния бюджет

1. Организационни мерки

1.1. Актуализиране на Плана за действие за 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС 2014-2020 г. Приемане на План за действие за 2017 г.

Планът за действие за периода 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2014-2020 г., е приет с Протоколно решение на Министерския съвет № 21 от 2015 г. Предвид изменения, настъпили в нормативната уредба на Република България и поради реорганизация на работата на различни звена в администрацията, се наложи същият да бъде

актуализиран. На редовното си заседание през март 2016 г., Съветът прие актуализация на Плана за действие за периода 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия, който е приет с Решение № 349 на Министерския съвет от 2016 г.

В края на м. ноември 2016 г. е изготвен проект на План за действие за 2017 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2014-2020 г. Планът за действие за 2017 г. е изготвен от дирекция АФКОС в тясна комуникация с всички членове на Съвета АФКОС и е одобрен на редовното заседание на Съвета, проведено на 12.12.2016 г. Планът поставя ясна годишна рамка за достигане на заложените стратегически и оперативни цели. Дейностите, включени в него, надграждат постигнатите до момента резултати, като за някои хоризонтални мерки е осигурена необходимата приемственост с предходния план. Стартирана е процедура за одобрение от Министерския съвет.

1.2. Подписано е през м. ноември 2016 г. Споразумение за сътрудничеството между дирекция АФКОС-МВР и Централното Координационно Звено при Администрацията на Министерския Съвет в изпълнение на Актуализирания План на Съвета за 2015-2016 г. и с цел задълбочаване на сътрудничеството и взаимодействието между двете дирекции в областта на превенцията и противодействието на нередностите и измамите със средства на ЕС.

1.3. Подписано е и Споразумение за сътрудничество и взаимодействие между ГДБОП-МВР и НАП, с което се урежда създаването на аналитично звено за подпомагане предотвратяването, разкриването и разследването на организирана престъпна дейност, свързана с престъпления срещу кредитната, данъчната и осигурителната система. Звеното има за цел осигуряване на работа в екип на органите на НАП и на ГДБОП, във връзка с осъществяване на функциите им, определени с чл. 3, ал. 1 и т. 8 от ЗНАП и чл. 39, ал. 2, т. 1 от ЗМВР, чрез която да се постигне по-висока ефективност на информационния обмен, конфиденциалност на информацията, сътрудничество и взаимодействие.

2. Реорганизация на звена/подобряване на кадровото обезпечаване

2.1. В АМ през 2016 г. е завършен процесът по внедряване на „Рамка на компетентностите за митническата професия в ЕС“. В тази връзка са изготвени и утвърдени нови длъжностни характеристики, в които задължително присъстват разписаните професионални компетентности за всяка длъжност. Утвърждаването на професионални стандарти при работата на митническите служители осигурява ефективно изпълнение на задълженията им, както и по-успешно прилагане на регламенти и инициативи от целия ЕС. През предходната година са проведени 61 конкурсни процедури, вследствие на което са назначени 79 кандидати. За оптимизиране работата на Агенцията и предприемане на ефективни мерки за предотвратяване на бъдещи корупционни практики с Постановление № 393 на МС от 2015 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на АМ е закрыта Митница Свиленград. С цел повишаване на административния капацитет, засилване функциите на отделни звена и по-ефективно и качествено осъществяване функциите на Агенцията, е увеличен щатът на Централно митническо управление. Разширени са функциите на дирекция „Митническо разузнаване и разследване“, като са засилени координацията, контролът и ръководството върху цялостната дейност в рамките на Агенцията със специализирано техническо оборудване и технически средства с източници на йонизиращи лъчения. Създаден е координационен център за анализ на рентгеновите изображения, получени в хода на митническия контрол, който обобщава резултатите, координира и контролира дейността по извършването на анализа. През 2016 г. е създадена дирекция „Управление на

собствеността и логистика“, която освен основните си дейности, осъществява и методическото ръководство на дейността на митническите учреждения по разпореждането с изоставени и отнети в полза на държавата стоки. С въведените промени в Наредбата за граничните контролно-пропускателни пунктове (обн. ДВ бр. 45/2016 г.) са разширени компетенциите на АМ.

2.2. В НАП във връзка с идентифицираната потребност от системен и целенасочен контрол спрямо лица, които не декларират или декларират в по-малък размер приходите си от електронна търговия (един от най-бързо развиващите се сектори, заемащ все по-голям дял в общия обем на продажбите на стоки и услуги, както в Република България, така и в световен мащаб) от месец март 2016 г. в дирекция „Контрол“ към ЦУ на НАП е сформиран и функционира специализиран отдел „Електронен одит“. Съставът на отдела е от 6 служители, двама от които ИТ-експерти. Едно от основните направления, в които се развива дейността на отдела е мониторинг и контрол върху електронната търговия. Ежемесечно се наблюдава, изисква и обобщава информация от големите куриерски фирми за извършените доставки с наложен платеж на закупени в интернет стоки, която се съпоставя с наличните в БД на НАП данни и се възлагат контролни действия спрямо лица, укриващи приходи от електронна търговия. Останалите две области на дейност на новосформирания отдел са електронни ревизии и компютърни разследвания (IT-Forensic).

2.3. През отчетния период ИА ОСЕС осъществи много и сложни по същността си одитни ангажменти благодарение на сериозна предварителна подготовка и задълбочено планиране на одитната дейност. Извършен е задълбочен преглед и анализ на одитното покритие за 2016 г. във връзка с изпълнение на ангажиментите на Одитния орган за програмен период 2007 – 2013 г., задачите, свързани с програмен период 2014-2020 г., както и ангажиментите по други програми, съфинансирани със средства от ЕС и други донори. Във връзка с планиране на одитните ангажменти през 2016 г. е извършен анализ на административния капацитет на агенцията. На 19.01.2016 г. влезе в сила изменение в Устройствения правилник на агенцията, съгласно което е извършена структурна промяна. Новото функционално и организационно разделяне на одитната работа в четири дирекции - дирекция „Одити на средствата по регионална политика“, дирекция „Одити на средствата по социална политика, образование и рибарство“, дирекция „Одити на средствата по териториално сътрудничество и други програми“ и дирекция „Правно осигуряване на одитната дейност“, е един от факторите, спомогнали за успешното изпълнение на одитните ангажменти.

Един от приоритетите на Одитния орган през 2016 г. е свързан и с адекватното разпределение на одиторския състав с цел обезпечаване на планираните и допълнително възникнали одитни ангажменти, както и повишаване на професионалната квалификация на назначените одитори. Към 31 декември 2016 г. целият одиторски и ръководен състав притежава сертификат „Вътрешен одитор в публичния сектор“, като допълнително международни одиторски сертификати притежават, както следва: Certified Fraud Examiner - трима одитори, Certified Government Auditing Professional - 16 одитори, Certified Internal Auditor - двама одитора, Certified Information System Auditor - един одитор.

На база планиране на индивидуалните потребности през 2016 г. всички одитори от Агенцията вземат участие в специализирани обучения в страната и в чужбина със средна продължителност 5 дни. Основните теми на обученията и семинарите са свързани с: одит на обществените поръчки, одит на средствата по фондовете на ЕС през новия програмен период 2014-2020 г., приключване на оперативните програми за програмен период 2007-2013 г.,

финансови инструменти, ИТ одит и др. Изключително полезни се оказват вътрешните обучения за споделяне на практиката на Одитния орган и обмяна на опит между екипите във връзка с изпълнение на одитните ангажименти.

При одитната си дейност одиторите продължават да използват одиторския софтуер „Пентана”, като контролните листове в него се актуализират своевременно в съответствие с промяната в прилаганата методология.

През 2016 г., във връзка с промените в Устройствения правилник на агенцията и Наредба № Н-2 от 30.06.2016 г. за реда и начина за осъществяване, координация и хармонизация на специфичните одитни дейности по фондове и програми на ЕС, е актуализирана и методологията за одит на средствата от ЕС. В резултат на промените, в административната структура са актуализирани дейностите и нивата за контрол на качеството на одитната дейност.

Всички планирани и извънредни одитни ангажименти са изпълнени от Одитния орган с наличния одиторски ресурс, като са използвани и възможностите по Закона за държавния служител за временно командироване на лица от други администрации. Съответно Годишните контролни доклади по програмите за трансгранично сътрудничество и Годишните становища по тях са изпратени в срок на ЕК - до 31.12.2016 г.

2.4. Осигурени са поне двама взаимозаменяеми “служители по нередностите” със съответни длъжностни характеристики във всички компетентни институции, отговорни за заложената дейност от Актуализирания План за действие на Съвета за 2015-2016 г.

2.5. Текущо през годината членовете на Съвета предприемат необходимите мерки за подобряване на кадровото си обезпечаване, като напр. УО на ОП РЧР - с експерти в звената, осъществяващи договаряне, верификация и предварителен контрол с цел превенция на нередности, УО на ОПДУ - с експерти с юридически компетенции.

3. Обучения за повишаване осведомеността в борбата с измамите

През 2016 г. институциите, представени в Съвета и ПРБ са изпълнили ангажимента си за провеждане на обучения, чиято цел е повишаване административния капацитет на служителите в областта на защита на финансовите интереси на ЕС. Проведени са редица обучения и форуми за обмяна на опит по теми, свързани с ефективна превенция и противодействие на нередностите и измамите със средства на ЕС. В изпълнение на заложените задачи в Плана за действие за 2016 г. Управляващите органи регулярно провеждат обучения на служители и бенефициенти, включващи теми свързани с избягване на грешки, финансови корекции и нередности в Школата по публични финанси към МФ, ИПА и различни външни обучаващи институции. Примери за проведени обучения са:

3.1. Обучения, проведени от ИА ОСЕС. Предвид необходимостта от повишаване на практическите умения на служителите от Управляващите органи по Оперативните програми и бенефициентите за установяване на нередности и съмнения за измами, Одитният орган продължи практиката си за споделяне на прилагания от него и ЕК подход. През 2016 г. представители на Одитния орган проведоха следните обучения за нередности в областта на обществените поръчки и определяне на тяхното финансово влияние: 3 семинара за Управляващия орган и бенефициентите по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и Управляващите органи на ОПАК, ОПДУ и ОПРСР (80 участници); 3 семинара в Школата по публични финанси към МФ на тема: „Нередности и индикатори на измами в проектите, финансирани със средства от ЕС“ (89 участници); семинар за нередности и финансови корекции по ЗУСЕСИФ, организиран от заместник-министър председателя по европейските

фондове и икономическата политика, на който е представен подходът на ЕК при установяване и коригиране на нередности, както и най-често срещаните нарушения в областта на обществените поръчки, установявани от Одитния орган (50 участници). Допълнително представител на Одитния орган е участвал като лектор в следните семинари: обучение по проект, изпълняван от ИПА и ОИСР - лекция за грешките в областта на обществените поръчки и последващ контрол (30 участници); две обучения, организирани от НСОРБ, за вътрешните одитори от общините и за експертите по европроекти от общините - лекция за грешките и финансовите корекции в областта на обществените поръчки (105 участници); Обучение за бенефициентите от съдебната власт - лекция за най-често срещаните грешките в областта на обществените поръчки (30 участници); Конференция за правната рамка на новия програмен период 2014-2020 - лекция за финансовите корекции за нарушения на законодателството за обществени поръчки (60 участници).

3.2. Държавен фонд „Земеделие“ в периода 10-11.03.2016 г. е проведено специализирано обучение за превенция и борба с измамите на 103 служители. В периода 07-08.07.2016 г. в гр. Банско е проведено обучение на тема „Превенция и борба с измамите и нередностите“, на което са обучени 50 служители. На 14.09.2016 г. е проведено обучение на тема „Процедури по нередности и измами“ с обучени 29 служители. В периода 14-15.11.2016 г. в Берлин двама служители вземат участие в обучение на тема „Ефективен мениджмънт и контрол по ПРСР 2014-2020“. В рамките на обучението са разгледани въпроси, свързани с борбата с нередности и измами, одитна следа, конфликт на интереси, нарушения при обществени поръчки, теми при управлението на мерките по ПРСР, вкл. критерии за оценка и подбор на проекти.

3.3. НАП реализира успешно проект по програма Еркюл III: „Повишаване на административния капацитет на НАП в областта на контрола на вътреобщностната търговия чрез подобряване на взаимодействието между администрациите на държавите членки на ЕС в борбата с данъчните измами“. По Дейност 1, с целева група от 45 служители на НАП и Националната агенция за данъчна администрация на Република Румъния са проведени две работни срещи с цел засилване на сътрудничеството в областта на противодействието на ДДС измамите и превоза на рискови стоки и е постигната договореност за съвместни проверки на рискови стоки по границата между двете държави. Като пряк ефект от дейността на фискалния контрол за последните две години, НАП отчита 1,5 млрд. лв. ръст на данъчна основа при вътреобщностни придобивания, декларирана от фирми, осъществяващи внос на стоки с висок фискален риск. Постигнато е съгласие между двете държави за пилотни съвместни проверки на граничните пунктове Силистра-Остров и Дунав мост 2 Видин-Калафат. Подписан е Протокол за общи действия и е изготвена тригодишна работна Програма. По Дейност 2, с целева група от 28 служители от Националната агенция за приходите - Република България и Национална данъчна и митническа администрация - Република Унгария е проведено работно посещение в Унгария с цел взаимен обмен на добри практики между двете държави членки на ЕС, както и засилване на административното сътрудничество и обмена на оперативна информация за планиране и прилагане на ефективни национални механизми в борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС.

В допълнение, през 2016 г. 114 служители на НАП вземат участие в проведените от Школата по публични финанси при МФ специализирани обучения от направление „Структурни инструменти на ЕС“, на следните теми: „Нередности и индикатори на измами в проектите, финансирани със средства на ЕС“, „Управление на риска в публичния сектор“, „Държавни помощи, ОРГО, хоризонтални правила и практики на прилагане“, „Закон за

обществените поръчки - нови процедурни правила и изисквания, практика на прилагане“, „Оперативна програма Добро управление 2014 - 2020“ с подтеми: „Обхват и цели“, „Условия за кандидатстване чрез ИСУН 2020“, „Разработване на качествени проектни предложения“, „Оценка и одобрение на проекти“.

3.4. В АМ програмата за обучение на служителите е в съответствие със Стратегията ѝ за периода 2014-2017 г. и с целите и задачите, заложи в Годишния план на Агенцията за 2016 г. като е насочена към гарантиране на правилното и еднакво прилагане на националното и на ЕС митническо законодателство. През 2016 г. обучението в Агенция „Митници“ има за цел да осигури усвояване и актуализиране на знанията и уменията на митническите служители в съответствие с новото митническо законодателство. Основно постижение в областта на обучението и развитието на митническите служители е финализиране на планираните дейности в рамките на процеса на внедряване на Рамката на компетентностите за митническата професия в ЕС, която обхваща новите изисквания по отношение на необходимите знания и умения на митническите служители в ЕС за прилагане на разпоредбите, влезли в сила от 01.05.2016 г. В изпълнение на Годишния план за обучение на служителите, през 2016 г. са проведени 124 обучения, семинари и работни срещи на национално ниво и 198 на регионално ниво. В рамките на инициативите за обучение на равнище ЕС са разработени 15 модула за електронно обучение по Програмата за електронно обучение по Митническия кодекс на Съюза.

3.6. ПРБ - в изпълнение на заложи задача в Актуализирания План за действие на Съвета за 2015-2016 г., Националният институт на правосъдието проведе на 19-20.09.2016 г. обучение за 10 прокурори на тема „Прилагане на ЗУСЕСИФ“. В периода 17-19.02.2016 г. в ПД на ПРБ „Изгрев“ е проведено обучение за двадесет прокурори и един следовател на тема: „Престъпления с предмет средства на ЕС или предоставени на българската държава от ЕС - проблеми при разследването и доказването, формулиране на обвинението“.

4. Въведени ИТ инструменти, системи за обмен на информация, риск индикатори, рискови профили, червени флагове

4.1. Система за управление на нередностите (IMS). Република България изпълнява задълженията си по докладване на нередности към ЕК, използвайки администрираната от Европейската служба за борба с измамите електронна Система за управление на нередностите, като стриктно спазва нормативно определените срокове за докладване.

Дирекция АФКОС координира на национално ниво използването на IMS в съответствие с указанията на ОЛАФ, гарантирайки правилното ѝ функциониране. Ежедневно, за поддръжката и администрирането на системата, се извършва кореспонденция с ОЛАФ и с националните звена по отношение осигуряване на достъп, решаване на възникнали казуси, оказване на техническа и методическа помощ. Във връзка с използването на системата, дирекция АФКОС провежда обучения за служителите от компетентните институции - членове на Съвета.

4.2. Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в Република България 2020 (ИСУН) - развитие през 2016 г. Разработването на функционалностите на системата ИСУН приключи в края на 2015 г. През 2016 г. активно се използват модулите за електронно кандидатстване и електронно отчитане, като 97% от подадените проектни предложения са по електронен път. Проведени са обучения на служителите в областните информационни центрове, които оказват съдействие на кандидати при срещани от тях затруднения. През 2016 г. са проведени обучения на бенефициенти за работа с модула за електронно отчитане в ИСУН. В края на периода към 31.12.2016 г.

потребителите на вътрешната среда на системата са 2085, на модул електронно кандидатстване - над 23 900, а на модул електронно отчитане - над 3 200.

4.3. Инструмент ARACHNE. ARACHNE е специализиран софтуерен инструмент за оценка на риска, който цели повишаване ефикасността на подбора, управлението, проверките и одита на проектите, в т.ч. въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите в съответствие с чл. 125 (4)(с) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. Дирекция „Централно координационно звено“ към Администрацията на Министерския съвет е национален координатор на системата ARACHNE, като управлява профилите за достъп до нея. Със Заповед № Р-249 на заместник-министър председателя по европейските фондове и икономическата политика на Република България от 02.12.2015 г. е утвърдена процедура за управление на достъпа до системата. През 2016 г. са създадени профили за достъп на 51 потребители от всички управляващи органи и 4 потребители от Сертифициращия орган. Управляващите органи са включили в описанията на системите за управление и контрол извършването на оценка на риска на ниво програма и на проектно ниво. Съответно в описанията е предвидено, че при оценката се прилагат Насоките на ЕК относно оценка на риска и ефективни пропорционални мерки в борбата с измамите (Guidance Note on Fraud Risk Assessment and Effective and Proportionate Anti-fraud Measures - Ares(2013)3769073 - 19/12/2013, EGESIF 14-0021-00/16/06/2014) EGESIF_14-0021-00). В съответствие с посочените Насоки, за целите на оценката на риска при мониторинга на проектно ниво, включително на риска от измами, организациите са се ангажирали да прилагат инструмента ARACHNE. За целта не се изисква допълнителен ресурс, като се използва вече въведената и налична информация в ИСУН 2020, която чрез автоматизиран интерфейс осигурява необходимите данни в предварително дефиниран и структуриран формат. В случай на засичане на информация чрез ARACHNE, която дефинира повишен риск от нередности и измами по проекта, следва да се предприемат мерки за понижаване на риска чрез внезапни проверки на място, промяна на условията по проекта, издаване на задължителни указания към бенефициента, сезиране на компетентните органи и т.н. Чрез прилагане на инструмента ARACHNE организациите, отговорни за управлението и контрола на средствата по оперативните програми, очакват да се повиши ефикасността на подбора, верификацията и одита на проекти и допълнително да подобри определянето, предотвратяването и откриването на измами.

4.4. АМ

От изключително значение за изпълнението на ангажиментите като митническа администрация на държава членка и като участник в инициативата „Електронни митници“ на ЕС е извършването на регулярни дейности за осигуряване на непрекъсната работоспособност на националните системи, а също така и на системите, осигуряващи връзка с ЕС - Комуникационен център за връзка със системите на ЕС, Нова компютъризирана транзитна система (NCTS), Система за контрол на износа - фаза 2, Система за контрол на вноса - фаза 1, Система за регистрация и идентификация на икономическите оператори, Система за управление на интегрираната тарифа (TARIC) и Система за контрол на движението на акцизни стоки.

Процесът на развитие и усъвършенстване на митническите информационни системи и въвеждането на нови модули и системи са част от предизвикателствата пред митническата администрация. През 2016 г. бяха извършени дейности в посока поддръжка, актуализиране и усъвършенстване на функционалностите на информационните системи на АМ, в т.ч. на електронния портал на Агенцията, системата за предоставяне на информация за управленски цели от митнически документи, модул „Пътни такси и разрешителен режим“ и модули

„Административно-наказателно производство” и „Митническо задължение” на БИМИС. Добавени са нови функционалности в БИМИС по отношение обработката на митническа декларация при внасяне (МДВ) и подаването на придружаващи документи към МДВ по електронен път. Внедрени в експлоатация са версии на Системата за движение и контрол на акцизни стоки (EMCS) и на системата за обмен на акцизни данни (SEED) в съответствие с Главния план за EMCS на ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ в ЕК.

През ноември 2016 г. стартира и изпълнението по Дейност 1 „Въвеждане на институционална архитектура на АМ по отношение на модул „Управление и администриране на Информационните системи в АМ и реализиране на общностните функционални изисквания по отношение на Система за директен достъп на търговците до европейските информационни системи“. Във връзка с произтичащите от предходния период ИТ мерки по въвеждане на Митническия кодекс на съюза бяха актуализирани и усъвършенствани БИМИС, МОД, ITSM и NCTS.

През отчетния период в автоматизирания модул „Анализ на риска“ към БИМИС (MAP) са активирани 166 национални рискови профили за рискови фирми, превозни средства, държави, стоки, за които се дължат антидъмпингови мита, с цел предотвратяване на измами, свързани с избягване заплащането на дължимите държавни вземания и др. Създадени са и 27 профили, свързани с финансов риск на базата на регламенти, въвеждащи антидъмпингови и изравнителни мита.

4.5. НАП

От 01.02.2016 г. НАП внедри нова информационна система „Събиране“, разработена с вътрешен ресурс, обхващаща всички просрочени публични задължения и осигуряваща автоматизиране на процесите по събиране и обмена на информация. Системата осигурява по-голяма бързина при издаване на документи и спестява много ръчни операции. В системата са заложили различни автоматични функционалности, включително проследяване на срокове, спазване на последователност при извършване на определени действия, възможност за автоматизиран обмен на информация с външни органи и институции. Във връзка с минимизиране на рискове от корупционни практики са реализирани функционалности за автоматизирано разпределение на задължените лица по отговорни публични изпълнители и за образуване на изпълнителни дела за събиране на публични вземания/присъединяване на нови вземания, съобразно определени критерии.

През 2016 г. е внедрена и автоматизирана информационна система, подпомагаща процеса по обмен на информация за предстоящи плащания на разпоредителите с бюджет по договори, и НАП и АМ. За целта е прието Решение № 593 на Министерски съвет от 2016 г., с което също така се намалява прага на предстоящите за изплащане суми от 100 000 на 30 000 лв. Със същото решение е отменено и Решение № 788 на Министерския съвет от 2014 г. С новата система значително се оптимизира процесът по събиране на публични вземания. Мярката, регламентирана с посочените решения на Министерски съвет е доказала ефективността си, като в резултат от прилагането ѝ до 31.12.2016г. са събрани суми в размер на 366 млн. лева. На международна среща, организирана от Вътрешноевропейската организация на данъчните администрации (ЙОТА) през април 2016 г., мярката е оценена като иновативна и към нея е проявен интерес от експерти на приходната администрация на Обединеното кралство.

4.6. Системи и инструменти, използвани за извършване на анализ на риска при подготовка на одитните и контролни дейности. По отношение управлението на програмите, финансирани със средства от ЕС, през 2016 г. държавите членки трябваше да предприемат действия в изпълнение на Препоръка 4 на ЕК във връзка с доклада на Комисията до ЕП и

Съвета относно защитата на финансовите интереси на ЕС - Борба с измамите - 2015. Европейската комисия е разработила и предоставила на разположение на държавите членки системи и инструменти като ARACHNE, IMS и инструмента за оценка на риска от измами. С препоръката, предвид сложността на управляваните операции и големия брой засегнати бенефициенти, държавите членки (управляващите органи/разплащателните агенции и одитните/контролните органи) се приканват да планират и насочват своите одити и контролни дейности въз основа на анализ на риска и при използване на ИТ инструменти. Комисията насърчава за по-систематично и ефективно използване на разработените от нея системи и инструменти, освен ако други сравними алтернативи вече не са на тяхно разположение.

В отговор на препоръката, дирекция АФКОС със съдействието на компетентните членове на Съвета, изготви обобщена информация относно предприетите през 2016 г. хоризонтални действия на национално ниво, приложена към Доклада (*виж Приложение 1*).

IV. Дейности в областта на координацията и сътрудничеството на национално ниво, с ОЛАФ и с компетентните институции на ЕС и/или държавите членки за защита на финансовите интереси на ЕС

1. Въпросник по чл. 325 от ДФЕС за 2015 г.

Въпросникът по чл. 325 от ДФЕС за 2015 г. изисква представяне на информация за до пет важни законодателни, административни, организационни и оперативни мерки, предприети в Република България през 2015 г. с цел борба с измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС. Отговорът е изготвен от дирекция АФКОС след обобщаване на предложенията на членовете на Съвета и ПРБ. Представени са следните по-важни мерки: План за действие на Съвета за 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2014-2020, Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, Закон за изменение и допълнение на Закона за митниците, Закон за изменение и допълнение на ДОПК, и успешно изпълнен проект по програма Еркюл III: „Повишаване на административния капацитет на НАП в превенцията и разследването на финансови измами, засягащи системата на собствени ресурси на ЕС“. Информацията във Въпросника е попълнена от дирекция АФКОС в специалния модул с предоставен достъп от ОЛАФ, спазвайки поставения срок 29.01.2016 г.

2. Препоръки на Европейската комисия по доклада - Борба с измамите - 2014 г.

Препоръките на Европейската комисия до държавите членки във връзка с доклада на ЕК до ЕП и Съвета на ЕС - Борба с измамите - 2014 г. са четири, засягащи приходната и разходната част на бюджета на ЕС, като три от тях, касаят Република България. Първата препоръка изисква държавите членки да използват националните АФКОС до пълния им потенциал и сътрудничеството между съответните национални институции да бъде осъществено в рамките на Национална стратегия за борба с измамите. Втората препоръка се отнася до прилагането на ефективни мерки с цел справяне с конфликта на интереси, в съответствие с Директивите на ЕК за обществените поръчки, а третата препоръка касае борбата срещу митническите измами и контрола от страна на националните компетентни власти. Дирекция АФКОС представи препоръките на членовете на Съвета и ПРБ, и поиска информация по компетентност относно предприетите действия за тяхното изпълнение. Получената информация е обобщена, анализирана, допълнена от дирекция АФКОС и изпратена в срока до 15.02.2016 г., посочен от ЕК.

Изпратената от Република България информация по Въпросника и Препоръките е отразена в Доклада по чл. 325 от ДФЕС на ЕК до ЕП и Съвета - Борба с измамите - 2015 г., като

в него е посочено, че Република България е една от петте държави членки на ЕС, която има разработена и приета Национална стратегия за борба с измамите.

3. Докладване на нередности - координация на национално ниво и с ОЛАФ

На основание чл. 85б, ал. 2, т. 9 от ПУДМВР, дирекция АФКОС отговаря на национално ниво за докладването до Европейската комисия на нередности, засягащи бюджета на ЕС, делегиран за изпълнение на Република България в режим на споделено управление. Съгласно т. 10 на същия член и алинея, дирекция АФКОС осигурява, наблюдава, контролира и координира докладването на нередности от националните институции към ЕК.

Структурите, администриращи европейски фондове, инструменти и програми по чл. 2 от Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от ЕС и чл. 2 от Наредба за администриране на нередности по ЕСИФ, докладват на дирекция АФКОС до края на месеца, следващ края на всяко тримесечие всички нови нередности и последващите действия, както и промени по вече докладвани в предходни периоди нередности. Дирекция АФКОС от своя страна докладва на Европейската служба за борба с измамите в рамките на втория месец, считано от края на всяко тримесечие, всички нередности, които са подлежащи на докладване до ОЛАФ.

При докладването на нередности дирекция АФКОС получава, обработва, осъществява качествен контрол и изпраща информация за нередности за съответния период. Процесът по докладване на нередности се извършва съгласно Вътрешни правила относно организацията на дейността на отдел „Докладване на нередности“.

3.1 Обобщена информация за докладваните до ОЛАФ нередности на годишна база за 2016 година

В изпълнение на чл. 25 от НОПАНФИПСЕС, чл. 24 от НАНЕСИФ и съгласно утвърдени Вътрешни правила, дирекция АФКОС изготвя обобщена информация за докладваните до ОЛАФ нередности на годишна база за предходната година.

Обобщената информация се представя чрез броя и финансовото изражение на докладваните до ОЛАФ нередности.

Посоченият брой отразява уведомленията за новоустановени нередности за предходната година, които са докладвани до ОЛАФ. Не се включва броят на последващи уведомления, докладвани през същата година, като и броят на уведомленията за нередности, които са докладвани като нови и до края на съответната година са приключени чрез прекратяване, поради установяване на факти, опровергаващи основанията за установяване на нередността.

Финансовото изражение на нередността отразява нередната сума, с която са увредени или би могло да бъдат увредени финансовите интереси на ЕС. Следва да се има предвид, че финансовото изражение на нередността може да отразява реална или потенциална вреда на финансовите интереси, в зависимост от това дали нередността е установена преди или след плащане. Тази особеност произтича от самото определение за нередност. Изготвената информация отразява стойността на финансовото изражение на нередностите, която е равна на сбора от стойността на финансовото изражение на нередностите, с която са увредени или би могло да бъдат увредени финансовите интереси на ЕС. Същата е равна на сбора от стойността на финансовото изражение на всеки отделен случай на нередност, включваща само европейското съфинансиране. Стойността на финансовото изражение на всяка нередност се взема от последното уведомление, изпратено до ОЛАФ. Всички стойности са в евро, в която валута е и докладването до ОЛАФ.

Обобщена информация за предприєдинителните програми

Таблица 1

ПРОГРАМА	Брой Нередности	Финансово изразение (евро)
Програма ФАР	3	101 351
Програма ИСПА	0	0
Програма САПАРД	0	0

Обобщена информация за фондове и програми от програмен период 2007-2013 г.

Таблица 2

ФОНД	Брой нередности	Финансово изразение (евро)
Европейски фонд за гарантиране на земеделието и Европейски фонд за развитие на селските райони	75	12 037 460
Европейски фонд за рибарство	20	409 302
Структурни фондове (Европейски фонд за регионално развитие и Европейски социален фонд)	96	11 561 150
Кохезионен фонд	36	22 539 265

Таблица 3

ПРОГРАМА	Брой нередности	Финансово изразение (евро)
ОП „Регионално развитие”	19	1 567 683
ОП „Околна среда”	25	21 220 877
ОП „Административен капацитет”	5	325 064
ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”	21	2 048 548
ОП „Развитие на човешките ресурси”	15	705 541
ОП „Транспорт”	31	7 092 943
ОП „Техническа помощ”	2	75 796

Програми за трансгранично сътрудничество

Таблица 4

ПРОГРАМА	Брой нередности	Финансово изразение (евро)
Програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България	11	839 635
Програма за трансгранично сътрудничество Гърция – България	2	149 770
Оперативна програма за трансгранично сътрудничество Югоизточна Европа	1	74 558
Програма за трансгранично сътрудничество България – Сърбия	5	4 799
Програма за трансгранично сътрудничество България – Македония	12	67 808
Програма за трансгранично сътрудничество България – Турция	15	46 023

Обобщена информация за програмен период 2014-2020 г.

За 2016 г. до ОЛАФ са докладвани нередности единствено по Европейски фонд за гарантиране на земеделието и Европейски фонд за развитие на селските райони, както следва:

Таблица 5

ПРОГРАМА	Брой нередности	Финансово изражение (евро)
Европейски фонд за гарантиране на земеделието и Европейски фонд за развитие на селските райони	25	3 783 630

3.2. Използване на електронни системи при докладване на нередности

Съгласно чл. 27, ал. 3 от НОПАНФИПСЕС и чл. 27, ал. 3 от НАНЕСИФ дирекция АФКОС координира на национално ниво използването на електронната система за управление на нередности (IMS) в съответствие с указанията на ОЛАФ, като осъществява контрол върху коректното въвеждане на информация за установени нередности.

За целите на докладването на нередности към ОЛАФ на 01.04.2016 г. в експлоатация се въведе новата версия IMS 5.0, която е базирана на съвременен софтуер и с изцяло нов начин на структуриране на случаите и тяхното обновяване. В тази връзка от дирекция АФКОС е организирано и проведено обучение за служителите по нередности от структурите, администриращи европейски фондове, инструменти и програми.

С влизането в сила на Наредбата за администриране на нередности по ЕСИФ, приета с ПМС № 173 от 13.07.2016 г., за програмите от програмен период 2014-2020 г. се премина изцяло към електронно докладване, чрез регистър в електронен формат или чрез електронна система, ако има такава.

3.3. Анализ на нередностите за 2016 г.

Програмен период 2007-2013 г.

Структурни фондове и Кохезионен фонд (СКФ)

За периода от 2007 г. до 2016 г., включително, до дирекция АФКОС са докладвани общо 3221 броя нередности по СКФ. Към момента 727 броя от докладваните нередности (22,5%) са активни, като по тях се извършват административни или съдебни действия. Останалите 2494 нередности (77,5%) са приключени, като от тях 153 са прекратени поради установена липса на нередност.

Общият брой нови нередности, докладвани до дирекция АФКОС през 2016 г. са 636 броя. От тях дирекция АФКОС е докладвала до ЕК (ОЛАФ)¹ 132 броя нередности, което представлява около 21% от общия брой за 2016 г. В сравнение с 2015 г. се наблюдава намаление на общия брой нередности с около 21%, но се увеличава броя на докладваните до ОЛАФ нередности с около 23%. Процентното съотношение на докладваните до ОЛАФ нередности спрямо общия брой на установените нередности за годината е нараснало с 8 пункта от 13% за 2015 г. до 21% за 2016 г. Общата стойност на нередните суми² на докладваните до ОЛАФ нередности за 2016 г. възлиза на 40 333 504 евро. За 2016 г. 4 броя нередности са квалифицирани като „подозрение за измама“, с обща стойност на нередните суми възлизаща на 675 850 евро, което представлява по-малко от 1% от общия брой нередности за 2016 г. по СКФ,

¹ Съгласно действащото европейско законодателство, не всички нередности се докладват до ЕК (ОЛАФ), а именно:

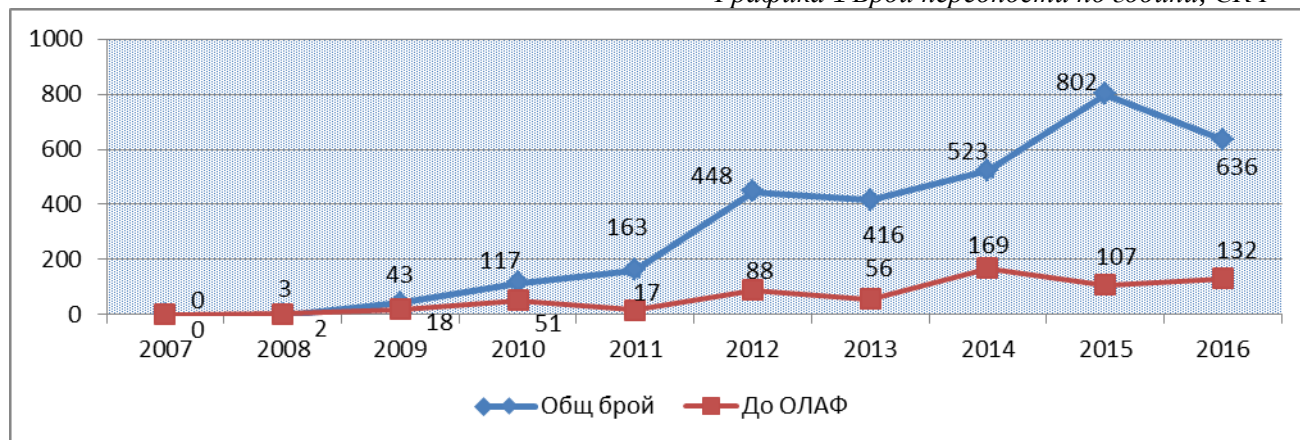
а) случаите, при които нередността се състои единствено в цялостно или частично неизпълнение на операция, която е част от съфинансираната оперативна програма, поради фалит на бенефициера;
б) случаи, докладвани доброволно от бенефициера на управляващия или сертифициращия орган, преди разкриването им от който и да е от тях, независимо дали преди или след включването на въпросния разход в сертифицирания отчет, представен на Комисията;
в) случаи, които са разкрити и коригирани от управляващия орган или сертифициращия орган преди включването на въпросния разход в отчет за разходите, представен на Комисията.

Освен това, нередности с нередни суми под прага от 10 000 евро европейско съфинансиране също не се докладват, освен ако изрично не бъде изискано от Комисията.

² Съгласно дефиницията, нередност е всяко нарушение на правото на ЕС или на националното право, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на ЕС, чрез извършване на неправомерен разход. Нередната сума представлява стойността на неправомерния разход. Ако нередността е открита преди плащане, нередната сума не е платена и представлява единствено потенциална вреда. В настоящият анализ, всички нередни суми са сбор от европейското и национално съфинансиране.

около 3% от общия брой докладвани до ОЛАФ нередности за 2016 г. и около 2% от общата стойност на нередните суми на докладваните до ОЛАФ нередности за 2016 г. по СКФ.

Графика 1 Брой нередности по години, СКФ



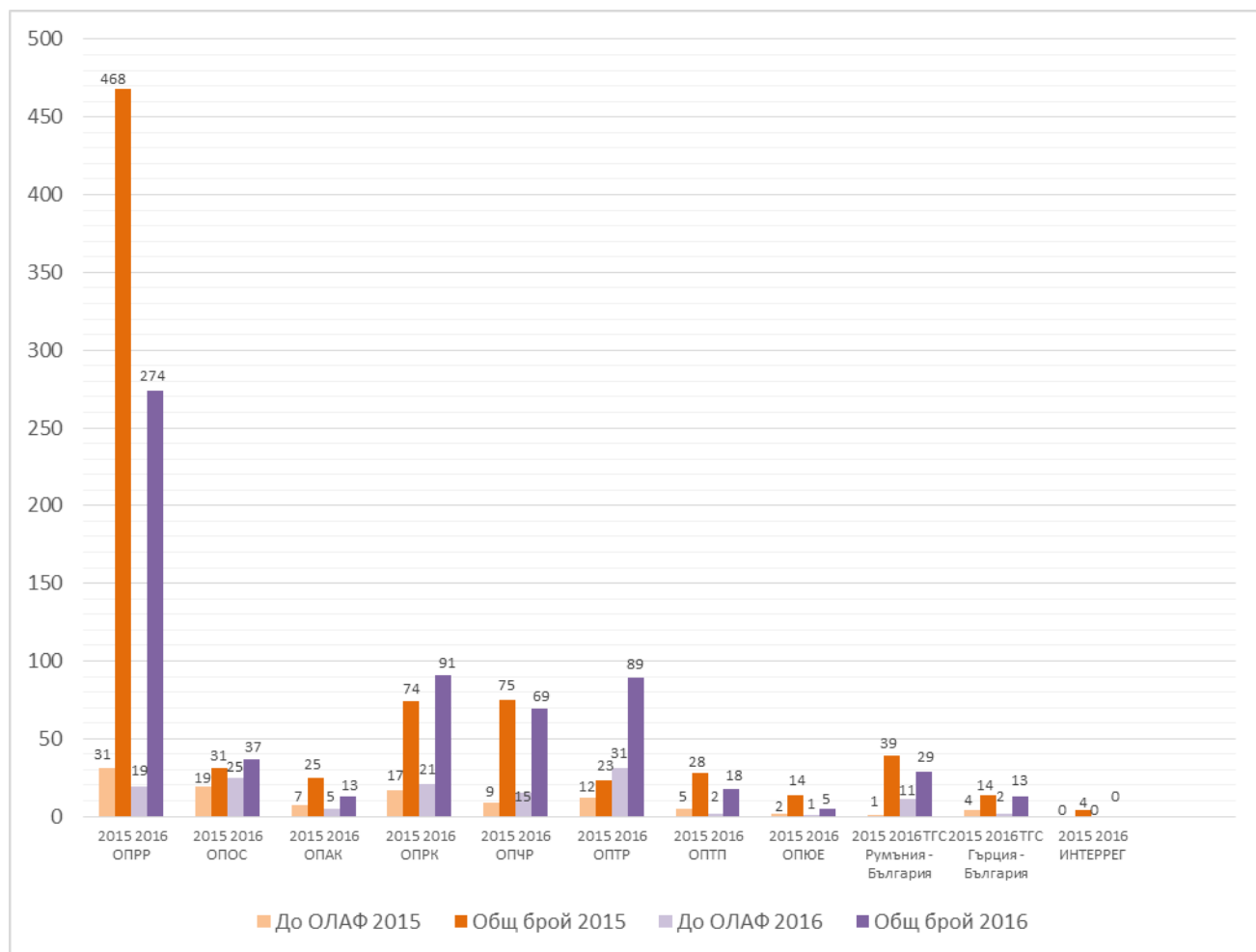
От горната графика е видно, че като цяло за периода от 2007 г. до 2016 г. се наблюдава тенденция на покачване както на общия брой на установените нередности, така и на частта от тях, докладвани до ОЛАФ. В следващата графика докладваните до ОЛАФ нередности са представени със сбора на нередните суми по всяка отделна нередност:

Графика 2 Докладвани до ОЛАФ нередни суми по години, СКФ



Разглеждайки общия брой установени нередности за 2016 г., в сравнение с 2015 г. по програми, показва че при някои програми има значително увеличение и обратното. Например при ОП „Транспорт“ - почти четирикратно увеличение, докато при ОП „Регионално развитие“ и ОП „Административен капацитет“ – двукратно намаление. Това е видно от Графика 3, която съпоставя общият брой на установените нередности и частта от тях, докладвани до ОЛАФ, по отделни програми, за 2015 г. и 2016 г.:

Графика 3 Брой нередности по програми за 2015 и 2016 г., СКФ



Основни типове нередности при Структурни фондове и Кохезионен фонд (СКФ)

Таблицата по-долу посочва броя на нередностите според типа нарушение за периода 2007-2016 г., като отделно са посочени и данните за 2015 и 2016 г.:

Таблица 6

Нередности, свързани с:	2007-2016	2015	2016
проведени процедури за възлагане на обществени поръчки	2 240	641	497
недопустими, незаконосъобразни, неоправдани разходи	459	93	41
неизпълнение на договорни задължения	236	33	90
използване/представяне на неистински документи или документи с невярно съдържание	23	3	0
конфликт на интереси	12	1	0
други	251	19	9

От докладваните нередности за периода 2007-2016 г. се обособяват следните основни типове нередности според вида на извършеното нарушение:

- около 70% са свързани с нарушения при проведени процедури за възлагане на обществени поръчки по ЗОП (прилагане на дискриминационни критерии при избор на изпълнител; необосновано отстраняване на участник; ограничителни условия по отношение на икономическите и финансовите възможности на кандидатите; спечелилият кандидат не отговаря на предварително обявените условия на възложителя; недостатъчни мерки за публичност и прозрачност; разделяне на дейности, които имат идентичен предмет и др.). За 2016 г. докладваните нередности от този тип са 78% на годишна база.

- около 14% са свързани с недопустими, незаконосъобразни, неоправдани разходи (изплатен разход, който не е включен в обхвата на проектното предложение; невъзстановяване на неправомерно изплатени средства; авансово изплатените средства не се изразходват за извършване на плащания по договора за безвъзмездна финансова помощ; недопустими разходи извън бюджета на дейността; неспазване на одобрен план за разсрочено плащане и др.). За 2016 г. докладваните нередности от този тип са 6,4% на годишна база.

- около 7,3% са свързани с неизпълнение на договорни задължения (системно неизпълнение на дейности; некачествено или непълно изпълнение; неотстраняване на дефекти при изпълнението; разлика между проекта и изпълнението на дейностите и др.). За 2016 г. докладваните нередности от този тип са 14% на годишна база.

По-малко от 1% от докладваните нередности са свързани със следните нарушения:

-подадени декларации с невярно съдържание, неистински разходооправдателни документи, представени различни оригинали и заверени копия на документи, непредставяне на разходооправдателни документи, липса на изискуеми документи, липса на одитна следа и др.

-конфликт на интереси, като има вероятност броят на нередностите с това нарушение да е по-голям, тъй като съмнение за конфликт на интереси съществува при някои от другите типове нередности.

-двойно финансиране.

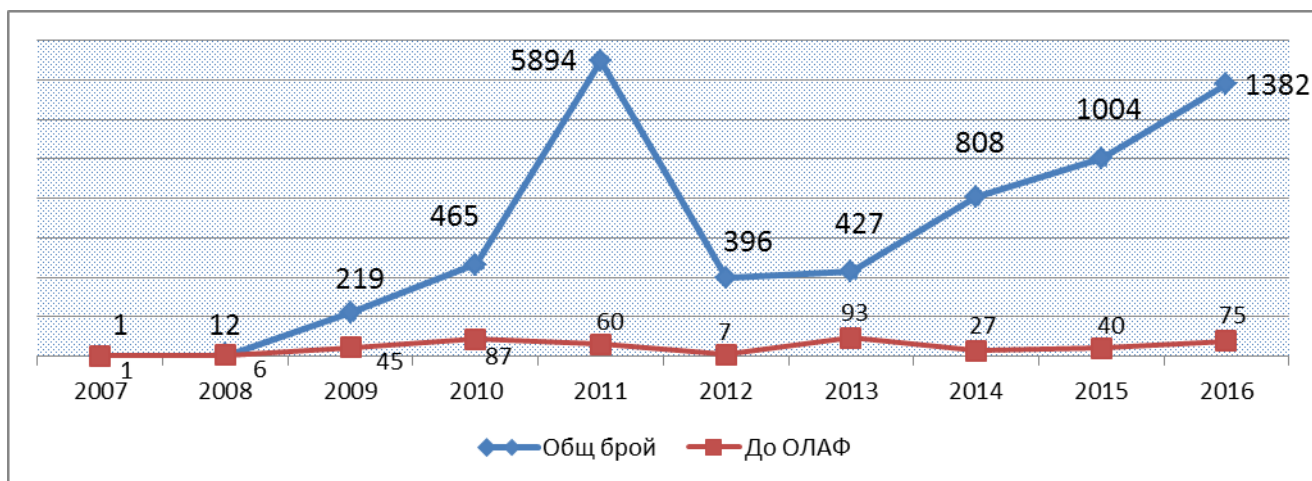
От докладваните нередности около 8% са свързани с други нарушения или не е предоставена достатъчно информация за определяне на точния тип на нарушенията. За 2016 г. броят на тези нередности е под 2%.

Европейски фонд за гарантиране на земеделието и Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕФГЗ и ЕЗФРСР)

В периода 2007-2016 г. по ЕФГЗ и ЕЗФРСР до дирекция АФКОС са докладвани 10608 броя нередности общо. От тях до ОЛАФ са докладвани 441 броя нередности, което представлява около 4,16% от общия брой. За 2016 г. по ЕФГЗ и ЕЗФРСР до дирекция АФКОС са докладвани 1382 нередности общо. От тях до ОЛАФ са докладвани 75 нередности, което представлява около 5% от общия брой на установените нередности за годината.

За целия период се наблюдава тенденция на покачване на броя на установените нередности, като рязко повишение има през 2011 г., във връзка с установена административна грешка, свързана с промяна в националната система за регистрация на площите. Това е видно от графиката по-долу:

Графика 4 Брой нередности по години, ЕФГЗ и ЕЗФРСР



По отношение на броя на нередностите, докладвани до ОЛАФ, от 2007 г. до настоящия

момент няма ясно изразени тенденции, като броят им варира между 1 и 93 на годишна база.

При нередните суми на годишна база на докладваните до ОЛАФ нередности, също няма ясно изразена тенденция, като до 2010 г. има увеличение, следва намаление до 2012 г. За 2013 г. има пик, който е на нивото от 2010 г., а за 2014 г. има повече от двукратно намаление спрямо 2013 г. Следва трикратно увеличение за 2015 г. спрямо 2014 г. и запазване на нивото през 2016 г. Това е видно от следващата графика:

Графика 5 Докладвани до ОЛАФ нередни суми по години, ЕФГЗ и ЕЗФРСР



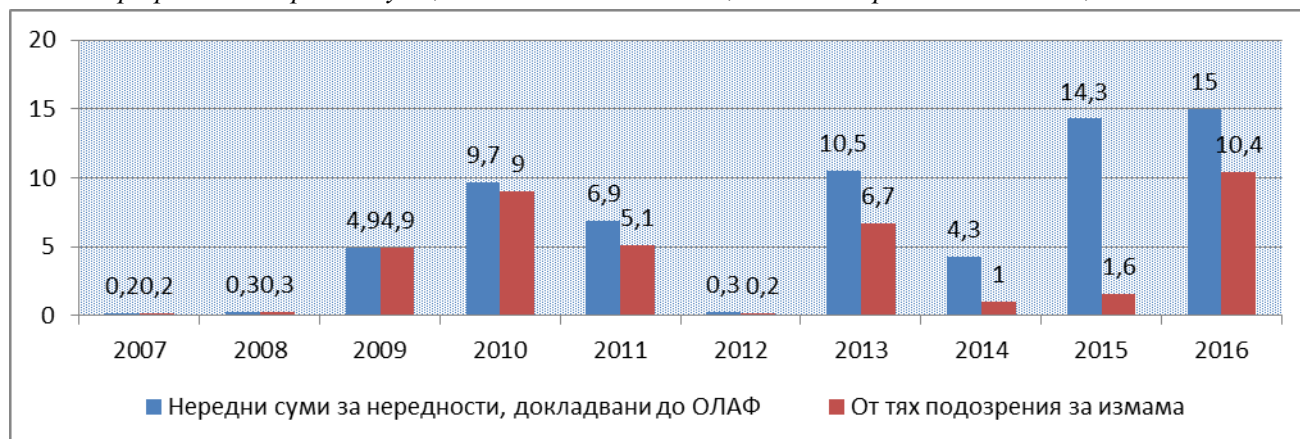
В следващата графика е представено съотношението на общия брой докладвани до ОЛАФ нередности и частта от тях, квалифицирани като „Подозрение за измама“. Процентното съотношение на подозрения за измама за всички години е около 64,4%. Това е основна разлика с програмите, съфинансирани по СКФ, където този процент е около 5%. За 2016 г. от общия брой на докладваните до ОЛАФ нередности, 35 са квалифицирани като подозрения за измами, което представлява около 46,7% от общия брой на докладваните до ОЛАФ нередности за годината (75) по ЕФГЗ и ЕЗФРСР, докато по СКФ този процент е 3%.

Графика 6 Брой нередности, докладвани до ОЛАФ, вкл. подозрения за измама, ЕФГЗ и ЕЗФРСР



Следващата таблица представя съпоставка на нередните суми на докладваните до ОЛАФ нередности и подозренията за измами в милиони евро. Сравнявайки нередните суми на докладваните до ОЛАФ нередности за периода 2007-2016, процента на подозренията за измами по ЕФГЗ и ЕЗФРСР е около 59%, а за 2016 г. около 69%. За сравнение по СКФ тези цифри са съответно 6,3% и 2%.

Графика 7 Нередни суми, докладвани до ОЛАФ, вкл. подозрения за измама, ЕФГЗ и ЕЗФРСР



Основни типове нередности при ЕФГЗ и ЕЗФРСР

От информацията, съдържаща се в докладите за нередности за периода 2007-2016 г. се обособяват следните нередности според типа нарушение:

От докладваните нередности около 56% се дължат на недължимо получени суми или невъзстановяване на недължимо получени суми поради административна грешка.

От докладваните нередности около 9,76% са свързани с опит за документна измама, като за тях е информирана Прокуратурата на Република България.

От докладваните нередности около 33,59% са свързани с неизпълнение на договорни задължения (неизпълнени задължения, неподаване на заявка за второ плащане, неотговаряне на всички задължителни стандарти, изкуствено създадени условия, неспазване на изискването ползвателят да няма трудови или служебни правоотношения за определения срок след сключване на договора, неспазване на задължението за постоянен и настоящ адрес в общината, където се извършва подпомаганата дейност и др.).

През 2016 г. установените нередности са свързани предимно с неизпълнение на договорни задължения.

Таблицата по-долу посочва броя на нередностите според типа нарушение за периода 2007-2016 г., като отделно са посочени и данните за 2015 г. и 2016 г.:

Таблица 7

Нередности, свързани с:	2007-2016	2015	2016
административна грешка	5 965	0	0
опит за документна измама	1 035	6	30
неизпълнение или нищожност на договора	3 563	998	1 329
други	48	0	26



Програмен период 2014-2020 г.

Европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)

За 2016 г. по ЕСИФ до дирекция АФКОС са докладвани общо 59 броя нередности. От тях до ОЛАФ са докладвани 23 броя нередности, което представлява около 39% от общия брой. През 2016 г. са докладвани първите нередности по ЕСИФ от програмен период 2014-2020 г.

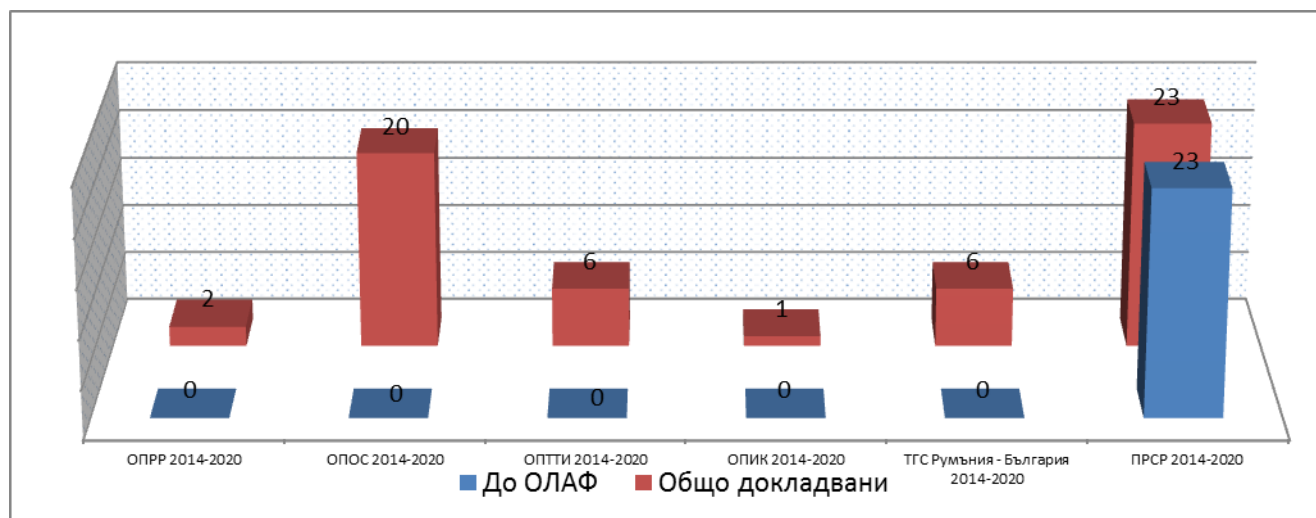
За 2016 г. от общия брой на докладваните нередности 23 са квалифицирани като подозрения за измами, което е около 39% от броя на всички нередности. Две нередности са прекратени поради установена липса на нередност.

За 2016 г. всички докладвани до ОЛАФ нередности са по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 и са квалифицирани като подозрения за измами с обща нередна

сума 4 035 658 евро.

На графиката по-долу по програми е визуализиран общия брой на нередностите, които са докладвани за 2016 г., както и частта от тях, докладвани само до ОЛАФ за 2016 г.:

Графика 8 Брой нередности, в т.ч. докладвани до ОЛАФ за 2016 г., ЕСИФ



Основни типове нередности по ЕСИФ

От докладваните нередности за програмен период 2014-2020 г. се обособяват следните нередности според типа на нарушението:

- около 59% са свързани с нарушения на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки;
- около 17% са свързани с подаване на неверни сведения при кандидатстване;
- около 10% са свързани с извършване на опити за документна измама;
- около 2% са свързани с неизпълнение на договорни задължения;
- около 2% са свързани с опити за двойно финансиране на дейности по различни проекти;
- 10% са свързани с други нарушения или не е предоставена достатъчно информация за определяне на точния тип на нарушенията;

3.4. Административно-контролна дейност на дирекция АФКОС

Дирекция АФКОС изпълнява административно-контролни функции относно спазване на процедурите за администриране на сигнали за нередности и администриране на нередности, като извършва административно-контролни проверки в структурите, администриращи фондове, инструменти и програми, съфинансирани със средства от бюджета на ЕС.

Административно-контролни проверки се извършват по отношение на сигнали за нередности и установени нередности. Проверките може да обхващат една или повече нередности или сигнали. Също така, във връзка с административно-контролната функция, дирекция АФКОС дава становища на структурите, администриращи европейски фондове, инструменти и програми относно правилното и законосъобразно администриране на нередности и сигнали за нередности.

През 2016 г. са извършени следните административно-контролни проверки:

1. Във връзка с вътрешен сигнал, подаден от служители на дирекция АФКОС, е извършена проверка относно прилагането на процедурите за администриране на един случай на нередност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“, съфинансирана от Европейския фонд за рибарство. За резултатите от проверката е изготвен доклад с констатации и препоръки.

2. В периода 09.05.2016 г. - 20.05.2016 г. е извършена административно-контролна проверка относно прилагането на процедурите за администриране на три случая на нередности, администрирани от Разплащателна агенция при ДФЗ, за второ, трето и четвърто тримесечие на 2015 г., и за първо тримесечие на 2016 г., както и на три сигнала за нередности, регистрирани през същия период. За резултатите от проверката е изготвен доклад с констатации и препоръки.

3. В периода 20.09.2016 г. - 05.10.2016 г. е извършена административно-контролна проверка относно прилагането на процедурите за администриране на четири случая на нередности, администрирани от дирекция „Координация на програми и проекти“ - МТИТС, както и на четири сигнала за нередности, регистрирани през същия период. За резултатите от проверката е изготвен доклад с констатации и препоръки.

4. В периода 17.10.2016 г.-15.11.2016 г. е извършена административно-контролна проверка относно прилагането на процедурите за администриране на четири случая на нередности и на девет сигнала за нередности, администрирани от главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ - МИ. За резултатите от проверката е изготвен доклад с констатации и препоръки.

5. В периода 21.11.2016 г.-05.12.2016 г. е извършена административно-контролна проверка относно прилагането от главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“ - МОСВ на процедурите за администриране на четири случая на нередности и на пет сигнала за нередности. За резултатите от административно-контролната проверка е изготвен доклад с констатации и препоръки.

Във връзка с искания за становище по отношение на законосъобразното и правилно администриране на нередности и сигнали за нередности през 2016 г. са дадени 6 броя становища от дирекция АФКОС, относно спазването на процедурите за администриране на нередности по НОПАНФИПСЕС и методическите указания на дирекция АФКОС.

В сравнение с 2015 г., през 2016 г. са извършени също 5 административно-контролни проверки, но е разширен техният обхват. Извършените през 2016 г. административно-контролни проверки показват, че Управляващите органи все още допускат някои пропуски и грешки в процесите на администрирането на сигнали и нередности, например неспазване на нормативно определения срок за извършване на проверки по сигнали за нередности, неприлагане на всички относими документи в преписките на сигналите и досиетата на нередности и др., но предприемат необходимите действия за предотвратяване настъпването на щети както за националния бюджет, така и за бюджета на ЕС. В резултат на административно-контролната дейност и на методическите указания дадени от дирекция АФКОС, се наблюдава подобряване на качеството на процесите по администриране на сигнали и нередности от Управляващите органи.

4. Оперативно сътрудничество на дирекция АФКОС с ОЛАФ

4.1. Искания за съдействие от ОЛАФ към дирекция АФКОС

Дирекция АФКОС като национална контактна точка с ОЛАФ, със съдействието на членовете на Съвета и ПРБ, изпълни през 2016 г. общо 71 искания за съдействие от ОЛАФ³ за получаване на информация и документи, за провеждане на проверки на място на територията на Република България и организиране на оперативни срещи по повод водени разследвания от Службата, свързани с: Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г. - 8 бр.; Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 - 10 бр.; Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 – 1 бр.; Програми за териториално сътрудничество 2014-2020 - 1 бр.; Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ - 1 бр.; Оперативна програма

³ Някои от исканията за съдействие от ОЛАФ през 2016 г. касаят повече от една програма.

„Транспорт“ 2007-2013 - 4 бр.; Оперативна програма „Развитие конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 - 3 бр.; Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 - 8 бр.; Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 - 2 бр.; Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 - 1 бр.; ИСПА 2007-2013 - 2 бр.; СЕПП - 3 бр.; Програма Леонардо да Винчи - 2 бр.; проекти, изпълнявани от икономически оператори в Италия, субсидирани от Земеделските фондове на ЕС - 4 бр.; Програми, директно финансирани със средства на ЕС - 8 бр.; Секторна оперативна програма „Подобряване на конкурентоспособността на румънската икономика“ - 1 бр.; митнически въпроси, свързани с борбата срещу контрабандата, нелегалното производство и разпространение на цигари и цигарени изделия - 18 бр. други - 3 бр.

4.2. Искания за съдействие от дирекция АФКОС към ОЛАФ

За отчетния период от дирекция АФКОС до ОЛАФ са изпратени осем искания за съдействие: 3 бр. по молба на НСлС за проверка относно водени разследвания от ОЛАФ по Земеделските фондове; 1 бр. по молба на СГП за проверка в Испания свързана с ДП, водено от ГДНП, по проект по ОПРЧР; 1 бр. по молба на СРП във връзка с водено ДП; 1 бр. по повод получен сигнал в дирекция АФКОС за неправомерно усвояване на средства от Земеделските фондове; 1 бр. по молба на УО на ОП „Транспорт“ във връзка с разследване на ОЛАФ по три проекта, финансирани по Оперативна програма „Транспорт“ 2007-2013; 1 бр. по молба от СГП във връзка с неправомерно усвояване на средства от Земеделските фондове.

4.3. Проведени мисии и проверки на място на ОЛАФ в Република България

През 2016 г. от ОЛАФ в Република България са проведени девет мисии с тридесет проверки на място, с участието на служители от дирекция АФКОС, както следва:

- в периода 21-29 януари във връзка с разследване на ОЛАФ по проект по Оперативна програма „Регионално развитие“ са проведени 3 проверки на място на икономически оператори, две оперативни срещи на ОЛАФ с дирекция АФКОС и с Управляващия орган, едно интервю, една оперативна среща на ОЛАФ в ОДМВР с участието на представители на Районната прокуратура, ОДМВР и дирекция АФКОС;

- в периода 17-19 февруари във връзка с разследване на ОЛАФ по проект по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ е проведена една проверка на място. В рамките на мисията през този период във връзка с разследване на ОЛАФ по проекти по Оперативна програма „Околна среда“ са проведени две оперативни срещи на ОЛАФ с дирекция АФКОС и с Управляващия орган по ОПОС, както и едно интервю;

- в периода 28 февруари – 2 март във връзка с разследване на ОЛАФ по проект изпълняван в Италия, финансиран със средства от Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, са проведени две проверки на място, със съдействието на ОДМВР;

- в периода 27-29 юни са проведени: оперативна среща със служители на дирекция АФКОС, оперативна среща с представители на Управляващия орган, интервю и проверка на място във връзка с разследване на ОЛАФ, свързано с изпълнението на проект по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013;

- в периода 30 юни – 9 юли са проведени четиринадесет проверки на място във връзка с две разследвания на ОЛАФ, относно изпълнението на проекти по Промоционални програми, финансирани пряко от бюджета на ЕС;

- в периода 17-21 октомври са проведени две проверки на място и оперативна среща в Окръжна прокуратура, със съдействието на ОДМВР, във връзка с разследване на ОЛАФ по проект финансиран по Оперативна програма „Околна среда“ 2007 - 2013. Проведени са също така оперативна среща на разследващите служители от ОЛАФ със служители на

дирекция АФКОС, както и работна среща на ОЛАФ с Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013;

- в периода 24-28 октомври са проведени шест проверки на място и шест интервюта, с участието и на служител от СДВР, във връзка с разследване на ОЛАФ на три тръжни процедури проведени при изпълнението на програма, финансирана пряко от бюджета на ЕС. Проведена е оперативна среща в СГП, с участието на разследващите служители от ОЛАФ и служители от дирекция АФКОС;

- в периода 8-11 ноември е проведена проверка на място и интервю, със съдействието на ОДМВР, във връзка с разследване на ОЛАФ по шест проекта, финансирани пряко от бюджета на ЕС.

При работата по посочените искания за съдействие дирекция АФКОС е изисквала информация, документи и извършване на проверки от членовете на Съвета и ПРБ, като своевременно е предоставяла отговори на ОЛАФ. При подготовката и провеждането на мисиите и проверките на място от страна на дирекция АФКОС е създадена необходимата организация за осигуряване съдействие на разследващите служители на ОЛАФ, в съответствие с изискванията на Регламент 2185/1996, Регламент 2988/1995, Регламент 883/2013 и националното законодателство. Проведените проверки на място, срещи и интервюта от ОЛАФ с участието на служители от дирекция АФКОС, са осъществени при пълно съдействие от проверяваните икономически оператори. За ефективното им провеждане предварително е осигурено взаимодействието с Управляващите органи и ОДМВР, както и с АДФИ и ПРБ, с готовност за участие в случай на необходимост.

През последните години се наблюдава постоянна тенденция за задълбочено взаимодействие и сътрудничество между АФКОС и ОЛАФ. Исканията за съдействие от ОЛАФ към АФКОС през последните пет години са средно около 75 - 80, от АФКОС към ОЛАФ - средно 8, а мисиите в Република България са около 10 бр. годишно с 25 - 30 проверки на място (виж Таблица 1). Дирекция АФКОС изготви и прилага Вътрешни правила за оказване на съдействие на контролорите на Комисията при проверка на място в Република България, които са известни в ОЛАФ и сред държавите членки като **Българският модел** на сътрудничество с ОЛАФ, даван като пример за добра практика на оперативно взаимодействие.

Таблица 8

година	Искания за съдействие от ОЛАФ към АФКОС	Искания за съдействие от АФКОС към ОЛАФ	Мисии на ОЛАФ в РБългария (извършени проверки на място в рамките на мисиите)
2012	75	5	1 (1)
2013	82	8	9 (11)
2014	88	10	10 (20)
2015	77	8	11 (35)
2016	71	8	9 (30)

5. Мерки за активизиране на работата в МВР по линия на борба с измамите със средства на ЕС

Министърът на вътрешните работи утвърди представените с докладна записка рег.№8176р-669/2016 г. мерки за активизиране на работата в МВР по линия на борбата с измамите със средства на ЕС, предложени от ГДНП, ГДБОП и дирекция АФКОС. С утвърдените мерки се цели засилване на координацията и взаимодействието между дирекциите на национално ниво, с ПРБ и с ОЛАФ, чрез провеждане на ежемесечни работни срещи, достъп до бази данни, обмяна на оперативна информация, съвместни проверки и др. действия.

6. Междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол на движението на рискови стоки и товари

В страната през 2016 г. активно действа Междуведомствения координационен център за противодействие на контрабандата и контрол върху движението на рискови стоки и товари на територията на Република България, създаден с Постановление № 89 на Министерския съвет от 2015 г. и ситуиран в ГДБОП, който осигурява взаимодействие и координация между органите на МВР, МФ и МТИТС.

Ефективното взаимодействие на междуинституционално ниво и насочването от един център на оперативната дейност по идентифицирани случаи на контрабанда и злоупотреба с данъци, осигурява предприемането на незабавни действия от компетентните държавни структури за анализ на риска, набелязване на мерки за противодействие и съвместни контролни действия от правоохранителните органи, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ и двете приходни агенции - НАП и АМ.

7. НАП - сътрудничество с ОЛАФ и участие в инициативите на ЕК

7.1. Сътрудничество с ОЛАФ

Във връзка с изменението на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн. ДВ бр. 94/2015 г.) и направеното допълнение в чл. 74, ал. 1, т. 5, в сила от 01.01.2016 г., при провеждано административно разследване Националната агенция за приходите предоставя данни, представляващи данъчна и осигурителна информация по писмено искане на генералния директор на Европейската служба за борба с измамите или определено от него лице.

За периода 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г. в НАП са получени 6 броя искания за проверки на данни и предоставяне на информация от българските власти във връзка с провеждани административни разследвания от ОЛАФ, препратени по компетентност от дирекция АФКОС. В изпълнение на чл.74, ал.1, т.5 от ДОПК, по компетентност от НАП са извършени изискващите се проверки за установяване на данни и обстоятелства на посочените в исканията български задължени лица, в резултат на което събраната информация, данни и документи, относими към международните търговски сделки, разследвани от ОЛАФ са предоставени на Европейската служба за борба с измамите за пет от изпратените искания, за което е уведомена и дирекция АФКОС. Възложените проверки на две български дружества по последното искане на ОЛАФ продължават съгласно реда на ДОПК.

7.2. Участие в инициативите на ЕК

НАП активно участва в инициативи на ЕК, насочени към засилване на контрола върху е-търговията и противодействие на измами в тази област. Агенцията е сред учредителите на Работно поле 5 „Електронна търговия“ на ЮРОФИСК, като нейни представители участваха на първата среща на работното поле, проведена на 20-21.09.2016 г. в Швеция. В края на 2016 г. се определи координатор на полето, от когото се очаква да изготви план за дейността през 2017 г.

Във връзка с международната дейност на НАП в областта на системата ЮРОФИСК за Обмен на информация за рискови вътреобщностни сделки и ранно предупреждение за ДДС измами на територията на ЕС, през 2016 г. са получени и анализирани 1684 ИТ записа за рискови ВОД с получатели български дружества, анализирани са 1014 европейски дружества с определени профили спрямо съответстващи български контрагенти, преведени и изпратени са към ТД 9 сигнала за ранно предупреждение и съмнение за участие в схеми за данъчни измами на български търговци. Информацията се използва както от ЦУ на НАП, така и от териториалните структури на НАП за нуждите на процесите по селекция, анализ, превенция и третиране на случаи на данъчни измами. Българският принос в мрежата за ранно предупреждение се изразява в изпратени 161 записа за вътреобщностни доставки на български

ЗЛ, с получатели чуждестранни дружества, за които има съмнение, че сделките не са извършени, или са част от схема на данъчна измама. След извършени анализи са категоризирани и изпратени 476 записа с профили на български дружества. НАП оценява важността и ролята на групата ЮРОФИСК в борбата с измамите с ДДС на общеевропейско и национално ниво, както и необходимостта от непрекъснато развитие и подобряване на механизмите и средствата, с които може да бъдат постигнати по-добри резултати в тази борба.

В допълнение, екип от служители на дирекции „Контрол“ и „Информационни системи и моделиране на бизнес процеси“ при ЦУ на НАП, сформирани с цел създаване на програмен продукт „ПП ЮРОФИСК“ за обработка и синтезиране на данни, обменени чрез мрежата за бърз обмен и ранно предупреждение ЮРОФИСК, и през 2016 г. продължи да работи усилено по реализирането на дейностите, свързани с разработка, усъвършенстване, тестване и внедряване на web-базирано приложение за нуждите на НАП за автоматизиране на процеса по обработка на входящи данни, получени през мрежата за ранно предупреждение за ДДС измами - ЮРОФИСК, както и за извличане на изходящи данни в определен ИТ формат.

8. Агенция „Митници“ - участие в регионални и международни операции и проверки

През 2016 г. митническите органи се включиха активно в провеждане и организиране на регионални и международни операции, имащи отношение към борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС: международна операция PANGEA IX, насочена срещу трафика на фалшифицирани лекарствени средства, закупени чрез Интернет и пренасяни в пощенски и куриерски пратки, проведена по инициатива на Световната митническа организация и Интерпол; международна операция OPSON VI, насочена срещу разпространението на фалшифицирани и неотговарящи на стандарта хранителни продукти, проведена по инициатива на Интерпол и Европол; регионална операция KNOW HOW II, насочена срещу разпространението на фалшифицирани стоки и проведена в рамките на Целевата група за борба с контрабандата и измамата към Центъра за правоприлагане в Югоизточна Европа (ЦПЮЕ); COPYSAT насочена срещу трафика на фалшиви спортни стоки във връзка с футболния турнир на УЕФА - ЕВРО 2016, проведена по инициатива на Митническата администрация на Франция и организирана със съдействието на Европол. Митническите служители взеха участие и в международна операция CHIMERA, провеждана от Световната митническа организация, като фаза 2 беше насочена срещу пренасянето на пари и платежни инструменти на приносител, свързани с незаконна дейност. През месеците май и октомври 2016 г., с цел противодействие на измамите с базови масла, в рамките на РГ „V4“ е проведена международна операция CHESS KNIGHT IV, в резултат на която в държавите участнички са извършени конфискации на енергийни продукти и разкрити маршрути и места, използвани като бази за съхранение и разпространение на моторни горива, представяни по документи като смазочни масла. По линия на Световната митническа организация е проведена международна операция WESTERLIES 4 по противодействие на нелегалния трафик на метамфетамин, пренасян от пътници, пътуващи с въздушен транспорт.

През 2016 г. посредством AFIS-mail са получени 34 съобщения от ОЛАФ относно: 24 съобщения за разследвания на ОЛАФ, свързани със съмнения за избягване на андидъмпингови или конвенционални мита при допускане на стоки за свободно обращение; 6 съобщения за случаи на контрабанда на цигари; 2 съобщения, свързани със съмнения за евентуално внасяне на стоки, нарушаващи права върху интелектуалната собственост; 2 съобщения относно прекурсори на наркотични вещества. Резултатите от проверките, и съответните документи при необходимост, се изпращат своевременно до ОЛАФ. През периода са получени също така и

доклади от проведени административни мисии на ОЛАФ в трети страни. След анализ на получената информация и идентифициране на конкретните митнически операции на територията на Република България, са предприети действия за вземане под отчет и събиране на антидъмпингови и конвенционални мита и други държавни вземания, събирани от митническите органи при внос. В някои от случаите, след извършване на проверки са установени извършени нарушения на митническото законодателство от вносителите.

9. ДАНС - международно сътрудничество и взаимодействие с ОЛАФ

В ДАНС през октомври 2016 г. е проведена работна среща с ОЛАФ с участие на представители на МВР и ВКП, инициирана от Европейската служба за борба с измамите. Тема на работната среща е обсъждането на две разследвания по проекти по ОП „Транспорт” 2007-2013 г. и по ПРСР 2007-2013 г. Постигната е договорка за последващ обмен на информация по визираните случаи. Допълнително, в САД ФР – ДАНС е получено искане на съдействие от ОЛАФ по случай, касаещ съмнение за изпиране на пари, свързан с измама с европейски средства. От страна на САД ФР е събрана банкова информация, която е обработена и представена на ОЛАФ.

10. ПРБ - международно сътрудничество и взаимодействие с ОЛАФ

10.1. По повод молба за правна помощ от Прокуратурата на Молдова е образувана прокурорска преписка във ВКП, отдел „Международен“, във връзка с наказателно производство, водено срещу организирана престъпна група с международен състав и обхват на действие в сферата на контрабанда на акцизни стоки и пране на пари. Предмет на контрабандата са значителни количества цигари и суровинни материали за производството им, а крайната дестинация е черния пазар в страните от ЕС. Изготвен е съвместен План на ПРБ и МВР за извършване на определени действия по разследване на територията на Република България, включително за претърсване и изземване на дванадесет адреса. Със съдействието на ОЛАФ, в координация с дирекция АФКОС, е осигурено участието на разследващия екип от Молдова при изпълнението на плана. При проведените претърсвания са иззети над 2100 документи за износ на цигари, тютюн, материали за производство на цигари, машини за производство на цигари, както и 6500 страници транспортни документи и документи за извършените плащания.

В продължение на работата по случая е образувана друга прокурорска преписка по описа на ВКП, отдел „Международен“, по повод сключено споразумение между България, Молдова, Литва и Румъния за създаване на Съвместен екип за разследване, като с анекси, екипът е разширен с участници от ОЛАФ, ЕВРОПОЛ и Обединеното кралство. Разследването е водено за ОПГ, занимаваща се с трафик на фалшиви цигари в ЕС. В хода на разследването на българска територия е установено, че група от български граждани участват в схема за фиктивен износ на цигари на територията на ЕС, чрез нерегламентирано приключване на електронни административни документи, с което подпомагат дейността на организирано престъпно сдружение, чието ръководство се осъществява от румънски граждани на територията на Румъния. Постигната е договореност с Прокуратурата на Румъния, досъдебното производство водено от ГДБОП, под ръководството на СП, да бъде присъединено към образуваното в Румъния наказателно производство по случая.

10.2. С Постановление на Софийска градска прокуратура е образувано досъдебно производство водено от ГДНП за престъпление по чл. 248„а” ал.3 пр.1, вр.ал.2 пр.1 от НК, за представени неверни сведения в заключителен финансов и технически отчет и искане за окончателно плащане по проект финансиран от Европейския социален фонд. В хода на разследването по делото е приложен Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова

помощ в размер на близо 300 000 лева. Съгласно Специалните условия на договора, бенефициентът е следвало да изпълнява проекта с партньор от Испания, за което в Заключителния технически и финансов отчет по проекта е обективирал твърдения за проведени съвместни мероприятия с испанско търговско дружество както на територията на Република България, така и на територията на Кралство Испания.

С оглед проверка на достоверността на така представените сведения пред Договарящия орган, от СГП чрез дирекция АФКОС е изпратено искане за съдействие от ОЛАФ за извършване на проверки в Испания. С окончателен доклад от ОЛАФ по воденото разследване, след извършените проверки в Испания, на СГП са предоставени документи, образци от подписи, информация от проверки и разпити, относими към предмета на доказване по делото. От постъпилите материали безспорно се установява, че действително пред Договарящия орган са представени неверни сведения и че българският бенефициент не е провеждал съвместни мероприятия в Република България и Испания с испанското търговско дружество. С оглед на така представения доклад на ОЛАФ управителят на бенефициента е призван за привличането му в процесуалното качество на обвиняемо лице.

Тези примери илюстрират готовността и реалните действия от страна на ПРБ в борбата с транснационалната организирана престъпност с участието и активната роля на ОЛАФ, ЕВРОПОЛ и ЕВРОДЖЪСТ.

11. Работни групи, комитети, конференции, срещи, работни посещения, обучения

11.1. Постоянна работна група по нередностите

Постоянната работна група по нередностите е създадена със заповед рег. № Из-2217/30.08.2011 г. на министъра на вътрешните работи и председател на Съвета. ПРГН се ръководи от дирекция АФКОС и има 34 членове, служители от дирекцията и от компетентните институции, членове на Съвета. ПРГН има за цел идентифициране и разглеждане на конкретни проблемни казуси с обща фактическа сложност или спорни казуси, обмяна на опит, добри практики, както и информация за нови измамни практики.

На 15.04.2016 г. ПРГН проведе присъствено заседание, на което по текстове е обсъден проекта на Наредба за администриране на нередности по Европейските структурни и инвестиционни фондове. Взето е решение проектът да бъде подготвен и изпратен в срок до 25.04.2016 г. за междуведомствено съгласуване, съгласно разпоредбите на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. По време на заседанието са дискутирани различни казуси, поставени от участниците в работната група, с цел обмяна на опит и добри практики.

На 25.11.2016 г. е инициирано неprisъствено заседание на ПРГН, като е изискано становище от членовете във връзка с предложението на дирекция „Централизирано възлагане и обществени поръчки“, Министерство на финансите за изменение на Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз по отношение на приключването на процедурата по администриране на нередности. С предложението се цели разширяване приложното поле на приключването на нередност в НОПАНФИПСЕС и относно случаите, когато е отпаднала възможността за принудително събиране на недължимо платените и надплатени суми, както и неправомерно получените или неправомерно усвоените средства. Посочените случаи са предвидени като основание за приключване на процедурата за администриране на нередности в чл. 29, ал.1, т. 8 от Наредбата за администриране на нередности по Европейските структурни и инвестиционни фондове, и съответно с цел синхронизирането на процедурата по двете наредби, и предвид практическата полза от прилагането на цитираната разпоредба и за

програмите, уредени в НОПАНФИПСЕС, е преценено за необходимо да се инициира изменение и допълнение на чл. 30, ал. 1, раздел V „Приключване на нередност“ от НОПАНФИПСЕС. Обобщените становища по предложението на дирекция „Централизирано възлагане и обществени поръчки“ са включени в дневния ред на заседанието на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, проведено на 12.12.2016 г. и е взето решение за изменение на НОПАНФИПСЕС.

11.2. Годишна конференция на Работна група „Цигари“ към ОЛАФ

Европейската служба за борба с измамите отправи покана до дирекция АФКОС за номиниране на трима представители от Република България за участие в XXI-та годишна конференция на Работна група „Цигари“. Дирекция АФКОС осъществи координация с Агенция „Митници“ и ГДБОП относно определянето на участниците и уведомяването на ОЛАФ, както и за предоставянето от Агенция „Митници“ на ОЛАФ на статистиката за 2015 г. за задържаните и конфискувани цигари от българските митнически власти.

XXI-та Годишна конференция на „Работна група Цигари“, организирана от ОЛАФ, се проведе от 28 юни до 1 юли 2016 г. в Рига, Латвия, на която са обсъдени основните проблеми в областта на борбата с контрабандата, нелегалното производство и разпространение на цигари и цигарени изделия в ЕС, държавите членки и трети държави. В конференцията участват представители на 28-те държави членки, трети страни (Украйна, Турция, Грузия, Молдова, Русия), ОЛАФ (отдели Б.2 и Д.4), ИНТЕРПОЛ, ЕВРОПОЛ, Световната митническа организация, EUBAM, RILO, PMI, JTI, BAT, в т.ч. от Република България - директорът на дирекция „Митническо разузнаване и разследване“ в Агенция „Митници“, началникът на сектор „Контрабанда“ в ГДБОП и началникът на сектор „Оперативно сътрудничество“ в дирекция АФКОС. В презентации на ОЛАФ са представени специфични разследвания и характерни случаи на сътрудничество, свързани с контрабандата на цигари, информационни бази данни и системи за обмен на информация, анализ на статистиката за конфискувани цигари. В презентации на Кипър/Гърция, Англия/Франция, Латвия, Украйна, Турция и Русия са представени разследвания, методи на действие, постигнати резултати. Тютюнопроизводителите PMI, JTI и BAT представиха конкретна информация за задържани цигари, нови методи и пътища, статистика.

11.3. Заседание на Консултативния комитет за борба с измамите (COCOLAF)

Трима представители на дирекция АФКОС участваха активно в дискусиите, с предложения и становища, по време на заседанието на COCOLAF, проведено на 24.05.2016 г. в гр. Брюксел, Белгия, заедно с представители на 28-те държави членки и ЕК (ОЛАФ, ГД „Земеделие“, ГД „Бюджет“). По време на заседанието са представени проекта на Доклад на ЕК до ЕП и Съвета по чл. 325 от ДФЕС за 2015 г., с анексите за докладваните нередности, отговорите по Въпросника по чл. 325 от ДФЕС за 2015 г., информацията по Препоръките на ЕК по доклада на ЕК за 2014 г. Обсъдени са провежданите политики и законодателни инициативи на ниво ЕС, както и Въпросника за 2016 г. Дадени са разяснения във връзка с допълнителните въпроси на ОЛАФ до държавите членки по Въпросника за 2015 г. относно практически и правни въпроси при провеждането на проверки на място от ОЛАФ в държавите членки и изземване на цифрови данни.

Дирекция АФКОС представи проекта на Доклад по чл. 325 от ДФЕС на членовете на Съвета и на ПРБ за сведение и съгласуване, като след обобщение представи получените бележки и предложения по доклада в определения от ОЛАФ срок.

11.4. Заседания на експертна Работна група „Докладване и анализ на нередности и измами“ към COCOLAF

Двама служители на дирекция АФКОС участваха в заседание на 21 април 2016 г. в Брюксел на експертна работна група „Докладване и анализ на нередности и измами“, на което са представени: статистика относно нередностите при изпълнение на предприєдинителните програми и при директните разходи; обобщена информация за попълнения от държавите членки Въпросник по чл. 325 от ДФЕС за 2015 г.; отговорите по Препоръките на Европейската комисия във връзка с доклада за 2014 г. на ЕК до Европейския парламент и Съвета за защита на финансовите интереси на ЕС - Борба с измамите; информация относно Въпросника за 2016 г. и идеята той да се замени от нова форма на предоставяне на информация от ДЧ на Комисията чрез създаване на ежегодно актуализиращ се Профил за всяка ДЧ; информация относно въвеждане в експлоатация на новата версия на електронната система за управление на нередности - IMS 5.0 (от 01.04.2016 г.) и някои специфични моменти при работа с нея; информация относно наблюдението на случаи, които са делегирани на ДЧ за разследване. Дирекция АФКОС представи на Управляващите органи информацията във връзка с изискванията на IMS 5.0 и на Агенция „Митници“ относно статистиката за докладваните нередности през OWNRES в сферата на Традиционните собствени ресурси на ЕС и контрабанда на цигари

Три служители от дирекция АФКОС участваха на 01.12.2016 г. във второто заседание за годината на експертната работна група. На заседанието са представени структурните промени в ОЛАФ, документа „Насоки за изготвяне на национални стратегии за борба с измамите“, Проекта на Работен документ „Насоки за докладване на нередности“ за новата Многогодишна финансова рамка за периода 2014-2020 г. По време на заседанието е представено развитието на системата IMS и нейната пета версия, както и информация за Системата за ранно откриване и отстраняване и връзката ѝ с IMS. Представени също са и Препоръките на Европейската комисия във връзка с доклада – Борба с измамите – 2015 г. и информацията, която се очаква от ДЧ във връзка с проследяване на тяхното изпълнение, както и Въпросника по чл. 325 от ДФЕС за 2016 г. Дадени са разяснения за неговото попълване. Дирекция АФКОС представи информацията за Системата за ранно откриване и отстраняване и връзката ѝ с IMS на служителите от институциите, представени в Съвета АФКОС, които участват в работата на Постоянната работна група по нередностите, и изпрати Въпросника и Препоръките до членовете на Съвета за попълване и представяне на съответната информация.

11.5. Заседания на Работна група за изготвяне на Насоки за докладване на нередности

Служител на дирекция АФКОС през 2016 г. взе участие във временна работна група към РГ „Докладване и анализ на нередности и измами“, подгрупа на COCOLAF, за изготвяне на проект на работен документ „Насоки за докладване на нередности“. На първата среща на групата е представена презентация от представителя на дирекция АФКОС относно процедурите за администриране на нередности в Република България, нормативно определени в Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз. На срещата са идентифицирани частите от проекта на новия документ, по отношение на които участниците в работната група следва да дадат своя принос, като представителят на дирекция АФКОС се ангажира с четири части. На проведената заключителна среща е обсъден проекта на документ, който е подготвен за представяне на заседанието на COCOLAF на 1.12.2016 г. След обсъждане на заседанието, документът е изпратен от дирекция АФКОС до компетентните институции в Република България за запознаване и бележки. Предстои обобщаване на бележките от ЕК след съгласуването на документа, като през 2017 г. ще бъде представен на компетентните власти на държавите членки.

11.6. Трета среща на Работна група „АФКОС” към COCOLAF

Директорът и юрисконсултът на дирекция АФКОС участваха в третата среща на Работна група „АФКОС” към COCOLAF, която се проведе в гр. Брюксел на 27.10.2016 г. с участието на представители на АФКОС от 28-те държави членки и ОЛАФ. На срещата бяха представени резултатите от направеното проучване за АФКОС службите през 2016 г. (AFCOS Survey), разгледано сътрудничеството между ОЛАФ и АФКОС по отношение на проверките на място и координационната роля на АФКОС, представен италианският проект „Сътрудничество в сектора на борба с измамите“. Генералният директор на ОЛАФ Джовани Кеслер взе участие по предложената в дневния ред точка от дирекция АФКОС – Споразумения за сътрудничество с ОЛАФ. Разяснения бяха дадени по отношение на политиките, относими към АФКОС, сред които оценката на Регламент 883/2013, проекта за Европейска прокуратура и възможностите за финансиране чрез програма „Еркул“ III. Дирекция АФКОС взе дейно участие по всички въпроси от дневния ред и беше дадена като пример за добро сътрудничество с ОЛАФ. Посочено бе направеното изменение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, (обн. в Държавен вестник, бр. 94 от 04.12.2015 г.) по инициатива на дирекцията, с което към чл. 74, ал. 1 на ДОПК е добавена нова точка 5, според която данъчна и осигурителна информация се предоставя на Службата „по писмено искане на генералния директор на ОЛАФ или определено от него лице - във връзка с провеждано административно разследване.“

11.7. Заседание на Работна група „Предотвратяване на измамите” към COCOLAF

На 10.11.2016 г. двама служители на дирекция АФКОС участваха в четвъртото заседание на експертната Работна група „Предотвратяване на измамите” към COCOLAF в Брюксел. В рамките на заседанието са представени: работен документ „Насоки за изготвяне на национални стратегии за борба с измамите“; информация за текущото развитие на националните стратегии за борба с измамите; информация за изпълнението на Стратегията за борба с измамите на ЕК; работен документ „Оценка на риска от измами и други сериозни нередности за сметка на бюджета на ОСП“, предложения за теми за работна група към COCOLAF през 2017 г. По време на заседанието представител на дирекция АФКОС направи презентация за участието си през 2016 г. в изработването на хоризонталния документ за изготвяне на национални стратегии за борба с измамите. На заседанието е представен индивидуалният принос на всеки участвал експерт, като от страна на ОЛАФ е изказана специална благодарност за добрата координация, гладкото протичане на работата и качеството на крайния продукт. Работният документ е приет и предоставен на държавите членки за ползване при изготвяне на националните стратегии за борба с измамите. След заседанието дирекция АФКОС изпрати представения работен документ, свързан с оценка на риска от измами със средства от Земеделските фондове до МЗХ, ДФЗ, ИАСОСЕЗФ, ИАОСЕС и ЦКЗ-АМС за сведение и по компетентност.

11.8. Заседания на експертна Работна група за изготвяне на Насоки за национални стратегии за борба с измамите

Представител на дирекция АФКОС взе участие през 2016 г. във временна работна група към РГ „Превенция на измамите“, подгрупа на COCOLAF, за изработването на хоризонтален документ, покриващ всички области на споделено управление, представляващ „Насоки за изготвяне на национални стратегии за борба с измамите“. Създаването на документа започва на 04.02.2016 г. в Брюксел, когато се провежда първата среща на работната група. На срещата представителят на дирекция АФКОС участва с презентация пред държавите членки и ОЛАФ на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на европейския съюз за периода 2014-2020 г., приета от

Република България, като се ангажира с изготвянето на 7 глави и общата редакция на новия документ. В края на м. октомври проектът на документ е финализиран успешно. На заседанието на Работна група „Превенция на измамите“, проведено на 10.11.2016 г., проектът на работния документ е приет с препоръка към държавите членки за ползване при изготвяне на националните стратегии за борба с измамите.

11.9. Заседания на Работна група „Борба с измамите“ към Съвета на ЕС

Двама представители на дирекция АФКОС участваха в проведените заседания на РГ „Борба с измамите“ към Съвета на ЕС на 10.03., 21.04., 06.06. и 05.09.2016 г. в гр.Брюксел, Белгия. На първото заседание е обсъдено Предложението за Регламент на Европейския парламент и Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 относно Секретариата на Надзорния съвет на ОЛАФ. Работната група дискутира предложението за нов чл. 57а в Проекта за Регламент на Съвета за създаване на Европейска прокуратура, с който ще се детайлизират сътрудничеството и обмяната на информация между Европейската прокуратура и ОЛАФ. Работната група обсъди и процедурата за избор на кандидати за членове на Надзорния съвет на ОЛАФ. На второто заседание Работната група обсъди компромисното предложение на Председателството за Регламент на Европейския парламент и Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 относно секретариата на Надзорния съвет на ОЛАФ като мнозинството от държавите членки го подкрепиха. На третото заседание Работната група обсъди годишния доклад на Надзорния съвет на ОЛАФ за 2015 г., издадените становища по определени теми, както и изпълнението на препоръките на Надзорния съвет относно сътрудничеството с ОЛАФ и засилване независимостта на Службата. Работната група обсъди и Шестнадесетия годишен доклад за дейността на ОЛАФ за периода от 1 януари до 31 декември 2015 г. Отбелязани са добрите резултати на Службата за 2015 г., като са дискутирани дадените препоръки след разследвания на ОЛАФ за финансово възстановяване за 888 млн. евро, от които най-голям дял се пада на Структурните и Социалния Фонд - 624 млн.евро. Направени са предложения за по-детайлна разбивка в някои сектори, както и по статистиката и съдържанието на доклада. Представен, обсъден и приет е последният вариант, съгласуван между ЕП, ЕК и Съвета, на компромисно предложение за Регламент на Европейския парламент и Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 относно секретариата на Надзорния съвет на ОЛАФ. На последното за 2016 г. заседание е обсъден Годишният доклад на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета относно защитата на финансовите интереси на Европейския съюз за 2015 г., който след проведени задълбочени дискусии с редица въпроси от страна на държавите-членки, включително от Република България, е подкрепен от работната група. Работната група обсъди и подкрепи доклада на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета относно изпълнението и резултатите от програма „Перикъл“ 2020 за защита на еврото. Обект на дискусия са и материалите за Междунституционната среща за обмен на мнения, съгласно чл. 16 от Регламент 883/2013 и председателстването на срещата.

11.10. Работна визита в Република България на експерти от дирекция „Държавна финансова инспекция“, Министерство на финансите на Албания (АФКОС-Албания)

В периода 9-20 май 2016 г. се проведе работна визита, организирана от Министерствата на финансите на Австрия и Република България, на четиричленна делегация от дирекция „Държавна финансова инспекция“, Министерство на финансите на Албания, бенефициент по туининг проект: „Внедряване на модерна система на финансово управление и контрол и изграждане на Държавна финансова инспекция в Албания“, с домакин АДФИ. По

молба на МФ на Австрия⁴ и във връзка с писмо от директора на дирекция „Вътрешен контрол“ в МФ на Република България на 12 и 13 май 2016 г. са проведени работни срещи в дирекция АФКОС, тъй като дирекция „Държавна финансова инспекция“, МФ, изпълнява ролята на АФКОС в Албания. По време на срещите е обменена информация за дейността на структурите АФКОС в Република България и в Албания. Представени са основните функции и задачи на Съвета АФКОС и на дирекция АФКОС и развитието през годините. Специално внимание е обърнато на координационната дейност по линия на защита на финансовите интереси на ЕС с ОЛАФ и на национално ниво. В отделна тема са представени проверките на място, провеждани от ОЛАФ на територията на страната с участието на служители на дирекция АФКОС и съдействието от членовете на Съвета. Споделени са натрупаният опит и добрите практики. Конкретни казуси са представени докладването на нередности и административните разследвания.

11.11. Участие в конференция в гр. Рим, Италия

Двама служители на дирекция АФКОС участваха в двудневна конференция, проведена на 19-20 май в Рим, Италия на тема: „Проект за сътрудничество в областта на борбата с измамите“. В конференцията участваха представители на Министерския съвет на Италия, Гуардия ди Финанца, Постоянното представителство на Италия в ЕС, както и представители на ОЛАФ, Република България, Нидерландия, Румъния, Унгария, Чехия, Полша, Естония, Латвия, Хърватия, Франция, Гърция, Испания, Люксембург, Малта и Кипър. Представител на дирекция АФКОС изнесе презентация на тема „Сътрудничество между ОЛАФ, АФКОС-България и компетентните органи на държавите членки в борбата срещу измамите с бюджета на ЕС“ и като модератор представи пред аудиторията проблемите, разисквани от работна група „А“, предложенията и препоръките за засилване на сътрудничеството между държавите членки в борбата с измамите в областта на структурните фондове. Конференцията има за цел споделяне между службите АФКОС в държавите членки на стратегии, методологии, инструменти и техники за защита на финансовите интереси на Европейския съюз. На конференцията са представени в пленарна сесия законодателните инициативи и добри практики от италианското председателство на РГ „Борба с измамите“ на Съвета на ЕС, презентации и дискусии в двете работни групи, както и обобщения и препоръки в рамките на заключителна пленарна сесия.

11.12. Участие в обучение в Италия

Двама служители от сектор „Административни разследвания“, дирекция АФКОС участваха в обучителен семинар на тема „Оперативни подходи за борба с измамите в европейските сектори „Земеделие“ и „Храни“, в гр. Велетри, Италия, под егидата на Италианската Висша Школа на карабинерите за разследващи техники (ISTI) и ОЛАФ, в периода от 19-ти до 24-ти юни 2016 г.

11.13. Участие в експертна мисия в гр. Рига, Латвия

По молба на Одитния орган в Министерство на финансите на Латвия, изпълняващ функциите на АФКОС-Латвия, трима представители на дирекция АФКОС, съвместно с трима представители на АФКОС-Малта, с опит в изготвяне на Национална стратегия за борба с измамите и защита на финансовите интереси на Европейския съюз участваха в експертна мисия в гр. Рига, Латвия. Целта на мисията е подпомагане на Република Латвия в изготвяне на Национална стратегия за борба с измамите чрез идентифициране на слабите и силните страни в тази област, даване на препоръки, както и изготвяне на План за действие за изпълнението на стратегията. Експертите от дирекция АФКОС представиха опита на Република България в

⁴ Водеща страна при изпълнение на туининг проекта: „Внедряване на модерна система на финансово управление и контрол и изграждане на Държавна финансова инспекция в Албания“ е Министерство на финансите, Австрия.

изготвянето на стратегии, функциите на Съвета АФКОС, компетенциите и правомощията на дирекция АФКОС, като национална контактна точка с ОЛАФ, изпълняваща функциите на координационна служба за борба с измамите в съответствие с Регламент № 883/2013 и участваха като модератори на работни групи в Министерство на финансите, Полицията и Министерството на земеделието. Служителите на дирекция АФКОС обективираха резултатите от експертната мисия в заключителен доклад с препоръки, предоставен на ръководителя на АФКОС-Латвия за изпращане до държавния секретар на МФ на Латвия за предприемане на съответни действия.

11.14. Учебно посещение на служители на дирекция АФКОС в Малта

Директорът, трима началници на сектори и юрисконсултът на дирекция АФКОС посетиха в периода 27 – 29.09.2016 г. Отдел „Вътрешен одит и разследвания“ към кабинета на министър-председателя на Република Малта, изпълняващ функциите на АФКОС – Малта, за обмяна на опит и добри практики в областта на борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС. Проведени са срещи с презентации и дискусии с представителите на дирекция „Митници“, Сертифициращия орган за периода 2014-2020, Сметната палата на Малта, Управляващия орган в областта на Структурните и Кохезионния фонд, Одитиращия орган, Икономическа полиция, Разплащателната агенция в областта на Земеделieto в Министерството на устойчивото развитие и промяната на климата и с Главния прокурор на Република Малта. Обсъдени са насоки за бъдещо взаимодействие и сътрудничество.

11.15. Посещение на делегация на АФКОС – Малта в Република България

В периода 11-13.10.2016 г. делегация на АФКОС – Малта осъществи работно посещение в София, организирано от Европейската комисия и финансирано по Инструмента ТАИЕХ Реег 2 Реег, с домакин дирекция АФКОС. Основната цел на посещението е подобряване на общото функциониране на службите АФКОС и засилване на двустранното сътрудничество чрез запознаване с нови практики, обмяна на информация във връзка с оперативното сътрудничество, докладването на нередности и начините за провеждане на административни разследвания. Бяха проведени срещи с презентации и дискусии в дирекция АФКОС, дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите, Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“, Агенцията за държавна финансова инспекция, дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерския съвет.

11.16. Годишни срещи на Одитния орган

През май 2016 г. се проведе редовната Годишна координационна среща на Одитния орган - Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, с Европейската комисия. На срещата участваха представители на ОЛАФ, които представиха актуална информация за установените и докладвани нередности от държавите членки за програмен период 2007-2013. Въпросите, свързани с координацията и комуникацията между Европейската комисия, Европейската сметна палата и Одитните органи на страните – членки, както и подхода за извършване на проверки на установени нередности през програмен период 2014-2020 са разгледани по време на 25-та Годишна среща на Одитните органи, проведена през септември 2016.

V. Оперативни действия в борбата с нередностите и измамите, засягащи приходната и разходната част на бюджета на ЕС и националния бюджет

1. Извършени административни проверки, включително проверки на място, финансови инспекции, одити, ревизии и други действия

1.1. НАП

В качеството си на член на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС, Националната агенция за приходите носи двустранна отговорност - за опазване на приходната част на Републиканския бюджет, от който се отчисляват и попълват част от собствените ресурси на ЕС (под формата на членски внос от държавите членки, на база ДДС и БНД), както и за принудителното събиране на неправомерно отпуснати, разходвани и дължими средства по фондове и програми на ЕС, в т.ч. с национално съфинансиране и/или свързани изцяло с традиционните собствени ресурси, съставляващи приходната част в общия бюджет на ЕС.

В сътрудничество с другите държавни органи и институции - партньори и членове на Съвета, през 2016 г. НАП е осъществила следните дейности:

- Съвместни действия с органите на ВКП във връзка с двустранно подписаните „Правила за организацията и формите на взаимодействие между Прокуратурата на Република България и НАП“. През 2016 г. са проведени 51 работни срещи на двете институции в рамките на изградените 28 регионални консултативни центъра на територията на страната. Обсъждани са теми във връзка с основните видове измами по ЗДДС и механизмите за извършването им, както и въпроси, възникнали в процеса на съвместната работа относно ефективността на взаимодействие между органите на прокуратурата и НАП. През 2016 г. в регионалните консултативни центрове са разгледани 67 случая във връзка с извършени нарушения и престъпления от физически и юридически лица.

За периода 01.01.-31.12.2016 г. по искане на прокуратурата са възложени 248 броя проверки, от които: 109 проверки на юридически лица и 114 на физически лица. За същия период са възложени 111 броя ревизии, от които 62 на ЮЛ и 49 на ФЛ. Приключилите ревизии са 44 броя с установени задължения в общ размер 20 403 523 лева, от които: 20 355 334 лв. на юридически лица по ЗДДС, ЗКПО и КСО и 337 455 лв. на физически лица по ЗДДФЛ.

- Съвместни действия със Специализираната прокуратура съгласно сключеното Споразумение между ПРБ, МВР, ДАНС, НАП и АМ:

През 2016 г. командированите в Специализираното звено към СП служители на НАП са работили по 75 прокурорски преписки, във връзка с които са извършвани финансови анализи на приобщените към делата първични и вторични счетоводни документи, анализи за свързаност на търговски сделки и контрагенти, изготвяни са схеми на търговски взаимоотношения и профили на задължени лица. Участвали са в 14 реализации, проведени съвместно със Специализирана прокуратура и представители на ГДБОП, проведени на територията на цялата страна. Участвали са в разследването на доставки и субекти, които оперират в следните браншове: месо, сухо мляко, скрап, търговия с автомобили втора употреба, СМР (с участие на дружества - бенефициенти на субсидии от общински и републикански бюджет), карго-внос на стоки, движещи се под митнически режим 4200, горива и др. В хода на провежданите реализации са иницирали и координирали извършването на проверки за установяване на налични активи и стоки от органите на НАП в дейност „Оперативни проверки“. Участвали са в специализираните обучения на разследващите органи по видове, типове, случаи и схеми на данъчни измами. При разследване на дела с изключителна фактическа и правна сложност са включвани в екип с разследващите органи със задължение за локализиране, идентифициране и описване на механизмите на данъчни измами.

През 2016 г. се отчитат следните резултати-индикатори за оценка на дейността във връзка с осъществяваните проучвания и анализи на данъчна информация по досъдебни производства/прокурорски преписки, уведомления от НАП и от други прокуратури, препратени по компетентност в СП, с цел изготвяне на описание на механизма на данъчната

измама:

- определяне на ЗЛ, участници в измамата – липсващи търговци, буфери и реални ползватели на данъчното предимство – 2 031 лица;
- изготвени схеми на данъчни измами – 269 бр.;
- изготвени данъчни профили на ЗЛ, вкл. и на ФЛ – 2 400 бр.

Предполагаемият размер на щетите от невнесени данъци в Републиканския бюджет по прокурорските преписки, по които е работено през 2016 г. (като по някои от тях продължава да се работи и през 2017 г.) е над 115 млн.лв.

- Съвместни действия с органите на ДАНС и МВР за контрол и взаимодействие в борбата с данъчно–осигурителните и финансови измами, нанасящи щета на държавния бюджет, както и приоритетен контрол на производствени, стопански и търговски обекти на задължени лица от „рискови браншове“, съвместно с органите на Агенция „Митници“ и Главна инспекция по труда с цел ефективно противодействие на опитите за прикриване на печалби и/или укриване на реализирани приходи и дължим ДДС. За периода 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г. са приключили 235 броя ревизии, възложени по указания за третиране на установени измами с допълнително установени задължения в общ размер 90 544 502 лв., разпределени по видове, както следва: 79 259 570 лв. по Закона за данък върху добавената стойност; 5 159 523 лв. по Закона за корпоративното подоходно облагане и 6 125 367 лв. по Закона за данък върху доходите на физически лица. Задачата се изпълнява във взаимодействие с правоохранителните органи, с участие в дейността на „постоянните“ и „съвместните екипи по конкретни случаи“ и по повод идентифицираните случаи на измама от органи на НАП с цел инициране образуването на наказателно производство срещу извършителите на данъчни и осигурителни измами. През 2016 г. от НАП са изпратени уведомления до съответната структура на прокуратурата за 830 задължени лица.

Съгласно действащите процедури и инструкции, НАП поддържа база данни за вътрешно-служебно ползване за данъчни субекти „рисков“ контингент, потенциални или фактически извършители на данъчни и/или осигурителни измами. База данни „Рискови субекти“ съдържа информация за задължени лица с данъчна регистрация в Република България или друга държава членка на Европейския съюз, за които има достатъчно данни за извършването на неправомерни действия. Поддържането и актуализирането на БДРС е свързано с осъществяването на една от стратегическите цели на НАП - борбата с данъчните и осигурителни измами и подпомага, както дейността на тясно специализираните звена за борба с измамите, така и дейността на всички останали звена в контролната дейност при извършване на селекция, ревизии, проверки. През 2016 г. в БДРС са идентифицирани 1 926 дружества, в т.ч. 1 761 задължени лица с данъчна регистрация в Република България и 165 дружества с данъчна регистрация в друга държава членка на ЕС. Спрямо идентифицираните лица са предприети действия за прекратяване на регистрацията по ЗДДС по инициатива на орган на НАП на основание чл.176 от ЗДДС.

Във връзка с превенцията и противодействието на ДДС измамите при ВОП и ВОД служителите на дирекция „Фискален контрол“ към ЦУ на НАП осъществяват денонощно наблюдение на рискови задължени лица, в резултат на което за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. на разкритите 233 фискални контролни пункта при ГКПП са извършени общо 322 957 проверки на транспортни средства, като на 94 146 от тях са поставени технически средства за контрол. В резултат на извършените контролни действия са наложени общо 1 459 обезпечения на 973 задължени лица, като общата стойност на обезпеченията е в размер на 11,3 млн. лева. В резултат на извършените оперативни проверки са разкрити участници в

организираните схеми за данъчни измами и се предотвратява декларирането на фиктивни ВОП и ВОД. Налице е ръст от 861,3 млн. лв. (18,2 % повече спрямо 2015 г.) на декларираните данъчни основи при осъществени вътреобщностни придобивания и ръст от 157 млн. лв. (12,7 % повече спрямо 2015 г.) на данъци и задължителни осигурителни вноски. В отдел „Анализ и последващ контрол“ към дирекция „Фискален контрол“ са изготвени 668 анализа през 2016 г.

Вследствие на съвместните действия на дирекция „Фискален контрол“ и дирекция „Контрол“ са възложени 166 бр. ревизионни производства и 193 бр. проверки за установяване на факти и обстоятелства, както и са извършени 183 бр. прихващания на задължения към бюджета. Размерът на платените данъци и осигурителни вноски от транспортните фирми, които са превозвали стоки с висок фискален риск се е увеличил за 2016 г. с 162 890 263 лв. спрямо 2015 г.

- Проведени са контролни действия от страна на НАП, съвместно с Агенция „Митници“, спрямо рискови за двете институции браншове и лица, регистрирани по ЗАДС и ЗДДС, съгласно двустранно подписаната „Инструкция за взаимодействие и текущ обмен на информация между АМ и НАП“. В резултат на предприетите действия за анализ на риска през 2016 г. са предприети съвместни проверки на идентифицирани задължени лица с рисков профил, търгуващи с акцизни стоки (горива, алкохол), като съвместни екипи от служители на НАП и АМ упражняват двустранен контрол на национално и регионално ниво, съобразно приоритетите на двете организации.

Във връзка с дейността на Междуведомствения координационен център за противодействие на контрабандата и контрол върху движението на рискови стоки и товари през 2016 г. е осъществено взаимодействие между НАП и другите контролни органи, като са извършени редица специализирани акции в цялата страна и над 1 808 проверки по документи. В изпълнение на утвърдения План за съвместни действия от 12.07.2016 г. и координирано от МКЦПККДРСТ са извършени оперативни проверки на:

- фирми, които декларираят внос на стоки под митнически режим 4 200 с крайна дестинация Република България, като за периода са извършени 529 броя проверки на 21 броя задължени лица с направени обезпечения по чл.40 от ДОПК чрез поставяне на технически средства за контрол. Възложени са 17 броя ревизии, в хода на които са наложени предварителни обезпечителни мерки в размер на 848 644,69 лв., 3 броя проверки за установяване на факти и обстоятелства и една оперативна проверка за установяване и опис на налични активи и стоки.

- фирми, които декларираят внос на стоки под митнически режим код 42, учреден в Република България с последващо движение до друга държава членка на ЕС, като за периода от 01.07. до 30.12.2016 г. са получени от АМ общо 813 броя заявки за превози на стоки, оформени под митнически режим код 4200, учреден в Република България от общо 45 бр. задължени лица.

В 226 случая в АМ са оформени доставки, при които следва да бъде поставено техническо средство за контрол от страна на АМ.

Във връзка с извършен анализ на задължени лица, които извършват внос и ВОП на стоки под митнически режими 4000 и 4200 във връзка с изпратени писма от МКЦПККДРСТ са анализирани общо 31 задължени лица, от които са предложени за последващи контролни действия 17 дружества и 2 физически лица.

- В изпълнение на задълженията си съгласно ЗНАП, ДОПК, ГПК, ЗДБ и ПМС №18/2003 г. Националната агенция за приходите предприема действия за приоритетно събиране на съответните „публични“ и „частни“ държавни вземания по постъпили искания от

Управляващите европейски средства органи и министерства.

По компетентност, през 2016 г. от НАП са издадени 76 акта за установяване на частни държавни вземания и са събрани 4 503 947,67 лева, от които: 288 160,55 лева по Програма САПАРД и Програма „Развитие на селските райони“ и 4 215 787,12 лева по други програми, финансирани със средства от ЕС. В резултат на предприетите действия от страна на Агенцията, при договарящите органи са възстановени допълнително суми в размер на 5 807 885.87 лева. През 2016 г. са приключени 96 броя преписки от администрираните частни държавни вземания.

Към 31.12.2016 г. предадените за принудително събиране актове за установяване на публично държавно вземане са общо 253 броя. Всичките са за вземания на Държавен фонд „Земеделие“. От тях, през 2016 г. в НАП са постъпили 63 акта за установяване на публични държавни вземания, за сравнение - през 2014 г. са постъпили 18 акта, а през 2015 г. – 85 акта. Погасените към 31.12.2016 г. публични вземания по предявените от ДФЗ актове са в общ размер 219 197 лв., в това число събраните от публичните изпълнители при НАП публични вземания са в общ размер 103 415 лв., от които 12 544 лв. са допълнително начислени лихви, а платените или прихванатите суми при вискателя - ДФЗ са в размер на 115 781 лв. За периода до 31.12.2016 г. изцяло са погасени публичните вземания по 67 Акта за установяване на публично държавно вземане.

Националната агенция за приходите писмено уведомява договарящите органи за всяко постъпило плащане по сметка на НАП за погасяване на задължения по предадените за събиране преписки за частни и публични държавни вземания. При запитване, също се предоставят данни за развитието на образуваните изпълнителни производства.

В изпълнение на чл. 8а от ПМС № 18/2003 г., Националната агенция за приходите изготвя и предоставя в дирекция АФКОС към Министерство на вътрешните работи ежесечна Справка за предприетите действия по обезпечаване и принудително събиране на публичните и частни държавни вземания, предадени в НАП като случаи на нередности и/или измами, засягащи финансовите интереси на ЕС и националния бюджет.

1.2. АМ

През 2016 г. основен приоритет за митническата администрация е превенцията на данъчните измами с акциз, отклоняването от облагане с акциз, както и борбата с контрабандата на тютюневи изделия. Предвид набелязаните рискове и поставената приоритетна задача за засилване контрола на производството и разпространението на етилов алкохол и алкохолни напитки, през летния туристически сезон е създадена необходимата организация за осъществяване на контрол по българското Черноморие. В хода на извършените проверки са установени нарушения на ЗАДС в данъчни складове за производство на алкохолни напитки, разкрито е нелегално производство на алкохолни напитки, както и държане и продажба на такива, за които не е бил начислен, заплатен или обезпечен дължимият акциз.

В периода от края на м. август до началото на м. ноември, с участието на митнически служители от цялата страна, е осъществен засилен контрол, чрез постоянно присъствие (мониторинг) в данъчни складове за производство и складиране на енергийни продукти, етилов алкохол и алкохолни напитки. В хода на проверките в два обекта са установени близо 31 хил. л. спирт в нарушение на ЗАДС. В резултат на осъществения от митническите органи засилен контрол по реда на ЗАДС и ЗМ, при извършените проверки през 2016 г. и на база задържани, обезпечени и иззети количества акцизни стоки предотвратената щета за бюджета от неплатен акциз е оценена на 17,4 млн. лв., а размерът на данъка върху добавената стойност само върху този елемент на данъчната основа възлиза на 3,5 млн. лв.

Приключени са 41 ревизии на данъчнозадължени лица за установяване на задължения за акциз. Допълнително установените задължения за акциз са в размер на 3 212 238 лв., а задълженията за лихви – в размер на 821 219 лв. Погасените, чрез ефективно заплащане или чрез прихващане към края на годината задължения за акциз по издадените ревизионни актове, са в размер на 2 000 973 лв.

Звената за последващ контрол са извършили 115 проверки в рамките на последващия контрол и 13 последващи проверки на декларации, като установените нарушения, свързани с възникване на задължения за заплащане на държавни вземания, са на обща стойност 1 364 825 лв. Общата стойност на събраните суми към края на годината е 846 492 лв.

1.3. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от европейския съюз“

1.3.1. Приоритети на Одитния орган за 2016 г.

През 2016 г. ИА ОСЕС продължи да изпълнява одитни дейности по фондове и програми на Европейския съюз, в съответствие с приложимите регламенти на Европейския съюз, националните нормативни актове и методическите указания на Европейската комисия.

Наред с правомощията на Одитен орган по основните оперативни програми, съфинансирани със средства от ЕС - осем за програмен период 2007-2013 г. и десет за програмен период 2014-2020 г. - агенцията продължи да изпълнява ангажиментите си и по програмите за трансгранично сътрудничество, както и отговорностите си по други програми - Програма „Еразъм +“, програми „Учене през целия живот“ и „Младежта в действие“, Фонд за външни граници, Европейския фонд за връщане, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и други.

Натовареността на Одитния орган се увеличи изключително много през 2016 г., видно от направения сравнителен анализ на извършените дейности. За всички програми, които ИА ОСЕС одитира, през 2016 г. са изпълнени 61 одита, а през 2015 г. - 39 одита, т.е. извършени са 22 одитни ангажимента повече със същия състав на агенцията и без външно възлагане. Показателни са данните само от одитите на операциите за 11-те програми за програмен период 2007–2013 (8-те основни програми и програмите за трансгранично сътрудничество България - БЮРМакедония, България–Турция и България–Сърбия), представени в таблицата по-долу:

Таблица 9

ОДИТИ НА ОПЕРАЦИИТЕ ОПРР, ОПТ, ОПК, ОПОС, ОПТП, ОПРЧР, ОПАК, ОПРСР, 3 програми за ТГС (за програмен период 2007- 2013)	Сертифицирани разходи към ЕК (лв.)	Одитирани разходи (извадки от одити на операциите) (лв.)	Проверени обществени поръчки (бр.)
2015 г.	3 310 724 761,77	775 196 789,71	394
2016 г.	6 217 882 515,11	1 696 373 774,96	631

През 2016 г., успоредно с ангажиментите за програмен период 2007-2013 г., ИА ОСЕС извърши одити за акредитация, първите системни одити и първите одити на операциите по оперативните програми за програмен период 2014-2020 г., както следва:

- 8 одита за акредитация на органи по програми, съфинансирани от ЕФРР, КФ, ЕСФ;
- 6 системни одита на Управляващите органи по програмите, съфинансирани от ЕФРР, КФ, ЕСФ и Европейския фонд за подпомагане на най-нуждаещите се лица и един тематичният системен одит във „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД. Стартирани са два хоризонтални системни одита: за оценка на Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020 и счетоводната система SAP и за оценка на системите за управление и контрол на Сертифициращ орган за период 2014-2020 г.;
- 5 одита на операциите по оперативните програми, по които са извършени проверки

на 58 проекта, издадени са 53 окончателни и 5 предварителни доклада.

1.3.2. Анализ на резултатите от дейността на Одитния орган за 2016 г.

В изпълнение на одитните стратегии по оперативните програми и годишния план за одитната дейност за 2016 г. са постигнати следните резултати:

Системни одити

Приключиха системните одити на Управляващите органи и Междинните звена по оперативни програми „Развитие на човешките ресурси“, „Административен капацитет“, „Регионално развитие“, „Техническа помощ“, „Конкурентоспособност“, „Транспорт“, ОП за развитие на сектор „Рибарство“ и трите програми за трансгранично сътрудничество по външни граници България - Сърбия, България - БЮРМакедония и България - Турция.

Съществени пропуски са установени по три от одитираните оперативни програми: „Административен капацитет“, „Техническа помощ“ и ОП за развитие на сектор „Рибарство“. Пропуските са свързани с верификация на разходите за обществени поръчки. Формулирани са констатации с високо ниво на значимост. Отправени са препоръки за незабавни корективни мерки, включително са предложени индивидуални финансови корекции за проверените от Одитния орган обществени поръчки и пропорционални финансови корекции върху непроверените разходи за обществени поръчки. Окончателните доклади от системните одити по тези програми са издадени след извършване на допълнителни проверки за ефективност на предприетите действия от Управляващите органи за коригиране на грешките с финансово влияние. Окончателните заключения на Одитния орган са, че системите на всички ключови участници в управлението и контрола на средствата от Европейските фондове (Европейски фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Европейския фонд за рибарство и Кохезионния фонд) работят, като се нуждаят от някои подобрения. Одитният орган е дал препоръки за подобряване на системите, като Управляващите органи са предприели адекватни коригиращи действия. Голяма част от препоръките са изпълнени още до издаването на окончателните одитни доклади.

През първо полугодие са извършени и два извънредни тематични системни одити по искане на ЕК за оценка на ефективността на процедурите на Управляващия орган по ОП „Конкурентоспособност“ за верификация на новите разходи по обществени поръчки. Предвид това, че по време на първия от тези одити (доклад от месец март 2016 г.) Одитният орган е констатирал значителни пропуски при верификация на разходите за обществени поръчки, са отправени препоръки за незабавни корективни действия. По време на втория тематичен системен одит (доклад от месец юни 2016 г.) не са констатирани пропуски с финансово влияние и системата за управление и контрол на Управляващия орган за верификация на разходи за обществени поръчки е оценена като ефективна.

През отчетния период приключи и тематичният системен одит за увереност относно ефективното функциониране на системите за управление и контрол на финансовите инструменти, финансирани по Мярка 2.7 „Схема за финансов инженеринг“ на Оперативна програма за развитие сектор „Рибарство“. В доклада са включени констатации с високо ниво на значимост, свързани с управлението на финансовите инструменти по програмата. Препоръчани са незабавни корективни действия, част от които са изпълнени от Управляващия орган преди издаването на окончателния доклад.

През 2016 г. бяха финализирани системните одити от 2015 г. по програмите за ТГС България – БЮРМакедония, България – Сърбия и България - Турция. Отделни системни одити за 2016 г. са извършени в рамките на последното тримесечие на годината. Окончателните доклади от тези ангажменти са издадени през м. декември 2016 г. и резултатите от тях са

включени в Годишните контролни доклади по програмите. Резултатите от проверките по шестте одита показват, че системите за управление и контрол по тези програми функционират ефективно, като са необходими някои подобрения.

През последното тримесечие на 2016 г. стартираха системни одити на двата Сертифициращи органа по оперативните програми, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ и ЕФР, във всички осем Управляващи органа и специфичен системен одит за приключване по финансовите инструменти на инициативите Джереми и Джесика. По време на тези одити се извършват проверки, свързани с оценка на изпълнението на отговорностите на Управляващите и Сертифициращите органи за приключване на оперативните програми за 2007-2013 г. Предвид това, че съгласно Регламент (ЕС) № 1083/2006, документите, свързани с приключването следва да бъдат предоставени на ЕК до 31.03.2017 г., тези ангажименти ще се финализират в посочения срок с издаването на Окончателен контролен доклад и декларация за приключване от Одитния орган за всяка от осемте основни оперативни програми (срокът за приключване на програмите за трансгранично сътрудничество със страните-нечленки на ЕС е 31.03.2018 г.).

Одити на операциите

В съответствие с приложимите регламенти, последните одити на операциите за 8-те основни оперативни програми за програмен период 2007–2013 г. следва да обхванат всички сертифицирани разходи през периода януари 2015 г. - юни 2016 г. по съответните програми. С цел своевременно изпълнение на всички одити и докладването им в Окончателните контролни доклади през 2017 г., в началото на 2016 г. Одитният орган взе решение да прилага одитна извадка, базирана на два периода – т.е. за тези програми през годината бяха направени по две статистически извадки и бяха извършени по два одитни ангажмента: съответно за сертифицираните през 2015 г. разходи и за сертифицираните през 2016 г. разходи. За трите програми за трансгранично сътрудничество със страните-нечленки беше използвана еднопериодна извадка. През 2016 г. обхватът на одитите на операциите по визираните програми е следният:

Таблица 10

ОДИТИ НА ОПЕРАЦИИТЕ ПРЕЗ 2016 Г. ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007-2013					
Програма	Сертифицирани разходи за 2015-2016г.* (лв.)	Одитирани разходи		Брой проверени проекти	Брой проверени обществени поръчки
		(лв.)	% от серт. разходи		
Транспорт	1 266 049 364,09	653 214 284,13	51,59%	18	60
Развитие на конкурентоспособността на българската икономика	1 046 680 747,87	76 686 643,16	7,33%	29	29
Околна среда	1 752 565 316,62	551 881 051,33	31,49%	55	229
Регионално развитие	1 203 540 752,58	222 499 923,49	18,49%	17	78
Техническа помощ	32 448 066,89	14 413 044,46	44,42%	21	37
Административен капацитет	214 487 162,41	23 294 443,22	10,86%	27	48
Човешки ресурси	573 592 104,66	98 362 601,14	17,15%	25	49
ОП за развитие на сектор "Рибарство"	87 985 595,53	50 782 045,04	57,72%	29	23
Програми за ТГС България - Сърбия, България- Македония и България - Турция	40 533 404,46	5 239 739,00	12,93%	29	78
ОБЩО:	6 217 882 515,11	1 696 373 774,97	27,28%	250	631

*По трите ТГС програми – сертифицирани разходи само през 2015 г.

Фактическите проверки по всички проекти са приключили до 31.12.2016 г., като по 90 от тях са издадени окончателни доклади, а по други 132 – предварителни доклади. Процедурите по контрол на качеството на останалите проверени проекти продължават. Окончателните резултати от всички одити на операциите по осемте основни оперативни програми ще послужат при издаването на Окончателните контролни доклади и декларации за приключване.

Резултатите от одитите на операциите по трите програми за трансгранично сътрудничество са анализирани и взети под внимание при издаването на Годишните контролни доклади по тези програми.

По Оперативна програма „Околна среда“ е изготвена и допълнителна извадка, в която са проверени 4 проекта, включително 8 процедури за възлагане на обществени поръчки.

В края на 2016 г. за 8-те основни оперативни програми беше изготвена и статистическа извадка (III период) от разходите, които са били верифицирани през втората половина на 2016 г. и предстои да бъдат сертифицирани в окончателните сертификати по програмите (до 31.03.2017 г.)

Годишни контролни доклади и годишни становища

В края на 2016 г. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, в качеството си на Одитен орган, има задължението да обобщи извършената одиторска работа по програмите за трансгранично сътрудничество и да изготви и изпрати на Европейската комисия годишни контролни доклади и годишно становище.

В изпълнение на посоченото задължение на 29.12.2016 г. чрез SFC 2007 са представени на ЕК, както следва:

- Годишен контролен доклад и одиторско становище по програмата за ТГС България - Сърбия;
- Годишен контролен доклад и одиторско становище по програмата за ТГС България - БЮРМакедония;
- Годишен контролен доклад и одиторско становище по програмата за ТГС България - Турция.

Екстраполираната грешка по трите програми е под установения праг на същественост. Резултатите от одитите на операциите и системните одити дадоха основание Одитният орган да издаде годишно мнение без резерви за трите програми за трансгранично сътрудничество.

1.4. Агенция за държавна финансова инспекция

През 2016 г. при 28 финансови инспекции на получатели (бенефициенти) на средства по фондове и програми на ЕС са установени и регистрирани нарушения при разходване на средства, получени по 35 договора за финансиране. При 26 от инспекциите нарушенията са в областта на възлагането и изпълнението на обществени поръчки. При три инспекции е установено наличие на индикатор за измама по смисъла на § 1, т.9 от Допълнителните разпоредби на ЗДФИ, като при една от тях е установено, че не е упражнен контрол по реда на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор. От установените при 35 договора за финансиране случаи на нарушения при разходване на европейски средства 3 са по Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г.; 1 - по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г.; 5 - по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г.; 4 - по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.; 5 - по Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г.; 9 - по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 г.-2013 г.; 1 - по Трансгранична програма „Румъния-България 2007 г.-2013 г.“; 1- по Програма за европейско

териториално сътрудничество „Гърция-България 2007г. -2013 г.“; 4- по ОП „Развитие на сектор рибарство на Република България 2007 г.-2013 г.“; 1 - по ОП „Транспорт” 2007-2013 г. и 1 случай при разходване на средства от Европейски фонд за гарантиране в земеделието. За нарушенията са съставени 66 акта за установяване на административни нарушения, по 42 от тях са издадени наказателни постановления, с които са наложени глоби и имуществени санкции. По 19 акта административнонаказващият орган се е произнесъл с предупредителни писма по чл. 28,б.”а” от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН), по 4 акта административнонаказателни производства са прекратени по реда на чл.54 от ЗАНН и по един от съставените актове предстои произнасяне от административнонаказващия орган. На прокуратурата по компетентност са изпратени копия от 5 доклада за извършени финансови инспекции. На основание чл.20, ал.6 от ЗДФИ за резултатите от инспекциите са уведомени финансиращите органи.

Установените от органите на агенцията случаи на нарушения или измами при разходването на европейски средства са докладвани и на дирекция АФКОС, в съответствие с Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС, за периода 2014 г.-2020 г. и изискването на чл.12, ал. 5 от Постановление № 18 на Министерския съвет от 2003 г. за създаване на Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС.

1.5. Дирекция „Национален фонд”, МФ

При изпълнение на своите функции Сертифициращият орган през отчетния период е извършил 83 проверки.

1.6. МРРБ

1.6.1. ГД ГРР:

- Извършени са административни проверки и проверки на място/последващи проверки от Управляващия орган на ОПРР при съмнение за нередност, във връзка със сигнали за нередности и/или във връзка с контрол на изпълнението на проекти и искания за плащане, дадени са препоръки с цел предотвратяване на нередности в областта на изпълнението на проекти;

- Извършени са одитни проверки от Одитния орган и звеното Вътрешен одит на МРРБ, както и от Сметна палата, Европейска сметна палата и Европейска комисия през 2016 г. както следва:

- 21 броя предварителни и окончателни одитни доклади по ОПРР 2007-2013 г.;
- 8 броя предварителни и окончателни одитни доклади по ОПРР 2014-2020 г.

По направените препоръки УО на ОПРР е изпратил становища и/или е предприел корективни мерки чрез регистриране на сигнали и администриране на нередности.

1.6.2. В ГД УТС през разглеждания период са извършени различни видове проверки:

1. Административни проверки по сигнали за нередности:

Таблица 11

ПРОГРАМА	Брой проверки
ИПП ТГС Програмата България – Сърбия 2007 – 2013	15
ИПП ТГС Програмата България – Турция 2007 – 2013	60
ИПП ТГС Програмата България – Македония 2007 – 2013	14
ТГС Програмата Румъния – България 2007 – 2013	31
Програмата Гърция – България 2007 – 2013	8
СОП Черноморски басейн 2007 - 2013	10
ТНС Програмата Югоизточна Европа 2007 – 2013	6

Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Сърбия 2014 – 2020	2
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Турция 2014 – 2020	2
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Македония 2014 – 2020	1
ТГС Интеррег Програмата Румъния – България 2014 – 2020	18
Програма за междурегионално сътрудничество Интеррег Европа 2014-2020	1

2. Административна проверка и проверка на място на работата на контролните осъществяващи първо ниво на контрол на база тримесечна извадка:

Таблица 12

ПРОГРАМА	Брой проверки
ИПП ТГС Програмата България – Сърбия 2007 – 2013	10
ИПП ТГС Програмата България – Турция 2007 – 2013	24
ИПП ТГС Програмата България – Македония 2007 – 2013	9
ТГС Програмата Румъния – България 2007 – 2013	3
ЕТС Програмата Гърция – България 2007 – 2013	1
СОП Черноморски басейн 2007 - 2013	2

3. Проверки на място преди сключване на договор с цел избягването на двойно финансиране:

Таблица 13

ПРОГРАМА	Брой проверки
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Сърбия 2014 – 2020	43
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Турция 2014 – 2020	21
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Македония 2014 – 2020	33

4. Проверки на място с цел установяване на съответствието на дейностите с договора за субсидия и постигнатите резултати:

Таблица 14

ПРОГРАМА	Брой проверки
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Сърбия 2014 – 2020	11
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Турция 2014 – 2020	32
Интеррег ИПП ТГС Програмата България – Македония 2014 – 2020	12

1.7. МТСП

Като част от текущо извършваните проверки от Управляващия орган, през 2016 г. са осъществени две съвместни административни проверки с експерти от дирекция АФКОС по постъпили сигнали за нередности.

1.8. МИ

Съгласно водените от УО на ОПИК и на ОПРКБИ регистри, през 2016 г. са регистрирани и администрирани:

- по ОПИК: 31 бр. сигнали за нередности и 1 бр. нередност;
- по ОПРКБИ: 122 бр. сигнали за нередности и 90 бр. Нередности.

Във връзка с посочените по-горе административни проверки са извършени през 2016 г. общо 17 бр. проверки на място.

1.9. МТИТС

Управляващия орган на ОПТТИ извършва проверки на място в процеса на

верификация на разходите, извършени от бенефициентите по ОПТТИ. Тези проверки на място се използват като инструмент за идентифициране на нередности и измами, свързани с техническите аспекти от изпълнението на проектите.

1.10. МОН

По ОП РЧР 2007-2013, където ГД „Структурни фондове и международни образователни програми“ е Междинно звено и Договарящ орган по 3-та и 4-та ос, през 2016 г. има регистрирани 32 нередности с финансово изражение. Нередностите са свързани с констатирани нарушения и наложени финансови корекции по проведени процедури по ЗОП и сключени договори с изпълнители, неправомерно верифицирани и впоследствие сертифицирани разходи, които са приспаднати от последващи отчети и финални плащания, от извършени проверки на място от Сертифициращия орган и от одитния орган – ИА ОСЕС. Приложена е процедурата за пристъпване към действия по принудително изпълнение в 10-дневен срок от изтичане на срока за доброволно възстановяване, документите на бенефициентите са окомплектовани и са предадени на НАП.

През 2016 г. по ОП НОИР са постъпили 17 сигнали за нередности. 14 от тях след извършена проверка са приключили с издаване на първа писмена оценка за липса на нередност. По другите 3 сигнала, проверката продължава, тъй като са адресирани и до държавни институции, външни за УО на ОПНОИР и проверката при тях все още не е приключила.

1.11. МОСВ

В периода 01.01.2016 – 31.12.2016 г. УО на ОПОС е извършил 82 проверки на място на бенефициенти по ОПОС 2007 – 2013г. и 12 проверки по ОПОС 2014 – 2020г.

През 2016 г. ИА ОСЕС започна и все още тече одит на системите във връзка с приключването на Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.“

Осъществен е един одит от Сметна палата на Република България - „Одит на изпълнението на процедура BG161PO005/12/1.20/02/29 „Разработване на планове за управление на риска от наводнения“ по ОПОС 2007 – 2013г. и са връчени окончателни одитни доклади от два други одита, изпълнени в по-ранни периоди относно ОПОС 2007 - 2013 г.

В периода 27.06. - 01.07.2016 г. Европейската комисия осъществи Одит на системите за управление и контрол на УО на ОПОС, а в периода 12 - 16.09.2016 г. Европейска сметна палата проведе Одит на изпълнението на инвестициите, финансирани от КФ в областта на водоснабдяването по ОПОС 2007 - 2013 г.

По отношение на ОПОС 2014 - 2020 г. са проведени следните одити:

1. От ИА ОСЕС:

- Одит за акредитация на системите за управление и контрол, изградени по ОПОС 2014-2020;

- Първи одит на системите за управление и контрол по ОПОС 2014-2020 г.;
- Първи одит на операциите за изразяване на увереност, че декларираните разходи са верни и транзакциите са законосъобразни и редовни;
- Първи системен одит на ИТ системите, използвани за управление, наблюдение и счетоводство на СКФ.

2. От ЕК:

- Получаване на разумна увереност относно функционирането на системите за управление и контрол по ОПОС 2014-2020;

3. От Сметната палата на Република България:

- Стартирал одит относно „Програмирането и договарянето на помощта от ЕФРР и КФ допринася ли за постигане на целите на НПП Република България 2020“.

1.12.ДФЗ

Проверки на място

През 2016 г. са извършени 15 572 проверки по директни плащания, 2 800 по Програмата за развитие на селските райони, 1 614 по пазарни мерки, 64 по Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“.

Проверки по сигнали за нередности

Към 01.01.2016 г. в ДФЗ са останали неприключени 164 сигнала за нередност, отнасящи се за 309 бенефициента, получени през предходната година.

За периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. в ДФЗ са получени 540 сигнали за нередности, отнасящи се за 949 бенефициенти. През 2016 г. ДФЗ работи общо по 704 сигнала отнасящи се за 1258 бенефициенти. Приключени са проверките по 479 сигнала за нередност, които се отнасят за 842 бенефициента. Резултатите от тях са следните: по отношение на 328 бенефициенти е изпратен сигнал до компетентна институция или е констатирано наличие на предварителна проверка от компетентна такава; относно 461 бенефициенти работата е приключена с мнение за липса на данни за измама или мнение, че фактите и обстоятелствата, описани в резолюираните за проверка от ДФЗ сигнали не се отнасят до компетенциите на ДФЗ; за 53 бенефициента, проверката е приключена с мнение за наличие на нередност. Към 31.12.2016 г. не е приключена работата по 225 сигнали за нередности, отнасящи се за 416 бенефициента.

Извършени одитни проверки през 2016 г. - общо 23:

Европейска комисия

1. RD1/2015/807/BG - Система за управление, контрол и санкции за инвестиционните частни мерките от ос 1 и ос 3 от ПРСР;

2. RD1/2015/832/BG - Одит на системата за управление, контрол и санкции ПРСР - Ос 1 и Ос 3 за периода 2007-2013 (с фокус върху обществените поръчки);

3. RD2/2016/004/BG - Одитна мисия във връзка с уравниване по съответствие съгласно член 52 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета и обхваща: ПРСР 2007 - 2013 - Мярка 214 – „Агроекологични плащания“ и ПРСР 2014-2020 - Мярка 10 - „Агроекология и климат“ Мярка 11-„Биологично земеделие“, Мярка 12 - „Плащания по Натура 2000 и Рамковата директива за водите“ Мярка 13 - „Плащания за райони с природни или други специфични ограничения“;

4. NAC/2015/007/BG - Одит на системата от мерки за обвързано с производството подпомагане в сектора за говеждо и телешко месо и в сектора за мляко и млечни продукти съгласно член 68 от Регламент (ЕО) № 73/2009 и мерките за обвързано с производството подпомагане в сектора за говеждо и телешко месо, и в сектора за мляко и млечни продукти съгласно член 52 от Регламент (ЕС) № 1307/2013. Схеми съгласно регламенти - № 1306/2013, 1307/2013, 640/2014, 809/2014, 1290/2005, 885/2006, 3/2009, 1120/2009/122/2009 и 1760/2000;

5. DG (SANTE)/2015-7357 - Одитната проверка е с цел оценка на контролните системи на биологично производство и етикетирането на биологични продукти в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 882/2004;

6. СЕВ/2015/096/BG - В обхвата на одитната проверка е извършването на преглед на работата на сертифициращия орган за финансова 2015г.;

7. СЕВ/2016/103/BG и СЕВ/2016/005/BG - Одитните мисии са във връзка с решение за уравниване на сметките за финансова 2015 година и решение за уравниване на сметките по ЕЗФРСР по отношение на последната година на изпълнението на ПРСР 2007-2013 (16.10.2014-31.12.2015).

Европейска сметна палата

8. PF 7912 - Декларация за достоверност за финансовата 2016 година (DAS 2016): Разходи по ЕЗФРСР: Подкрепа за развитието на селските райони от Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) - Регламент (ЕО) №1698/2005 на Съвета;

9. PF 7367 - Декларация за достоверност за финансовата 2015 година (DAS 2015): Разходи по ЕФГЗ.

ГРАНТ ТОРНТОН ООД

10. Сертификационен одит на Държавен Фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция в съответствие с Регламент (ЕО) № 908/2014 на Комисията във връзка с неговата роля на Разплащателна агенция на Република България на ГРАНТ ТОРНТОН ООД.

МЗХ - НККРА

11. Проверка за съответствие с критериите за акредитация по подмярка 2.1.2 „Консултантски услуги за малки земеделски стопанства“ по мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване на стопанство“ от ПРСР (2014-2020);

12. Проверка за съответствие с критериите за акредитация по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейност“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР (2014-2020);

13. Проверка за съответствие с критериите за акредитация по отношение на извършваните от ДФЗ административни проверки и проверки на място, свързани със схемата за млади земеделски стопани и проверки на място схемите, обвързани с производството;

14. Проверка за съответствие с критериите за акредитация по отношение на подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“ по мярка 6.

Одитни проверки на дирекция „Вътрешен одит“ към ДФ „Земеделие“

15. 15 AP 01+AP 02 - „Счетоводство и разплащане - РА“;

16. 15 DP 20 01 - „Директни плащания – Оторизация на плащанията“;

17. 15 FBD 02 - „Лоши вземания“;

18. 15 RDC 02 01 - „Обществени поръчки-селски райони 2007-2013“;

19. 15 MA 01 01 - „Управленски процеси“;

20. 15 MA 06 01 - „Човешки ресурси“;

21. 15 FU 00 01 - Оценка на напредъка по изпълнение на планове за действие по одитни доклади на дирекция „Вътрешен одит“;

22. 16 FU 01 - Одиторска проверка за проследяване изпълнението на препоръките от окончателни одитни доклади и проверки, извършени през 2015 финансова година;

23. 16 RDA 30 01 - „Селски райони - Оторизация ОС 3“.

1.13. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Сигнали за нередности/регистрирани нередности

През 2016 г. са регистрирани 56 нови сигнали за нередности, съответно са регистрирани общо 58 броя нередности.

Одити

През 2016 г. по ОПРСР са извършени общо 9 броя одити на ОПРСР (3 от тях все още са в процес на изпълнение), както следва:

1. Одит на операциите, на сертифицираните към 31.12.2015 г. разходи - на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейски съюз“ - приключил, препоръките са в процес на изпълнение;

2. Одит на операциите, на сертифицираните през 2016 г. разходи на ИА ОСЕС -

приключил, препоръките са в процес на изпълнение;

3. Шести системен одит - на ИА ОСЕС - приключил, препоръките са в процес на изпълнение;

4. Седми системен одит - на ИА ОСЕС - препоръките са изпълнени;

5. Одитна мисия 2016 на ГД МАРЕ на ЕК - три от препоръките с обхват на изпълнение УО на ПМДР. Препоръката, отнасяща се до УО на ОПРСР е отстранена;

6. Финансова инспекция - на АДФИ (4 проекта по ОПРСР);

7. Финансов одит на Европейски фонд за рибарство на Европейската сметна палата - не е приключил;

8. Системен одит на Сертифициращия орган за приключване на програмен период 2007-2013 (ноември 2016) – ИА на ОСЕС - не е приключил;

9. Системен одит на УО и МЗ за приключване на програмен период 2007-2013 (декември 2016).

Всички одитни препоръки с финансово влияние се административат като сигнали за нередности и се пристъпва към десертифициране на съответните средства.

Актуализиране на Правилник за работа на дирекция „Структурни фондове по рибарство“, в качеството на УО по ОПРСР (2007-2013), част А Обща, изразяваща се в промяна на контролни листа към процедура за осъществяване на последващ контрол върху процедури за възлагане на ОП, съгласно Правилника за работа на дирекция СФР, проведени от кандидати/бенефициенти по ОПРСР, които се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и ал. 4 от Закона за обществените поръчки за разходи, финансирани напълно или частично със средства от Европейския фонд за рибарство.

УО на ОПРСР актуализира Правилника за работа на дирекция „Структурни фондове за рибарство“ и приложи като образци контролни листове, съответстващи напълно на тези, използвани от Одитния орган, като въведе подробни указания към всеки въпрос от контролните листове за проверка на обществените поръчки и съответно референции към нередностите, определени в Насоките на ЕК.

УО на ОПРСР актуализира процедурата по мониторинга на изпълнението на производствените програми по мерки 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата“ и 2.6 „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ на ОПРСР, като извършваният анализ е на база счетоводни документи след приключване на календарната финансова година.

Резултатите от всички проверки се предоставят на ГД МАРЕ за анализ и отчет.

Извършени повторни проверки от УО и ИА на ОСЕС на договори за обществени поръчки

През 2016 г. се извърши проверка на всички договори за обществени поръчки, по които са сертифицирани разходи през 2015 г. и 2016 г. За установеното отклонение се наложи финансова корекция. ИА на ОСЕС извърши проверка на повторната проверка и за установяване на допуснати нарушения наложи плоска финансова корекция в размер на 5% върху всички договори, сключени след провеждане на процедури по ЗОП, чийто разходи са сертифицирани през 2015 и 2016 г.

Наложена е 5 % пропорционална финансова корекция върху всички разходи по договори, сключени в резултат на открити процедури за обществени поръчки, по които са сертифицирани разходи през 2015 г., които не са проверени от Одитния орган – ИА на ОСЕС в рамките на одитен ангажимент „Седми системен одит за увереност относно ефективната функциониране на системите за управление и контрол на Управляващия орган и Междинното

звено на Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (2007-2013)“.

Ежегодни проверки от УО за изпълнение на производствените програми

УО на ОПРСР извършва ежегодни проверки на изпълнението на производствените програми, заложи в инвестиционните намерения на одобрени проектни предложения по мерки 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата“ и 2.6 „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“. За установени неизпълнения на производствените програми спрямо заложените такива в инвестиционните намерения на реализираните проекти се налагат санкции в зависимост от % на неизпълнението. Установените нарушения се регистрират като нередности с финансово изражение - размерът на санкцията. Бенефициентите са публично информирани чрез указание на УО за механизма на извършваната проверка.

1.14. МЗХ

Към настоящия момент УО на ПМДР не е извършвал никакви административни проверки, както и такива по сигнали за нередности, тъй като по Програмата за морско дело и рибарство (2014-2020) все още няма сключени договори за БФП.

УО на ПРСР - Извършва се предварителен контрол върху обществените поръчки, финансирани със средства от мярка 20 „Техническа помощ“ на ПРСР, указан в правилата за прилагане на мярката и се изпълнява от ноември 2015 г. Отдел „ЛИДЕР“ извършват посещения на място в процеса на или след изпълнение на проектите на подмерките.

1.15. ДАНС

САД ФР - ДАНС е извършила 107 проверки на място на задължени лица по чл.3, ал.2 от ЗМИП. В 57 от тях САД „Финансово разузнаване“ на ДАНС е извършила проверки на задължените по ЗМИП лица и за участие по проекти по оперативни програми на ЕС и предприєдинителните фондове. Характерът на дейността на значителна част от другите проверени лица не дава възможност за мониторинг и установяване на нередности.

В рамките на контролната дейност на САД ФР – ДАНС през 2016 г. не са установени случаи на съмнение за нередности, свързани със средства от ЕС. За същия период са получени две уведомления по реда на чл. 11 от ЗМИП, касаещи съмнения за нередности с европейски средства.

1.16. Дирекция АФКОС-МВР

1.16.1. Сигнали за нередности

Дирекция АФКОС получава сигнали за нередности, засягащи финансовите интереси на ЕС, по които извършва оценка, анализ и проверки. Съгласно Вътрешните правила за реда и организацията на работа по сигнали за нередности и извършване на административни проверки за идентифициране на нередности, засягащи финансовите интереси на ЕС, по всички постъпили сигнали в дирекцията се извършва проверка от отдел „Административни разследвания“, включваща първоначална проверка, оценка и анализ.

През отчетния период в дирекция АФКОС са постъпили 166 бр. сигнали за нередности. Получените сигнали касат изпълнението на проекти и програми, съфинансирани от ЕС, както следва:

Таблица 15

ПОЛУЧЕНИ СИГНАЛИ ЗА ЕВЕНТУАЛНИ НЕРЕДНОСТИ ПО ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ, СЪФИНАНСИРАНИ ОТ ЕС	Брой
Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г.	22
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007 – 2013 г	25
Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г	13
Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г.	10

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 г	8
Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007 – 2013 г	5
Оперативна програма „Транспорт“ 2007 – 2013 г	2
Оперативна програма „Техническа помощ“ 2007 – 2013 г	1
ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г.	5
ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	2
Програма за европейско териториално сътрудничество Румъния – България	4
Програма за европейско териториално сътрудничество Гърция – България	2
Програма за европейско трансгранично сътрудничество България – Турция	1
СЕПП	10
Европейска програма за научни изследвания	2
MOBISec „Градска мобилност“	1
Програма LIFE	1
Схема за национални доплащания за тютюн	2
Сигнали, по които не е посочен проект или програма или не са от компетентността на дирекция АФКОС	50
Общо:	166

През 2016 г. е приключена проверката по 71 бр. преписки по сигнали за нередности, което е повече в сравнение с приключена проверка по 65 бр. сигнала за 2015 г. През 2016 г. по 5 сигнала е образувана административна проверка за идентифициране на нередност (административно разследване), докато през 2015 г. е образувана само една.

1.16.2. Административни проверки за идентифициране на нередности и измами (административни разследвания).

В периода 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. в отдел „Административни разследвания“ са водени общо 41 броя административни проверки за идентифициране на нередности, засягащи финансовите интереси на ЕС, както следва:

Таблица 16

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОВЕРКИ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ	Брой
Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г.	10
Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г	6
Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 г	6
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007 – 2013 г	3
Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007 – 2013 г	2
Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г.	6
Програма ФАР	1
Програма „Младежта в действие“	1
Програма за европейско териториално сътрудничество България - Сърбия	2
Програма за европейско териториално сътрудничество Румъния – България	2
Европейски бежански фонд	1
СЕПП	1
ОБЩО:	41

През 2016 г. са приключени 14 административни проверки (12 без идентифицирана нередност и 2 с идентифицирана нередност и необходимост от финансова корекция).

Нередната сума по едното разследване е в размер на 1 669 478,72 лв., а Управляващият орган на ОП „Околна среда“ 2007 – 2013 г. следва да определи нередната сума по второто, която би могла да достигне до 100% от стойността на проекта (или 23 368 304,99 лв). За сравнение, през 2015 г. са приключени 8 административни разследвания (3 без идентифицирана нередност и 5 с идентифицирана нередност и необходимост от финансова корекция). През 2016 г. са реализирани 5 проверки на място по административни проверки срещу една през 2015 г. (съвместно с ОЛАФ).

Изложените данни по отношение получените сигнали и извършените административни разследвания очертават устойчив тренд в работата на дирекция АФКОС, утвърждаващ я като разпознаваема структура в защитата на финансовите интереси на ЕС и държавния бюджет при реализирането на проекти, съфинансирани със средства от ЕС. Освен на усъвършенстваните вътрешни правила и процедури, постигнатите резултати се дължат и на повишената експертиза на служителите, придобита при активната работа по направление на дейността на отдел „Административни разследвания“ и не на последно място - участието в семинари и обучения, международни и национални форуми, работни групи, заседания, кръгли маси и конференции с цел повишаване на административния капацитет.

2. Образувани преписки и наказателни производства, приключили със съдебно решение наказателни производства

2.1. АМ

През 2016 г. митническите органи при осъществяване на контролните си функции и реализиране на административнонаказателна отговорност на лицата, нарушили ЗМ, ЗАДС и Валутния закон, са съставили общо 5 454 акта за установяване на административни нарушения и издали 5 702 наказателни постановления.

Значителен е броят (527) на административнонаказателните производства, приключили със споразумение между административнонаказващите органи в АМ и нарушителите.

По реда на Наказателно-процесуалния кодекс са образувани общо 534 досъдебни производства, от които 271 бр. са във фаза на разследване, 70 бр. са приключени със споразумение и по 32 бр. е постановена присъда.

2.2. ГДБОП

Организираните престъпни групи (ОПГ), по данни на ГДБОП, извършват злоупотреби с евросредства, свързани с корупционни прояви, като най-често сигналите касаят кметове на общини. Най-уязвими са секторите земеделие (извършва се регистрация на участници от ОПГ, като земеделски производители) и инфраструктурни проекти (строителство). Чрез легални фирми се печелят обществени поръчки с цел неправомерно усвояване на финансови средства, като се въздейства върху комисии от служители от държавната и местна администрация (корупция, изнудване и други).

През 2016 г. са постъпили данни за нарушения/престъпления с участие на длъжностни лица при усвояване на средства от европейските фондове (ГДБОП, ТСБОП-Враца, Монтана; Силистра, Добрич и Шумен, Търговище), като наблюдаваните групи са четири с 24 участника - български граждани, сформирани на родствен принцип.

Използваните механизми най-често са свързани с корумпиране на длъжностни лица и получаване на евро субсидии по Схеми за единно плащане на площ и печелене на обществени поръчки за строително-монтажни работи чрез свързани фирми и фиктивни продажби на завишени цени.

2.3. ГДНП

Резултатите от дейността на ГДНП и ОДМВР през 2016 г. във връзка с деяния, свързани със засягане на финансовите интереси на ЕС са:

- ГДНП - Брой извършени проверки - 420; Брой образувани Досъдебни производства - 156;
- ОДМВР - Брой приключени Досъдебни производства - 105; Брой налични към 01.01.2017 г. Досъдебни производства - 184.

Образуваните и водени Досъдебни производства са основно по следните текстове от НК: 212, 248а, 254б, 310.

2.4. Прокуратура на Република България

Обобщените данни за всички видове престъпления, засягащи финансовите интереси на ЕС, по които ПРБ упражнява ръководство и надзор за периода 2010 – 2016 г. са следните:

Таблица 17

Година	Наблюдавани производства в досъдебна фаза	Новообразувани досъдебни производства	Внесените в съда прокурорски актове	Обвиняеми лица по внесените в съда прокурорски актове	Осъдените и санкционирани лица с влязъл в сила съдебен акт	Оправдани и санкционирани лица с влязъл в сила съдебен акт
2010	841	473	330	339	225	11
2011	549	236	197	199	159	19
2012	587	368	175	181	143	15
2013	421	179	103	118	96	8
2014	444	169	120	136	80	4
2015	425	196	97	116	88	5
2016	437	207	67	72	62	5

Най-разпространеният вид престъпления от тези, насочени срещу финансовите интереси на ЕС, са деянията по чл. 248а НК - за предоставяне на неверни сведения или затаяване на сведения, в нарушение на задължение да бъдат представени такива, в т.ч. и от управляващи и представляващи ЮЛ. От наблюдаваните 437 наказателни производства през 2016 г. за престъпления с предмет еврофондове, от които новообразувани – 207 дела, производствата по чл. 248а НК са съответно 379 наблюдавани и 185 новообразувани дела. Относителният им дял е 87% от всички наблюдавани дела по коментираната материя и 89,3% от новообразуваните. При прилагането на закона, по отношение на посочения вид престъпления, са констатирани и най-сериозните законодателни дефицити. В тази връзка Прокуратурата на Република България е направило предложения за промяна до Министерството на правосъдието, които са били предмет на изготвен Проект на ЗИДНК, внесен през 2016 г. в 43-тото НС.

VI. Дейности за подобряване на комуникацията и информационния обмен, повишаване информираността и постигане на широка обществена осведоменост по въпросите на борбата с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС

През отчетния период членовете на Съвета АФКОС продължават практиката за провеждане на информационни кампании за бенефициенти по теми в областта на възлагането на обществени поръчки и налагането на финансови корекции, като заложените индикатори в Актуализирания Годишен План на Съвета за 2015-2016 г. за задачата са постигнати. На официалните електронни страници на всички Управляващи органи се поддържа и секция

„Сигнали за нередности“, като установените вътрешни процедури гарантират тяхната своевременна обработка.

Примери за осъществени специфични дейности с цел подобряване на комуникацията и информационния обмен, които са в компетенциите на отделните членове на Съвета, са:

1. Дирекция ЦКЗ, АМ - На Единния информационен портал (www.eufunds.bg) за ЕСИФ се публикува информация, свързана с изпълнението на програмите, финансирани със средства на ЕС, в т.ч. и за програмен период 2014 - 2020 г. Целта на портала е да се повиши информираността на гражданите и бизнеса относно възможностите за финансиране и изпълнението на мерките по отделните оперативни програми, както и да се насърчи гражданското участие в процеса на разходване на помощта, предоставена от ЕСИФ в Република България. За улеснение на кандидати и бенефициенти на портала се публикува актуална и подробна информация относно процедурите за кандидатстване и изпълнение на оперативните програми, както и наръчници, ръководства и правила, свързани с управлението и изпълнението на програмите. Чрез „Бутон за Обратна връзка“ и „Бутон Сигнали за нередности“ е осигурен редовен контакт и сътрудничество с гражданите и гражданските организации. Създадени са самостоятелни подстраници в българската и английската версия на всички оперативни програми и на всеки от 27-те областни информационни центъра, публикувано е приложимо европейско и национално законодателство. В рубриката „Календар“ се публикува предварителна информация във връзка с предстоящи събития. Създадени са профили на eufunds.bg в социалните мрежи Facebook, Twitter и You Tube.

2. ИА ОСЕС през 2016 г. изготви и публикува на електронната си страница Анализ на нередностите в областта на обществените поръчки, установени от Одитния орган в одитите на операциите по оперативните програми през 2015 г. Документът съдържа информация за обхвата на извършените проверки и разяснява одиторския подход за изпълнението им, за определянето на финансовото влияние на констатираните нарушения и за установяване наличието на индикатори за измами. Анализът представя в обобщен вид основните типове установени нередности с финансово влияние, групирани в съответствие с етапите на обществената поръчка:

Основните грешки при подготовката и откриването на процедурата за възлагане на обществена поръчка са свързани с непровеждане на изискваната по закон процедура за възлагане; формулиране на условия, които дават предимство или необосновано ограничават участието на лица в процедурата; използване на незаконосъобразна методика за оценка на офертите и неоснователно намаляване на срока за получаване на офертите; определяне на твърде кратък срок за закупуване на документацията за участие; нарушаване на публичността при обявяване на поръчката.

Основни грешки при оценяване на получените оферти са свързани с допускане до участие и определянето за изпълнител на участник, който не отговаря на предварително определените изисквания; неправилно прилагане от страна на комисията на критерии за подбор (довело до неоснователно отстраняване на участници/кандидати) и на показатели за оценка (довело до неправилно класиране на офертите), и др.

Нередностите, свързани със сключването и изпълнението на договорите за обществени поръчки, основно засягат намаляване на обема на поръчката при запазване на стойността на договора; незаконосъобразно изменение на срока на сключения договор или промяна в състава на ключовите експерти; неспазване на условията и сроковете за плащане, както и на доставка на оборудване, чиито характеристики не отговарят на посоченото в офертата на изпълнителя, и др.

Към анализа е изготвено обобщение на често срещаните в практиката на Одитния орган ограничителни изисквания и насоки за избягването им. Целта на обобщението е чрез предоставяне на пълна информация за грешките в тази област и примери за финансовите им последици, участниците в системата за управление и контрол на средствата от ЕС и бенефициентите да придобият еднакво разбиране относно съдържанието на нередността за ограничителни изисквания и за подходящите корективни действия, които следва да предприемат. Обобщението е разработено в изпълнение на дадена от одитори на службите на ЕК препоръка към националните органи за подготовка на национален документ с посоченото по-горе съдържание.

Анализът е разпространен официално до заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика и всички министри и органи, имащи отношение към управлението и контрола на средствата от ЕС – както управляващите и сертифициращите органи, така и АОП, Сметна палата, АДФИ, както и Националното сдружение на общините в Република България.

3. МРРБ - На електронната страница на УО на ОПРР е публикуван обобщен анализ на често срещаните нередности, свързани с възлагането на обществени поръчки при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския съюз. На интернет страниците на трите Интеррег ИПП Програми за трансгранично сътрудничество България - Сърбия, България – Македония и България – Турция е публикувана Стратегията за борба с измамите и Наръчника за борба с измамите за бенефициентите, както и презентации, свързани с процеса за администриране на нередности и мерки за борба с измамите. Последните са публикувани и на страницата на СОП Черноморски басейн.

4. МИ - През 2016 г. след сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ/административни договори, финансирани от ОПИК, УО провежда обучение на бенефициентите, на което ги запознава с легалната дефиниция за нередност, както и условията и реда за подаване на сигнали за нередности, включително нормативните изисквания и практиката на УО за администрирането им.

5. МОСВ - Приоритет на Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда“ е навременното и качествено информиране на широката общественост и всички заинтересовани страни за процеса на изпълнение и управление на програмата, за нейните резултати и добри практики. Това се постига чрез активна директна комуникация с всички заинтересовани страни. Като основни канали за предоставяне на информация към широката общественост се използват интернет страницата на ОПОС и единния информационен портал (www.eufunds.bg).

6. ДФЗ - Проведени са две информационни кампании за гражданите по отношение начините за сигнализиране за нередност; изясняване и популяризиране на понятията „нередности“ и „съмнение за измама“; подобряване на средата за гражданска активност с цел ефективно противодействие на нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС. Предоставени са конкретни данни за установени случаи за нередности и измами, които са предоставени на прокуратурата на Република България и предприетите превантивни и коригиращи действия от страна на ДФЗ.

7. АДФИ - Със ЗДФИ е регламентирано публично оповестяване на резултатите от всяка финансова инспекция. До 10-то число на месеца, следващ всяко тримесечие, агенцията публикува на своята интернет страница списък с обектите, в които финансовите инспекции са приключили, както и информация за резултатите от тях. В тази публикация се съдържат данни за проверяваната организация или лице, установените вреди и нарушения, съставените актове

за установяване на административни нарушения и актовете за начет, както и данни относно проверено при инспекциите европейско финансиране.

8. АМ - През периода 1 януари - 31 декември 2016 г. са подготвени 338 прессъобщения, свързани с работата на АМ и резултатите от нея, разпространени до национални, регионални и международни медии, като приоритет в комуникацията с външните публики е поставен върху превенцията на данъчните измами с акциз и отклоняване от облагане с акциз, както и борбата с контрабандата на акцизни стоки (основно тютюневи изделия и алкохолни продукти). Проведени са десет пресконференции по повод големи задържания на контрабандни стоки. Поставен е акцент върху борбата с наркотрафика и резултатите от нея, като за всички големи случаи на задържания на наркотични вещества са разпространени прессъобщения, често пъти съгласувани с МВР и органите на прокуратурата. Проведена е мащабна кампания сред подрастващите в гимназиална възраст, насочена към превенция на употребата на наркотични вещества, като в инициативата са се включили над 1 500 деца, а събитията се провеждат при сериозен медиен интерес.

9. ДАНС - В рамките на своята компетентност САД ФР - ДАНС е провела 12 обучения на задължени лица по ЗМИП, а именно: 4 обучения - ИДЕС (регионални структури София и Плевен, служители на СОП) - обучени 200 лица; 3 обучения на служителите в търговски банки - обучени 56 лица; 1 обучение на инвестиционни посредници и управляващи дружества - обучени 49 лица; 1 обучение на застрахователи и пенсионноосигурителни дружества - обучени 21 лица; 1 обучение на служителите на финансова институция/друг доставчик на платежни услуги – обучени 20 лица; 2 обучения на служителите на пощенски оператори, лицензирани да извършват пощенски парични преводи, съгласно Закона за пощенските услуги - обучени 36 лица. Общо обучени 382 представители на шест категории задължени лица по чл.3, ал.2 от ЗМИП.

Обобщена информация, изпратена от Република България относно препоръка № 4 на Европейската комисия във връзка с доклада на Комисията до ЕП и Съвета относно защитата на финансовите интереси на ЕС - Борба с измамите - 2015

Препоръка 4:

Предвид сложността на управляваните операции и големия брой засегнати бенефициери, държавите членки (управляващите органи/разплащателните агенции и одитните/контролните органи) се приканват да планират и насочват техните одити и контролни дейности въз основа на анализ на риска и при използване на ИТ инструменти.

Комисията е разработила и предоставила на разположение на държавите членки системи и инструменти като Arachne, IMS и инструмента за оценка на риска от измами. Комисията насърчава държавите членки да използват тези системи и инструменти по-систематично и ефективно, освен ако други сравними алтернативи не са вече на тяхно разположение.

ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ, ОДОБРЕНИ ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014-2020, СЪФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ (ЕСИФ) И ФОНДА ЗА ЕВРОПЕЙСКО ПОДПОМАГАНЕ НА НАЙ-НУЖДАЕЩИТЕ СЕ ЛИЦА 2014-2020 Г. (ФЕПНЛ)

ИА ОСЕС

Моделът за оценка на риска, който Одитният орган прилага за целите на стратегическото планиране, е базиран на анализ на рисковете по Ключови изисквания (КИ) на системите за управление и контрол, съгласно Указанията на ЕК за оценка на системите за управление и контрол. Формулирани са следните рискови фактори:

Значимост на КИ за ограничаване сертифицирането на недопустими разходи;
Риск от измами, вкл. конфликт на интереси;
Наличие на системни пропуски, установени при одита на операциите;
Брой на констатациите с висок и среден приоритет от предходен одит на системите;
Значителни промени в нормативната уредба спрямо предходния програмен период.

Тези фактори се оценяват по скала от 1 до 4 точки (оценка 1 се дава при най-нисък риск, а оценка 4 при най-висок). Нивото на риска за всяко КИ е съвкупност от оценките на всички рискови фактори. Нивото на риска се класифицира по тристепенна скала (нисък риск, среден риск, висок риск), като целта е всички КИ да бъдат задължително обхванати в рамките на тригодишния период 2016 - 2018 г.

КИ с висок и среден риск подлежат на по-чести проверки.

При изработването на одитната методология Одитният орган оценява най-рисковите стъпки в процесите и включва в контролните си листове детайлни проверки, насочени към идентифициране на нередности в тези области. Контролните листове съдържат насоки за извършване на задълбочен анализ на констатираните нередности, в резултат на който одиторът прави извод за липса/наличие на съмнения за измами. Предвид това, че делът на установените нередности в областта на обществените поръчки е значителен (над 90%) контролните листове

за оценка на законосъобразността на обществените поръчки са изключително детайлни и изцяло съобразени с Насоките за определяне на финансовите корекции, които се прилагат спрямо разходите, финансирани от ЕС в рамките на споделеното управление, при неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки (приети с Решение на ЕК от 19.12.2013 г.). Контролните листове, използвани от Одитния орган, са оценени от ЕК като адекватни и подробни и предвид това е препоръчала използването им като добра практика от всички органи в процеса по управление на средствата от ЕС.

2. ОДИТИ ЗА АКРЕДИТАЦИЯ (УО)

В съответствие с чл. 124, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, Одитният орган е извършил одити за акредитация на органите по всички 9 оперативни програми, одобрени за програмен период 2014-2020, съфинансирани от ЕСИФ и от ФЕПНЛ: ОП „Региони в растеж“ (ОПРР), ОП „Околна среда“ (ОПОС), ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ (ОПТТИ), ОП „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК), ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ (ОПИМСП), ОП „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР), ОП „Добро управление“ (ОПДУ), ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР), ОП за храни и/или основно материално подпомагане, съфинансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ОПХ).

При извършване на одитите са приложени Указанията на ЕК за държавите-членки относно процедурата за определяне (EGESIF_14-0013-окончателен 18.12.2014 г.), включително са оценени критериите за определяне на Управляващия орган (УО) и на Сертифициращия орган (СО) относно наличието на процедури за отчитане и мониторинг за нередностите, процедури за управление на риска и процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите.

При тези одити е установено, че по всички програми са одобрени писмени процедури за справяне с нередностите, включително случаите на измами. Тези процедури включват правила за разкриване, регистриране и докладване на нередности, включително подозрения за измама и установени измами, както и за проследяване на напредъка по административните и наказателните производства, свързани с нередности. Съществуват правила за координиране на борбата с измамите, включително ангажимент за тримесечно докладване на АФКОС. Описани са задълженията на персонала за докладване на нередности, включително случаи на измама. Мерките за борба с измамите са структурирани около четирите ключови елемента в цикъла за борба с измамите – предотвратяване, разкриване, коригиране и наказателно преследване.

Всички органи са включили в своите описания извършване на оценка на риска на ниво програма и на проектно ниво. Съответно в описанията е предвидено, че при оценката се прилагат Насоките на ЕК относно оценка на риска и ефективни пропорционални мерки в борбата с измамите (Guidance Note on Fraud Risk Assessment and Effective and Proportionate Anti-fraud Measures - Ares(2013)3769073 - 19/12/2013, EGESIF 14-0021-00/16/06/2014) EGESIF_14-0021-00).

В съответствие с посочените Насоки за целите на оценката на риска при мониторинга на проектно ниво, включително на риска от измами, организациите са се ангажирали да прилагат специализирания софтуерен инструмент за оценка на риска - ARACHNE. За целта не се изискват допълнителни усилия от страна на служителите, като се използва вече въведена и налична в Информационната система за управление и наблюдение за програмния период 2014-2020 - ИСУН 2020, която чрез автоматизиран интерфейс осигурява необходимите данни в предварително дефиниран и структуриран формат. В случай на засичане на информация чрез

ARACHNE, която дефинира повишен риск от нередности и измами по проекта, мониторинговите експерти предприемат мерки за понижаване на риска чрез внезапни проверки на място, промяна на условията по проекта, издаване на задължителни указания към бенефициента, сезиране на компетентните органи и т.н. Чрез прилагането на инструмента за измерване на риска ARACHNE организациите, отговорни за управлението и контрола на средствата по оперативните програми, очакват да се повиши ефикасността на подбора, верификацията и одита на проекти и допълнително да подобри определянето, предотвратяването и откриването на измами.

Дирекция „Централно координационно звено“ към Администрацията на Министерския съвет е национален координатор на системата ARACHNE, който управлява достъпа и профилите за достъп до системата. Със Заповед № Р-249 на заместник-министър председателя по европейските фондове и икономическата политика на Република България от 02.12.2015 г. е утвърдена процедура за управление на достъпа до инструмента на ЕК за измерване на риска от измами и нередности ARACHNE. През 2016 г. са създадени профили за достъп до инструмента ARACHNE на 51 потребителя от всички управляващи органи.

В предварителните одитни доклади от одитите за акредитация са констатирани някои пропуски и са отправени съответни препоръки към описанията на системите на управляващи органи в областта на процедурите за отчитане и мониторинг за нередностите, за управление на риска и за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите. Всички препоръки са приети от УО и повечето от тях са изпълнени до издаването на окончателни доклади, както следва:

Управляващите органи да предвидят да използват ARACHNE и/или да предвидят детайлна процедура за прилагането на ARACHNE - по ОПРР, ОПОС, ОПИК, ОПИМСП, ОПРЧР, ОПНОИР, ОПДУ, ОПХ (изпълнена);

2) УО да извърши първоначална оценка на риска от измами до 6 месеца след определяне на органите, отговорни за управлението на програмата - по ОПРР, ОПОС, ОПИК, ОПИМСП, ОПТТИ, ОПРЧР, ОПНОИР, ОПДУ и ОПХ (в процес на изпълнение);

3) Други препоръки - всички изпълнени до издаването на окончателните доклади:

- 3.1) да се детайлизира описанието на Методиката за оценка на риска - по ОПОС, ОПИК, ОПРЧР, ОПНОИР, ОПДУ;

- 3.2) да се разпише процедура за предоставяне на информация на Одитния орган и на компетентните органи в Република България за установени от УО случаи на подозрения за измама - по ОПТТИ;

- 3.3) да се разпише задължение за персонала, ангажиран с управлението и контрола на програмата, да докладва нередности - по ОПИМСП;

- 3.4) да се разпише процедура за предотвратяване на конфликт на интереси и спазване принципа на безпристрастност и независимост при управление и изпълнение на програмата - по ОПНОИР;

- 3.5) да се разпишат правила за възстановяване на неправомерно платени разходи/финансови корекции, когато същите вече са били сертифицирани и декларирани пред ЕК- по ОПНОИР.

При одитите на системите са проследени изпълнените препоръки за извършване на първоначална оценка на риска от измами по оперативните програми и констатациите във връзка с това от одитите за акредитация са затворени.

3. ОДИТИ НА СИСТЕМИТЕ (УО)

В съответствие с чл. 127 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, през 2016 г. Одитният орган е извършил одити на системите по шест от деветте оперативни програми - ОПТТИ, ОПОС, ОПИК, ОПРЧР, ОПДУ и ОПХ. При извършване на одитите са приложени Насоки за Комисията и държавите членки относно обща методология за оценяване на системите за управление и контрол в държавите членки за програмен период 2014–2020 (EGESIF_14-0010-final 18/12/2014). В обхвата на одитите са оценени системите за управление и контрол на управляващите органи и по отношение на Ключово изискване 7 „Ефективно прилагане на пропорционални мерки за борба с измамите“. Целта на проверките е била да установи дали УО са изпълнили следното:

в началото на изпълнението на програмата, УО е извършил оценка на риска от измами във връзка с въздействието и вероятността от рискове от измами от значение за ключовите процеси на изпълнението на програмите;

мерките за борба срещу измамите са структурирани около четири ключови елемента в цикъла за борба срещу измамите: предотвратяване, разкриване, коригиране и наказателно преследване; въведени са адекватни и пропорционални превантивни мерки, пригодени към конкретните ситуации, с цел намаляване на остатъчния риск от измама до приемливо равнище (като мисия, кодекс за поведение, тон на комуникациите отгоре надолу, разпределение на отговорностите, обучение и дейности за повишаване на информираността, анализ на данни и актуална информираност за предупредителните признаци за измами и индикаторите за измама);

въведени са и се прилагат ефективно адекватни мерки за откриване на „червени флагове“;

въведени са мерки за действие след установяване на случаи на подозрение за измама, които осигуряват ясни механизми за докладване както на подозрения за измами, така и на слабости в контрола, и осигуряват достатъчна координация с Одитния орган, компетентните разследващи органи в държавата-членка, Комисията и ОЛАФ;

въведени са подходящи процеси за проследяване на всички случаи на подозрения за измами и свързаното с тези случаи възстановяване на средства от ЕС;

въведени са процедури за проследяване на всички процеси, процедури или механизми за контрол, свързани с потенциални или действителни измами и за подаване на резултатите от това проследяване към последващия преглед на оценката на риска от измами.

При извършените одити на системите са констатирани пропуски и са отправени препоръки, както следва:

Контролните листове за извършване на проверки в процесите за избор на операции, изпълнението на проектите от бенефициентите и верифициране и изплащане на разходите от УО на ОПДУ, ОПРЧР, ОПХ, ОПИК и ОПТТИ не съдържат детайлни указания към служителите за анализ на установените нередности, с цел идентифициране на индикатори на измами (червени флагове), включително действията, които следва да бъдат предприети при констатирането им. Подробни указания са включени само в контролните листове за проверка на проведените от бенефициентите процедури за избор на изпълнител.

Съответно към УО са отправени препоръки в определените контролни листове да се включат детайлни указания за идентифициране на индикатори на измами (червени флагове).

Препоръката е приета от всички и е изпълнена от ОПХ и ОПРЧР до издаването на окончателен доклад, за ОПДУ, ОПИК и ОПТТИ е в процес на изпълнение.

В УО на ОПИК и ОПДУ е препоръчано да се утвърдят специфични правила/политика за борба с измамите, съответстващи на Анекс 3 към Насоките за оценка на риска от измами и ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите (EGESIF_14-0021-0016/06/2014). УО са приели

препоръката и същата е в процес на изпълнение.

В УО на ОПДУ е препоръчано да се опишат минималните документи/доказателства, които следва да бъдат приложени в досието на нередността и да се предвиди извършването на проверка за пълнота на досиетата за нередности/съмнения за измами. УО е приел препоръката и същата е в процес на изпълнение.

В УО на ОПРЧР е препоръчано да се допълнят списъкът на идентифицираните рискове за 2015 г. и 2016 г. и Планът за управление на рисковете с част от примерните рискове от измами в ключовите процеси на изпълнението на програмата, определени в Насоките на ЕК. Препоръката е приета и изпълнена.

В УО на ОПИК е препоръчано да се определят конкретни отговорности и задължения на служителите на УО във връзка с процесите на предотвратяването, разкриването и коригирането на случаите на измами. Препоръката е приета и е в процес на изпълнение.

В УО на ОПРЧР, ОПИК и ОПХ е препоръчано детайлизиране на правилата за работа с Инструмента ARACHNE при използването му при оценката на риска, както и да се определят лица, на които да бъде осигурен достъп до системата. Препоръката е приета и изпълнена за ОПХ, в процес на изпълнение е за ОПРЧР и ОПИК.

В УО на ОПТТИ е препоръчано след извършената оценка на риска да се изготви план за действие за минимизиране на рисковете, в който да са определени конкретните стъпки, действия, отговорности и срокове с цел реализиране на планираните контролни дейности. Препоръката е приета и е в процес на изпълнение.

При одитите на системите са проследени изпълнените препоръки за извършване на първоначална оценка на риска от измами по оперативните програми и констатациите във връзка с това от одитите за акредитация са затворени.

4. СЕРТИФИЦИРАЩ ОРГАН

Сертифициращият орган (Дирекция „Национален фонд” - МФ) използва предоставените от ЕК системи и инструменти. Със заповед на министъра на финансите са определени длъжностни лица, на които е предоставено право на достъп до инструмента ARACHNE.

Б. МЕРКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО (ЕФГЗ) И ЕВРОПЕЙСКИЯ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (ЕЗФРСР)

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „СЕРТИФИКАЦИОНЕН ОДИТ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНДОВЕ”

С Постановление № 89 на Министерския съвет от 18 април 2016 г., изменено и допълнено с Постановление № 218 на Министерския съвет от 25 август 2016 г., е създадена Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, която реално започва дейността си след месец август 2016 г. Усилията в периода април - септември 2016 г. са насочени към попълване числения състав, осигуряване на необходимите условия за работа и стартиране изпълнението на сертификационната дейност.

В контекста на стратегическото планиране на дейността си, Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ прилага определен модел за оценка на риска. В съответствие с Указание № 2 на Европейската комисия

по отношение сертификационния одит на ЕФГЗ и ЕЗФРСР, разработеният модел за оценка на риска от съществени неточности включва одитни процедури за идентифициране на рисковете на няколко етапа:

постигане на разбиране за Разплащателната агенция (РА) и нейната среда - преглед на нормативна уредба, вътрешни правила и процедури, проведени интервюта;

оценка на промените в системата за вътрешен контрол;

оценка на ефективността на процеса по управление на риска на РА;

потвърждаване на рисковете и определяне на целевите функции.

За оценка на риска от съществени неточности по отношение на финансовата 2016 г., като допускания са заложили оценката на системата за вътрешен контрол, извършена от предходния СО. Планирано е след извършването на оценката на системата за вътрешен контрол, при необходимост да се преразглеждат съответните допускания относно нивото на контролния риск, респ. риска от съществени неточности и при необходимост да се извърши допълнителна работа. Извършените одитни процедури потвърждават първоначално заложените допускания, като допълнително преразглеждане на планираните показатели не се е наложило.

В допълнение, при своите проверки на системите за управление и контрол на РА, Сертифициращият орган е взел предвид указанията на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ по отношение мерките за борба с измамите в контекста на критериите за акредитация (Guidance Note on Anti-fraud Measures as foreseen in the context of Accreditation Criteria, 26.02.2014).

РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ - ДФЗ

Ефективният подход за превенция и борба с нередностите и измамите през 2016 г. в ДФЗ „Земеделие“ продължава, като се извършват проверки, основани на анализ на рискови критерии относно злоупотреби със средства от европейските фондове и от националния бюджет по различни мерки за подпомагане.

При риск анализа се използват:

- Оперативният опит на дирекция „Противодействие на измамите“;
- Установените пропуски и слабости в хода на извършените до момента на риск анализа проверки по заявленията за подпомагане, съгласно акредитираните правилници на дирекция „Договориране по ПМРСР“;
- Възможностите на ИСАК и EXCEL;

При осъществяване на своето стратегическо и годишно планиране, както и в рамките на отделните одитни ангажименти, дирекция „Вътрешен одит“ към ДФЗ - РА извършва анализ на риска. Тази оценка се осъществява въз основа на предварително дефинирани критерии, включващи оценяване на качеството, адекватността и възможностите на изградената контролна среда и въведени контролни дейности, за предотвратяване на ситуации свързани с възникването на нередности и измами. В своята оперативна дейност и като част от своя инструментариум, дирекция „Вътрешен одит“ използва и специализиран софтуер - „Arbutus”.

Примери, в които РА чрез използване на риск анализа е била особено успешна при разкриване на нередности:

Със заповед № 03-РД/176 от 25.01.2016 г. на Изпълнителния директор на ДФЗ на Работна група е разпоредено да извърши допълнителна проверка за нередности и измами и съответствие с приложимото законодателство на процеса по прием и договориране на заявления за подпомагане по подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства” от ПРСР

2014-2020 г., приети в период на прием съгласно заповед РД 09-213 от 27.03.2015 г. на МЗХ.

Проверката следва да обхване одобрените заявления за подпомагане, приети в период на прием съгласно заповед РД 09-213 от 27.03.2015 г., като на база риск анализ е следвало да бъдат определени 30 бр. заявления за подпомагане с най-висок комплексен рисков показател.

При извършване на риск анализа са взети предвид следните критерии със съответните теглови коефициенти:

- одобрени заявления за подпомагане, с които са заявени за подпомагане инвестиции с най-висока обща стойност. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;
- одобрени заявления за подпомагане, по които има подадени от страна на служителите от дирекция „ДПМРСР” заявки за промяна на състоянието в ИСАК за връщане от състояние „отрицателен отчет за съответствие, в процес на въвеждане на данни от заповед за отказ”. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;
- одобрени заявления за подпомагане, при които при определяне размера на допустимите за подпомагане разходи за активи – земеделска техника са използвани референтни цени. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;
- одобрени заявления за подпомагане, с които са заявени за подпомагане инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;
- одобрени заявления за подпомагане, които са получили 8 точки за енергийна ефективност при определяне на точките за ранкинг. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;

За определените като най-високо рискови заявления за кандидатстване е разпоредено да се приложат следните допълнителни критерии и да се определят окончателно 30 бр. с най-висок комплексен рисков показател:

- одобрени заявления за кандидатстване с близко географско местоположение на място на инвестицията.
- одобрени заявления за кандидатстване на физически и юридически лица, регистрирани в търговския регистър след 01.10.2014 г.

Първоначално проверени са 30 проекта. След изготвяне на доклад на работната група са посочени конкретни насоки и препоръки за допълнителни проверки по всички заявления за подпомагане. В резултат на предприетите действия са изразени съмнения за нередности и измами и са извършени проверки по сигнали за нередности по 100 проекта. Установени са нередности и измами по 32 от тези проекти, като за 23 са изготвени сигнали до Прокуратурата на Република България, а по 9 проекти са установени изкуствено създадени условия за финансиране с цел осигуряване на предимство в противоречие с целите на мярката.

Със заповед № 03-РД/2005 от 29.06.2016 г. на Изпълнителния директор на ДФ „Земеделие” на Работна група е разпоредено да извърши допълнителна проверка за нередности и измами и съответствие с приложимото законодателство на процеса по прием и обработка на заявления за подпомагане по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти” от ПРСР 2014-2020 г.

Проверката следва да обхване заявления за подпомагане, приети в период на прием, съгласно заповед РД 09-781 от 06.11.2015 г. на Министъра на земеделието и храните и разпределени за обработка, като на база риск анализ бъдат определени 15 бр. заявления за подпомагане с най-висок комплексен рисков показател.

При извършване на риск анализа са взети предвид следните критерии със съответните теглови

коефициенти:

- заявления за подпомагане, с които са заявени за подпомагане инвестиции с най-висока обща стойност. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;
- заявления за подпомагане, които са с потвърден отрицателен отчет на съответствие. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,1;
- заявления за подпомагане, при които при определяне размера на допустимите за подпомагане разходи за активи/дейности не са използвани референтни цени и тези активи/дейности формират повече от 50% от заявените за подпомагане разходи по проекта. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,1;
- заявления за подпомагане, подадени от бенефициенти, които имат одобрени проекти по мерки 121 и 123 от ПРСР 2007-2013 и/или по подмярка 4.1. от ПРСР 2014-2020. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;
- заявления за подпомагане на бенефициенти, за чиито собственик/управител/представляващ са били изпращани сигнали до Прокуратурата от страна на ДФЗ или е имало образувано досъдебно производство, свързани със злоупотреби с финансови средства от ЕС. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2;
- заявления за кандидатстване на физически и юридически лица, регистрирани в търговския регистър след 01.01.2015 г. За тези заявления е определен теглови коефициент - 0,2. Първоначално проверени са 15 проекта. След изготвяне на доклад на работната група са посочени конкретни насоки и препоръки за допълнителни проверки по всички заявления за подпомагане. В резултат на предприетите действия са изразени съмнения за нередности и измами и са извършени проверки по сигнали за нередности по 22 проекта. Установени са нередности и измами по 13 от тези проекти, като за 5 са изготвени сигнали до Прокуратурата на Република България, а по 8 проекти са установени изкуствено създадени условия за финансиране с цел осигуряване на предимство в противоречие с целите на мярката.

В. ПРОГРАМА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО

Дирекция „Морско дело и рибарство” в Министерство на земеделието и горите е определена за УО на Програмата за Морско дело и рибарство 2014-2020 (ПМДР), поемайки функциите на УО от Изпълнителна агенция по Рибарство и аквакултури (ИАРА), като голяма част от служителите на последната преминават към новата структура.

В утвърдените от ръководителя на УО на ПМДР „Описание на действащите функции и процедури на ПМДР 2014-2020 и Наръчник по ПМДР” се съдържат детайлно разписани процедури и правила относно администриране на нередности и ефективна превенция и противодействие срещу измамите, както от страна на УО на ПМДР, така и от страна на Междинното звено – Държавен фонд „Земеделие” (ДФЗ). Утвърдена е и процедура за предоставяне на достъп до инструмента ARACHNE.

Още в първия етап на оценка на проектните предложения е заложено, УО на ПМДР да изисква справка-извлечение от регистър „Нередности“ по ОП Развитие на сектор „Рибарство” 2007-2013 г., воден в ИАРА, и в ДФЗ, както и справка за лоши длъжници от регистъра на ДФЗ. По отношение на потенциалните бенефициери, в приложение към формулярите за кандидатстване се изисква деклариране от тяхна страна, че са запознати с определението за нередност, съгласно чл. 2, параграф 36 от Регламент на Съвета № 1303/2013 г.

Предвид това, че Управляващият орган е с изцяло нова структура и функции, предстоят допълнителни обучения на служителите с цел повишаване осведомеността в борбата с нередностите и измамите, както и определянето на служители в УО за работа с IMS,

ARACHNE и База данни EDES-DB.

Използваната информационна система за програмата е ИСУН 2020, чрез която е осигурено изцяло електронно подаване на документи, а на по-късен етап и отчитане изпълнението на проектите.

Г. ИНТЕРРЕГ ИПП ПРОГРАМИ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

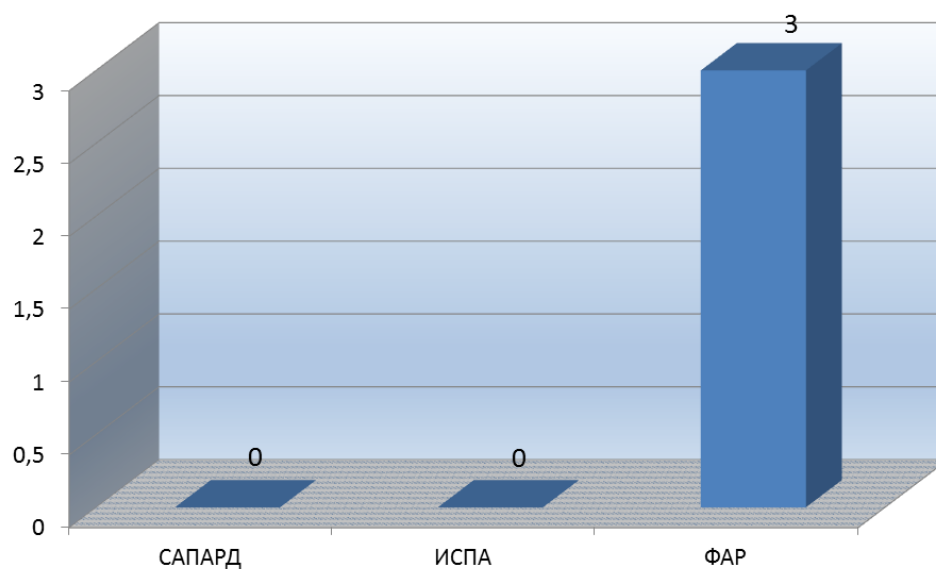
Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество” в МРРБ, изпълнява функциите на Управляващ орган на програмите за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ 2014-2020. В дирекцията е въведен е инструмент за самооценка на риска от измами и са идентифицирани 14 риска, разпределени в пет ключови процеса в рамките на изпълнението на ИПП Програмите за трансгранично сътрудничество България-Сърбия, България-Македония и България-Турция. През изминалия период чрез този инструмент не са разкрити нередности и измами.

Обобщена информация за докладваните до ОЛАФ нередности за 2016 г. и съпоставяне с предходни години

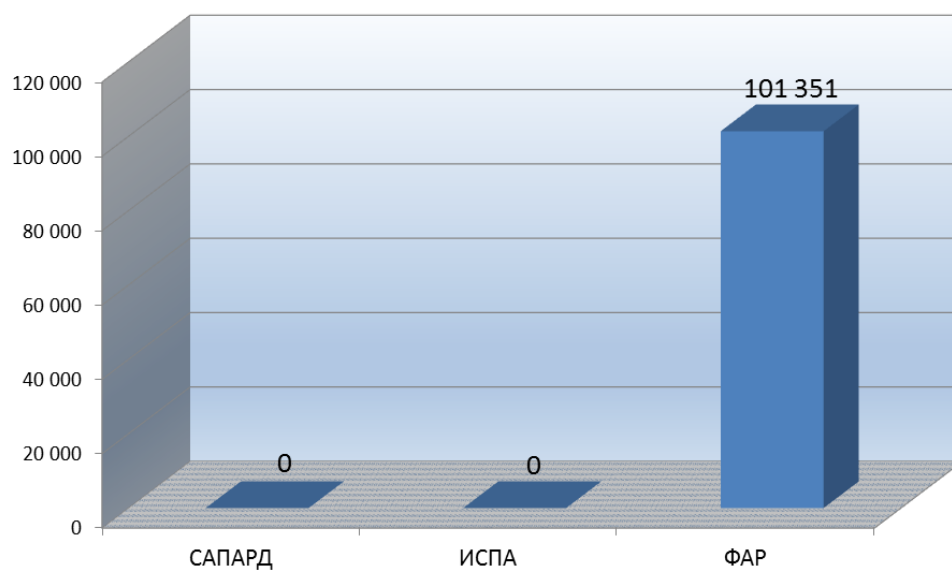
Изготвена на основание чл. 25 от Наредба за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от ЕС и чл. 24 от Наредба за администриране на нередности по ЕСИФ

ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНИ ПРОГРАМИ

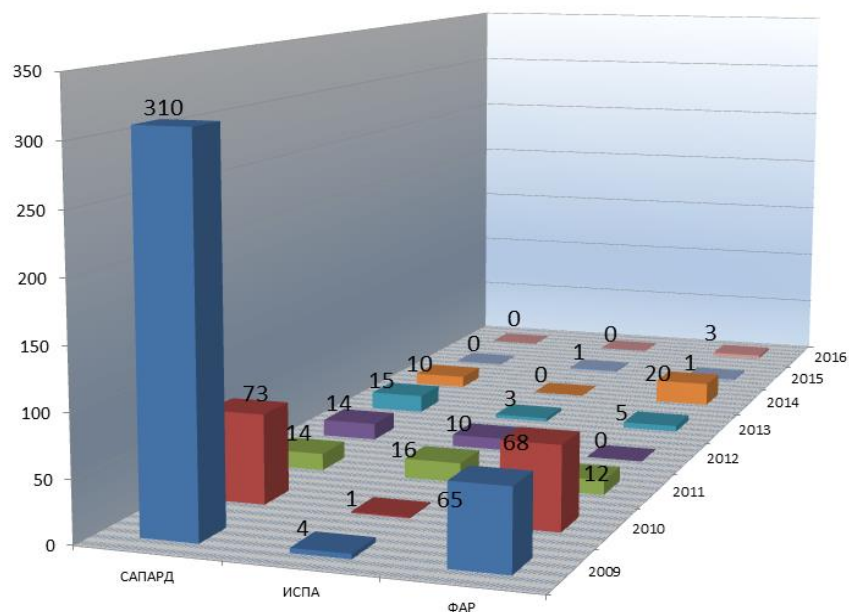
Предприсъединителни програми
Брой нередности, установени през 2016 г.



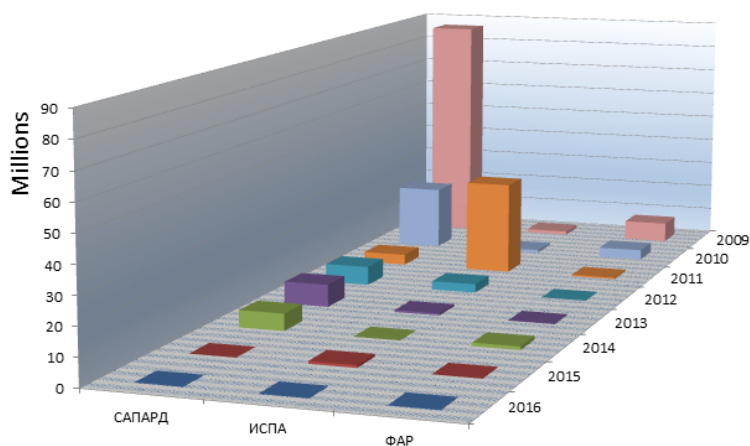
Предприсъединителни програми
Финансово изражение на нередностите, установени през 2016 г., в евро



Предприсъединителни програми
Брой нередности, установени през
2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 и 2016 г.



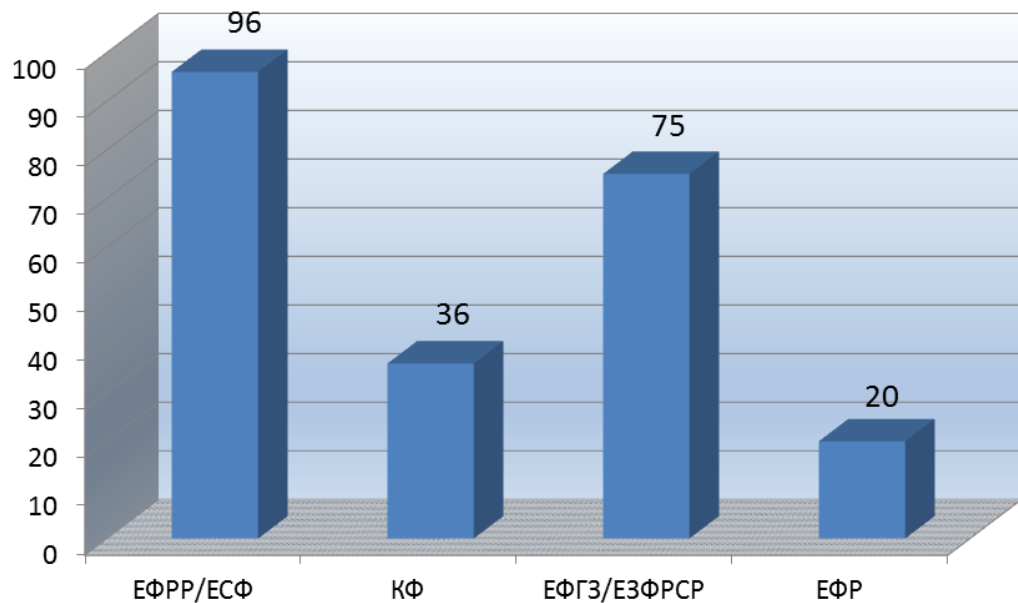
Предприсъединителни програми
Финансово изражение на нередностите, установени през
2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г. и 2016 г., в евро



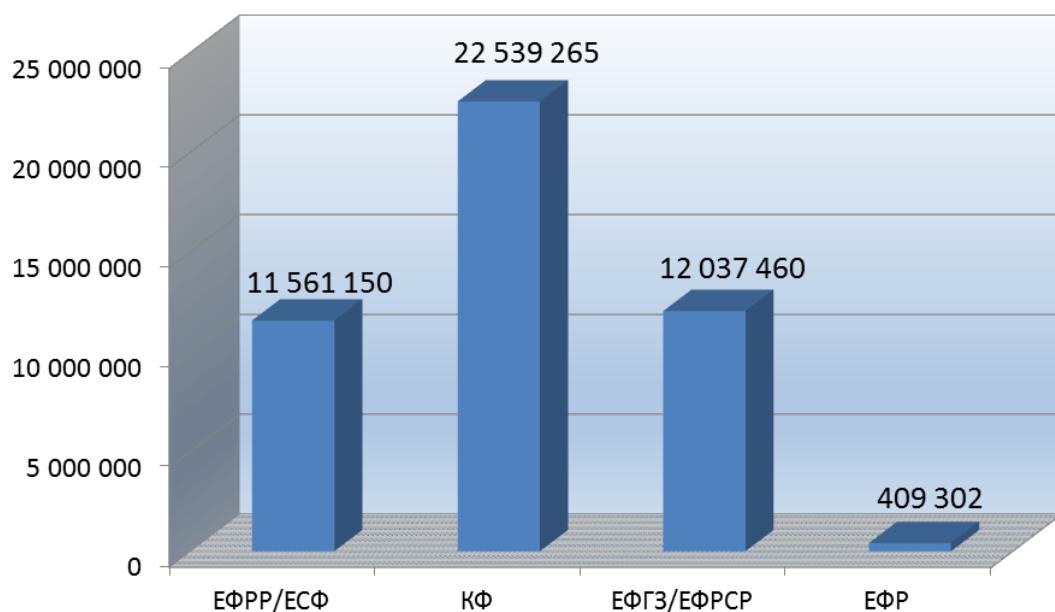
	САПАРД	ИСПА	ФАР
2016	0	0	101 351
2015	0	935 325	47 917
2014	6 269 377	0	1 253 561
2013	8 304 340	723 489	162 955
2012	6 992 362	3 218 355	0
2011	3 985 143	34 665 813	548 947
2010	23 658 345	978 820	3 740 047
2009	86 799 530	1 386 578	7 471 920

ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007-2013

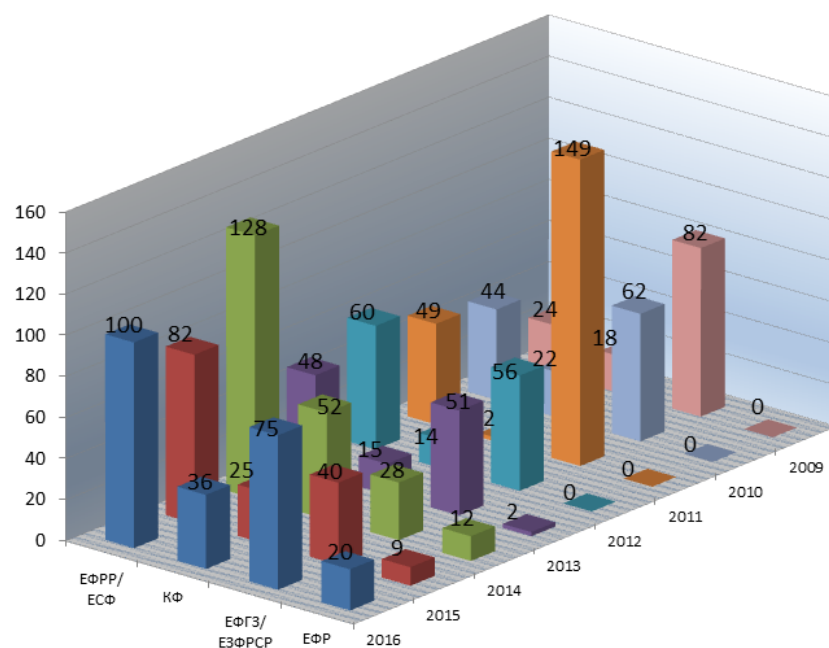
Структурни фондове, Кохезионен фонд,
Европейски фонд за гарантиране на земеделието, Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони и Европейски фонд за рибарство
Брой нередности, установени през 2016 г.



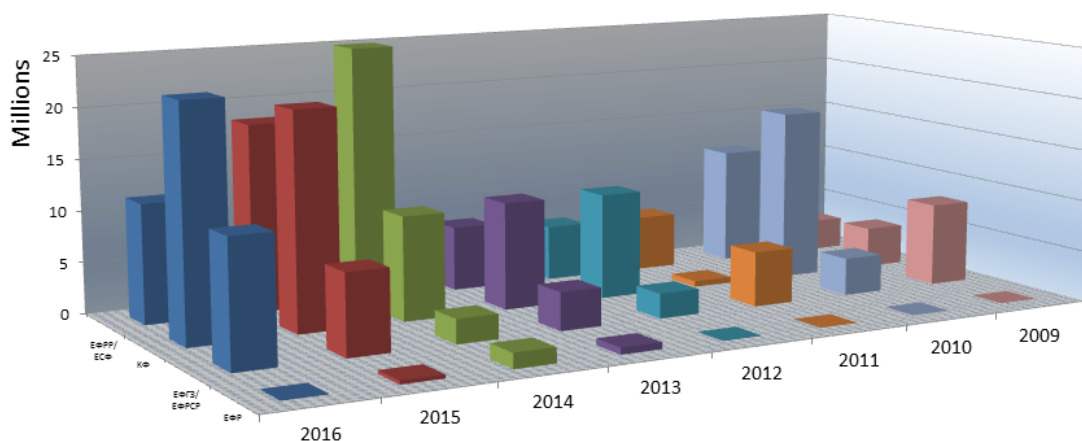
Структурни фондове, Кохезионен фонд,
Европейски фонд за гарантиране на земеделието, Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони и Европейски фонд за рибарство
Финансово изражение на нередностите, установени през 2016 г., в евро



Структурни фондове, Кохезионен фонд,
Европейски фонд за гарантиране на земеделието, Европейски земеделски фонд за развитие на
селските райони и Европейски фонд за рибарство
Брой нередности, установени през 2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г. и 2016 г.

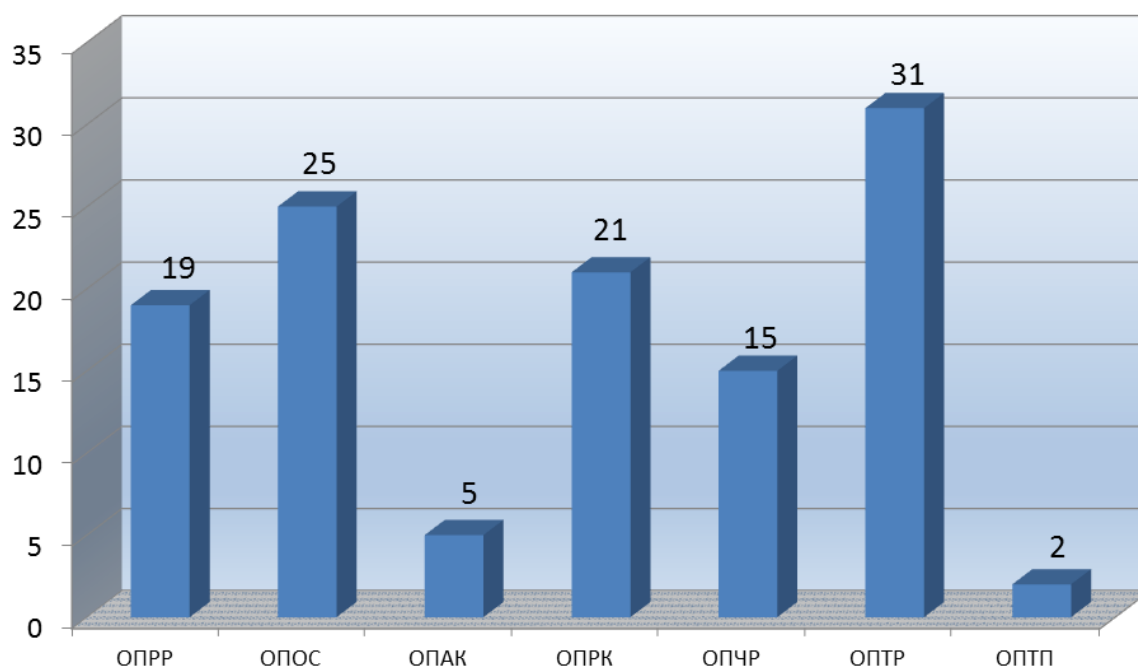


Структурни фондове, Кохезионен фонд,
Европейски фонд за гарантиране на земеделието, Европейски земеделски фонд за развитие на
селските райони и Европейски фонд за рибарство
Финансово изражение на нередностите, установени през
2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г., и 2016 г. в евро

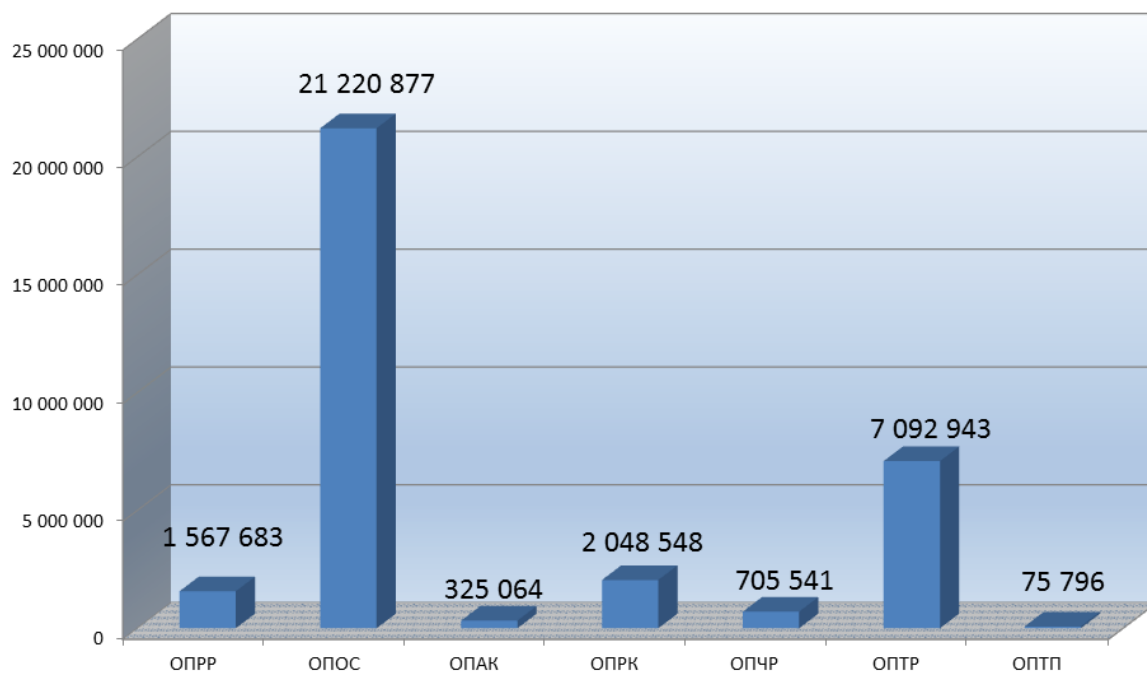


	ЕФРР/ ЕСФ	КФ	ЕФГЗ/ ЕФРСР	ЕФР
■ 2016	11 561 150	22 539 265	12 037 460	49 302
■ 2015	18 279 790	20 966 309	7 807 136	346 404
■ 2014	24 988 689	10 121 426	2 378 268	1 468 312
■ 2013	6 318 389	10 440 850	3 697 553	637 236
■ 2012	5 407 830	10 325 265	2 414 396	0
■ 2011	5 423 511	571 350	5 356 732	0
■ 2010	11 467 954	16 892 640	3 654 602	0
■ 2009	3 085 074	3 975 059	8 111 599	0

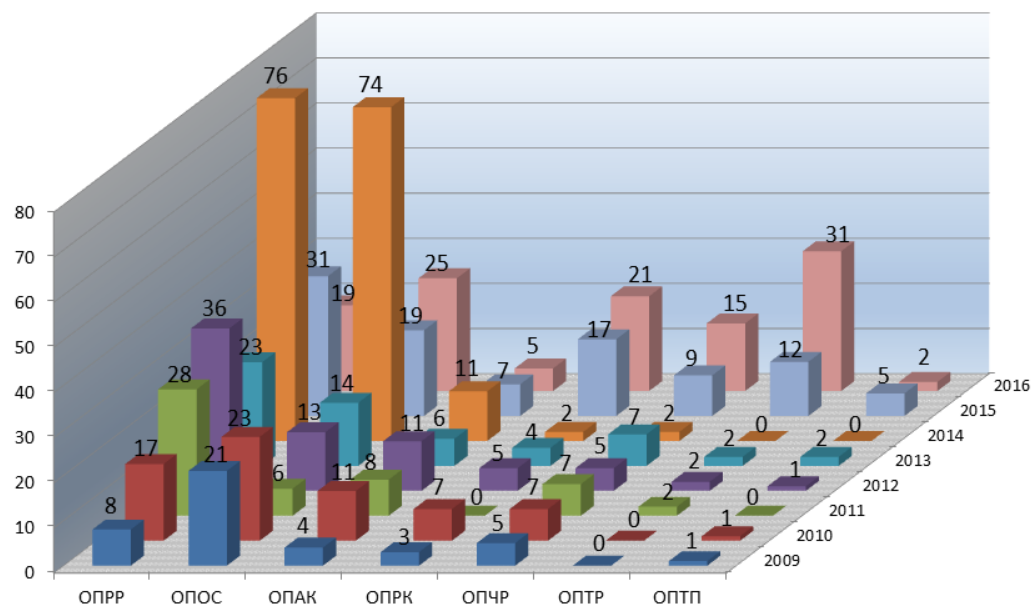
Програми по Структурните и Кохезионния Фондове
Брой нередности, установени през 2016 г.



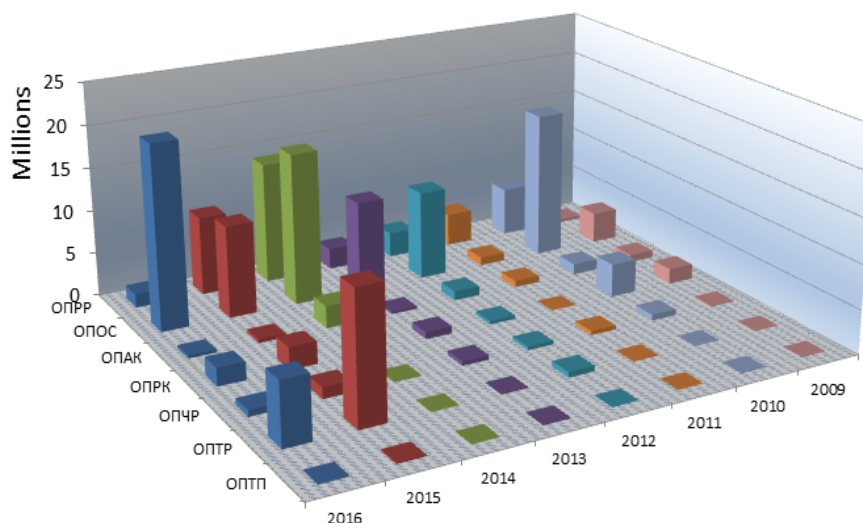
Програми по Структурните и Кохезионния Фондове
Финансово изражение на нередностите, установени през 2016 г., в евро



Програми по Структурните и Кохезионния Фондове
Брой нередности, установени през
2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 и 2016 г.

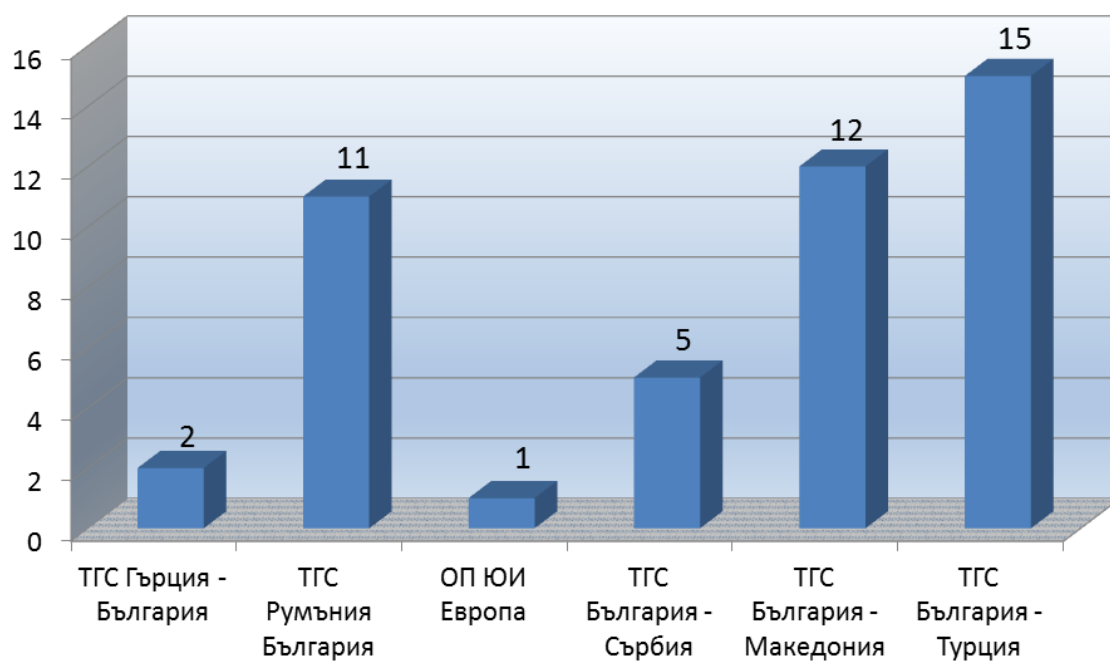


Програми по Структурните и Кохезионния Фондове
Финансово изражение на нередностите, установени през
2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 и 2016 г., в евро

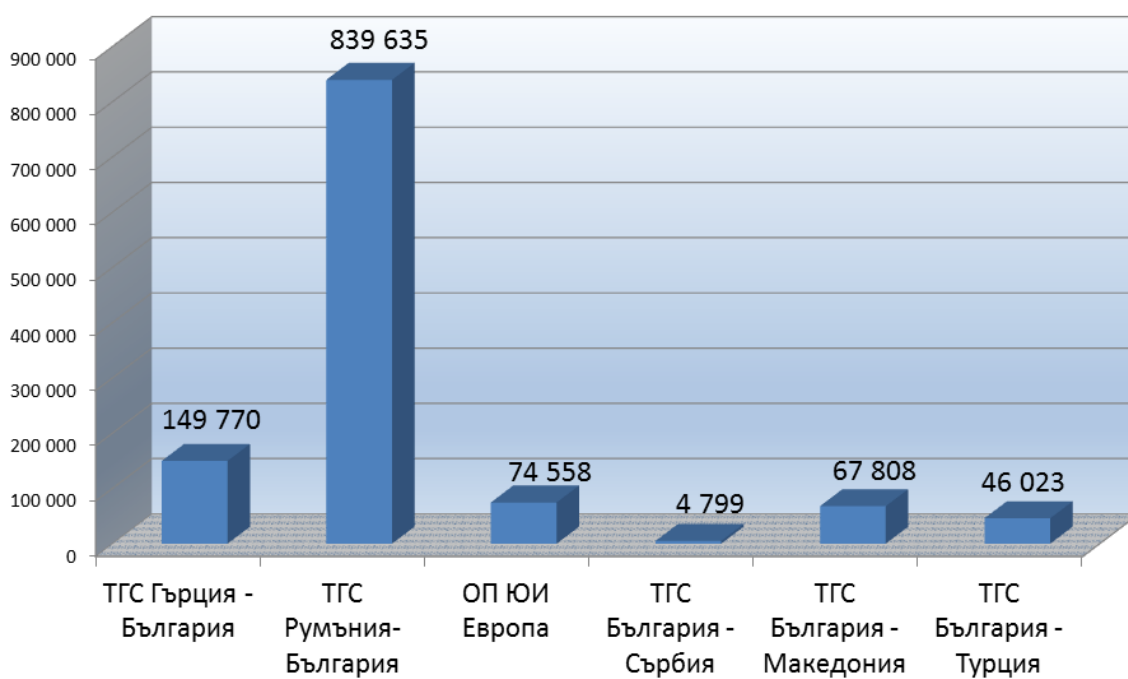


	ОПРР	ОПОС	ОПАК	ОПРК	ОПЧР	ОПТР	ОПТП
2016	1 567 683	21 220 877	325 064	2 048 548	705 541	7 092 943	75 796
2015	9 089 982	10 573 748	435 709	2 556 929	1 267 024	14 711 609	133 085
2014	14 004 809	17 423 766	2 568 893	99 659	66 249	0	0
2013	2 370 534	10 441 925	262 212	791 450	493 749	76 081	74 722
2012	2 911 711	10 289 208	1 058 880	408 240	396 758	631 210	29 504
2011	3 785 495	943 947	731 395	0	462 545	71 479	0
2010	5 594 700	16 997 661	1 223 522	3 833 953	672 499	0	38 259
2009	348 353	3 569 798	848 146	1 739 150	88 636	0	588

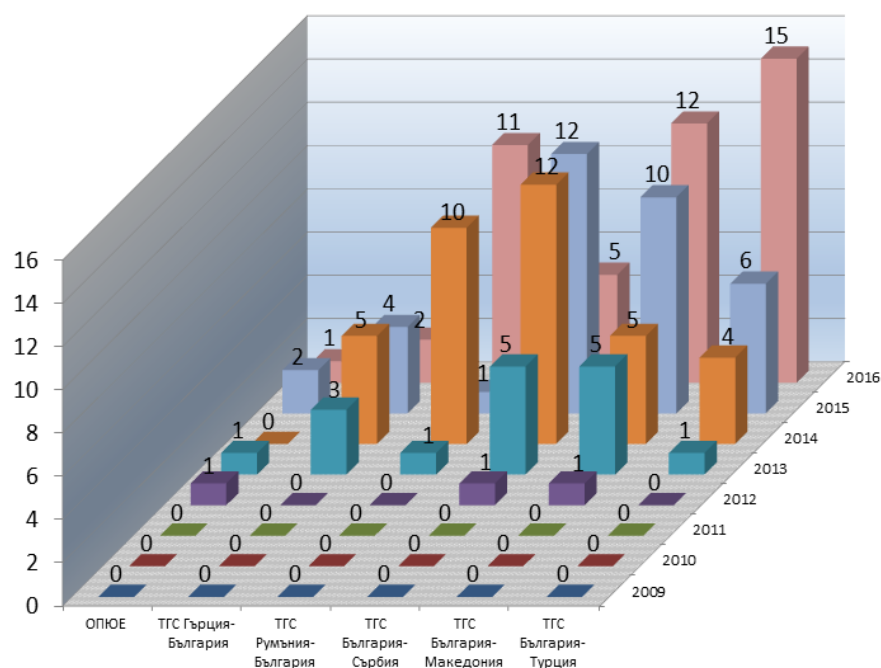
Програми за трансгранично сътрудничество
Брой нередности, установени през 2016 г.



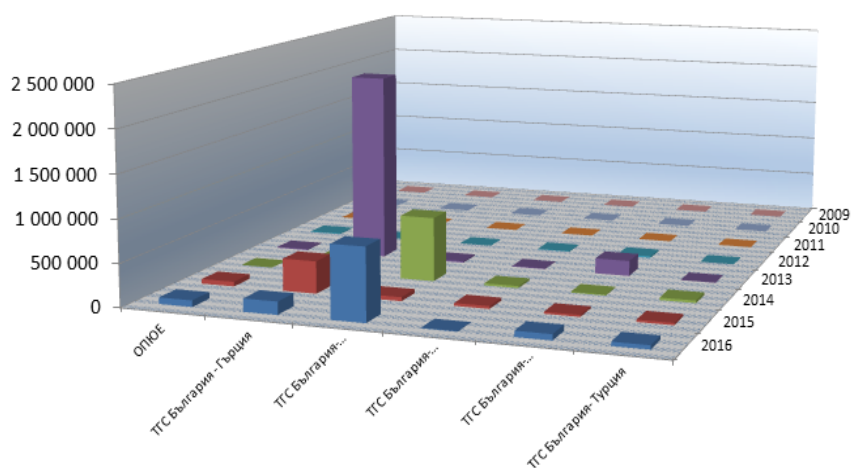
Програми за трансгранично сътрудничество
Финансово изражение на нередностите, установени през 2016 г., в евро



Програми за трансгранично сътрудничество
Брой нередности, установени през
2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 и 2016 г.



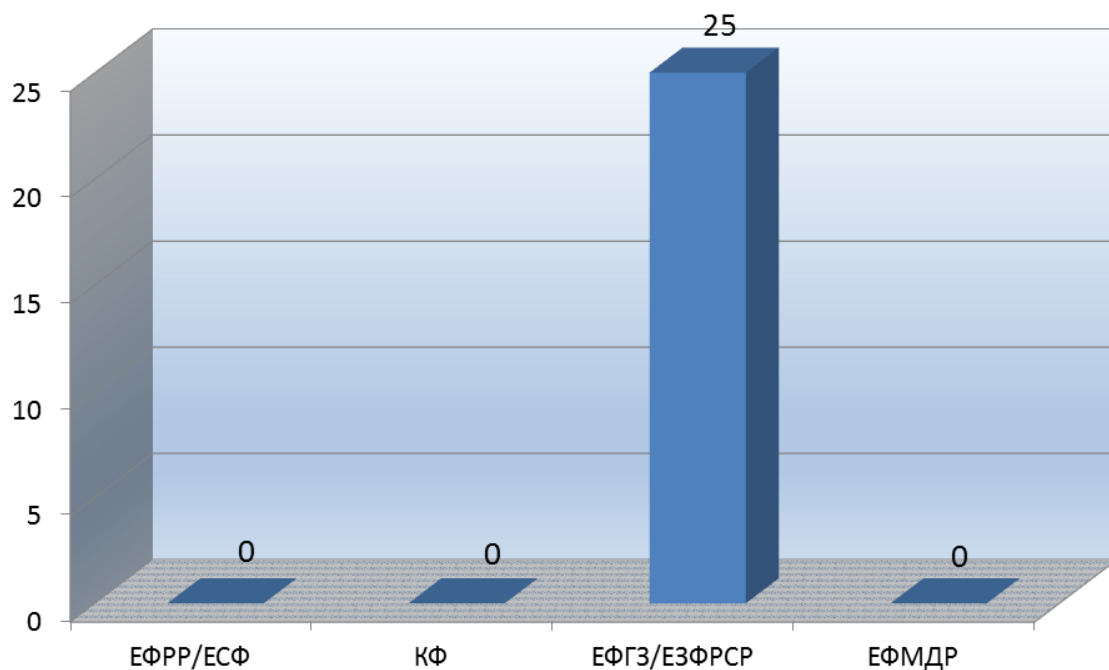
Програми за трансгранично сътрудничество
Финансово изражение на нередностите, установени през
2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г., 2015 г. и 2016 г. в евро



	ОПЮЕ	ТГС България - Гърция	ТГС България-Румъния	ТГС България-Сърбия	ТГС България-Македония	ТГС България-Турция
2016	74 558	149 770	839 635	4 799	67 808	46 023
2015	54 287	377 378	46 349	32 900	22 091	25 612
2014	0	193 207	753 532	24 861	9 039	28 871
2013	11 778	2 220 079	16 709	8 379	180 945	2 994
2012	7 584	0	0	5 692	19 825	0
2011	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0

ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014-2020

Европейски структурни и инвестиционни фондове
и Европейски фонд за гарантиране на земеделието,
Брой нередности, установени през 2016 г.



Европейски структурни и инвестиционни фондове
и Европейски фонд за гарантиране на земеделието,
Финансово изражение на нередностите, установени през 2016 г., в евро

